HOLMEN

1999

Bolagsstämma

Holmen ABs ordinarie bolagsstämma hålls i Vinterträdgården, Grand Hôtel, Stockholm, onsdagen den 12 april 2000 kl 16.00.

DELTAGANDE I STÄMMAN. Aktieägare som önskar delta i bolagsstämman skall dels vara införd i den av VPC AB förda aktieboken senast fredagen den 31 mars 2000, dels anmäla sig hos bolaget senast onsdagen den 5 april 2000 kl 17.00 under adress: Holmen AB, Koncernstab Juridik, Box 5407, 114 84 Stockholm. Anmälan kan också göras per telefon 08-666 21 11 eller per telefax 0660-759 78.

Aktieägare som låtit förvaltarregistrera sina aktier måste, för att få delta i stämman, tillfälligt inregistrera aktierna i eget namn hos VPC senast fredagen den 31 mars 2000.

UTDELNING.* Styrelsen har föreslagit att till aktieägarna skall utdelas 11 kr per aktie. Som avstämningsdag för erhållande av utdelning har styrelsen föreslagit måndagen den 17 april 2000.

Om bolagsstämman beslutar enligt förslaget, beräknas utdelningen komma att utsändas av VPC torsdagen den 20 april 2000.

Aktieägare ombeds underrätta sitt kontoförande institut om ändringar av namn och adress.

Ekonomisk information

Holmen publicerar följande ekonomiska rapporter 2000:

31 JANUARI: Bokslutskommuniké
MITTEN MARS: Årsredovisning 1999
28 APRIL: Delårsrapport, januari–mars
15 AUGUSTI: Delårsrapport, januari–juni
27 OKTOBER: Delårsrapport, januari–september

Bokslutskommuniké och delårsrapporter publiceras även i tidningen *Holmen Business Report,* som utkommer med fyra nummer per år.

Årsredovisning sänds till de aktieägare som anmält intresse genom VPC AB. Holmen Business Report sänds till alla aktieägare som är registrerade hos VPC.

Holmens ekonomiska information på svenska och engelska kan beställas från:

Holmen AB, Koncernstab Information
Box 5407, 114 84 Stockholm
Telefon 08-666 21 00
Telefax 08-666 21 30
E-post: info@holmen.com

*Modo Papers börsnotering inställd

Den 8 mars offentliggjorde SCA och Holmen att parterna gemensamt beslutat avbryta den till våren 2000 planerade börsintroduktionen och ägarspridningen av Modo Paper AB. Beslutet innebär att den av SCA aviserade offentliga försäljningen av aktier i Modo Paper inte kommer att genomföras. Som följd härav har Holmens styrelse beslutat återkalla förslaget på sidan 28 i förvaltningsberättelsen om utdelning av aktier i Modo Paper.

Innehåll

Detta är Holmen 2
Finansiella mål och strategisk inriktning 3
Koncernchefen har ordet 4
Holmen-aktien 6
Tioårsöversikt för koncernen 8
Verksamhet i olika länder 9

AFFÄRSOMRÅDEN
Holmen Paper 10
Iggesund Paperboard 14
Iggesund Timber 18
Holmen Skog 20

INTRESSEBOLAG
Modo Paper 22
Holmen och miljön 23
Personal 25

ÅRSREDOVISNING 1999
Förvaltningsberättelse 27
Koncernens resultaträkning 30
Koncernens balansräkning 32
Koncernens kassaflödesanalys 34
Finansiella risker 36
Kvartalsuppgifter 38
Moderbolaget 39
Redovisningsprinciper 40
Definitioner av nyckeltal 41
Noter 42
Specifikation av aktieinnehav 48
Förslag till vinstdisposition 50
Revisionsberättelse 51

Styrelse 52
Ledande befattningshavare 53
Produktionsenheter 54
Ordlista 55
Adresser 57

Året i korthet

- Resultatet efter finansnetto blev 2 409 Mkr.
- Årets resultat efter skatt blev 1 814 Mkr, vilket motsvarar en vinst per aktie om 20,40 kronor.
- Avkastningen på eget kapital var 10,6 procent.
- Styrelsen föreslår en ordinarie utdelning om 11 kronor per aktie. Dessutom föreslås en extra utdelning i form av aktier i Modo Paper under förutsättning att en börsintroduktion av bolaget genomförs.
- I enlighet med den strategiska inriktningen bildades i oktober det nya finpappersföretaget Modo Paper, ägt till hälften av vardera Holmen och SCA.
- Domsjö sulfitfabrik avyttrades vid årets slut.
- I februari 2000 ändrades koncernens namn till Holmen.

Koncernen har bytt namn till Holmen

EN EXTRA BOLAGSSTÄMMA fattade den 10 februari 2000 beslut om att namnändra MoDo till Holmen. Beslutet var en följd av den strategi som lades fast i januari 1999 och de förändringar som koncernen därefter genomgått.

DEN NAMNÄNDRING som nu genomförts innebar att MoDo-namnet försvann från Stockholmsbörsen efter 64 år. Det lever dock vidare i den nya finpapperskoncernen Modo Paper, som planeras bli börsintroducerad under 2000.

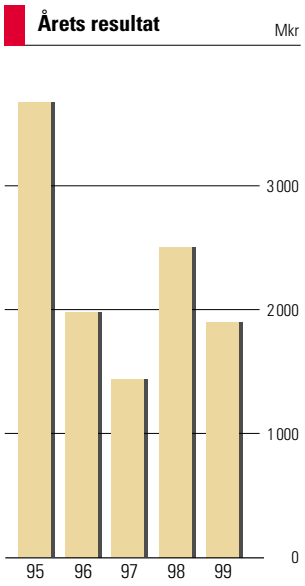
HOLMEN är ett företagsnamn med anor. Det härstammar från ett vapenfaktori, anlagt 1609 och beläget på en holme i de strömmande forsarna i Norrköping. Det är denna holme som givit upphov till namnet Holmen.

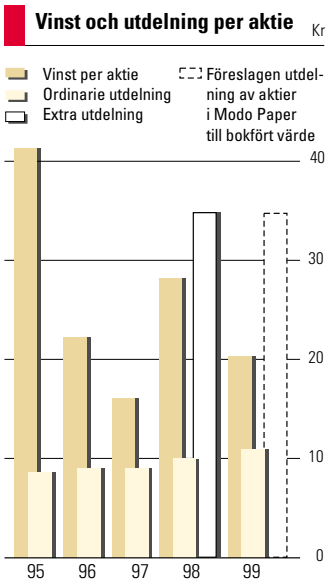
Holmen var ett börsnoterat företag fram till 1989, då MoDo, Holmen och Iggesund gick samman.

Holmen 1999

Sammanfattning	1999	1998
Nettoomsättning, Mkr	20 508	22 676
Rörelseresultat, Mkr	2 615	2 475
Resultat efter finansnetto, Mkr	2 409	2 338
Årets resultat, Mkr	1 814	2 504
Vinst per aktie, kr	20,40	28,20
Ordinarie utdelning, kr	11,00*	10,00
Extra utdelning, kr	**	35,00
Skuldsättningsgrad, ggr	0,13	0,17
Investeringar, Mkr	1 988	2 557
Medelantal årsanställda	8 433	9 586
varav i Sverige	6 176	6 754
varav utanför Sverige	2 257	2 832

* Styrelsens förslag.
** Föreslagen utdelning av aktier i Modo Paper.

Detta är Holmen

Holmen är en finansiellt stark och internationellt inriktad koncern. Verksamheten är främst inriktad på tidnings- och journalpapper samt kartong.

Koncernen hette MoDo fram till mitten av februari 2000 då namnet ändrades till Holmen. Namnbytet var en följd av den strategi som styrelsen lade fast i januari 1999 och som innebär en tydlig satsning på affärsområdena Holmen Paper och Iggesund Paperboard. I enlighet med strategin bildades i oktober 1999 det nya finpappersföretaget Modo Paper, hälftenägt av Holmen.

I Holmen-koncernen ingår också affärsområdena Iggesund Timber och Holmen Skog (tidigare MoDo Skog).

Affärsområden

HOLMEN PAPER tillverkar tidningspapper, MF Special, SC-papper samt bestruket tryckpapper. Anläggningar i Norrköping, Hallstavik och Vargön. Holmen Kraft ingår i Holmen Paper och svarar för elförsörjningen till koncernens svenska enheter.

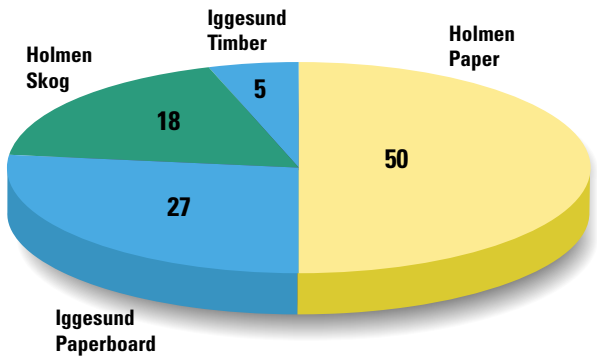
IGGESUND PAPERBOARD tillverkar kartong med fokusering på de kundsegment som ställer högsta krav på kvalitet och service. Anläggningar i Iggesund, Workington och Strömsbruk.

IGGESUND TIMBER tillverkar och distribuerar trävaror. Anläggningar i Iggesund och Domsjö.

HOLMEN SKOG anskaffar virke till koncernens svenska enheter, bedriver handel med virke samt sköter koncernens skogar. Verksamheten bedrivs genom fyra regioner, en central virkesavdelning samt dotterbolag i Estland.

Extern nettoomsättning 1999 per affärsområde

Andel av koncernen, procent, exkl. avyttrade enheter

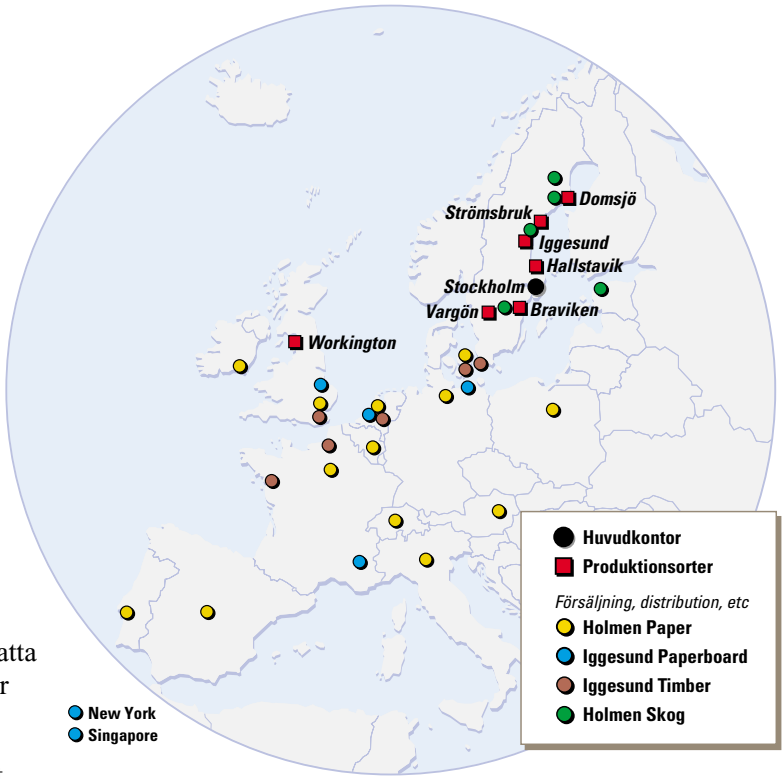

Intressebolag

MODO PAPER tillverkar kontorspapper, grafiska papper och bedriver grossistverksamhet.

Finansiella mål

- Holmen skall ha en stark finansiell ställning. Skuldsättningsgraden skall uppgå till 0,5–0,7.
- Kapitalstrukturen skall hållas i linje med det uppsatta målet genom åtgärder av engångskaraktär när så är påkallat.
- Utdelningen skall årligen vara 5–7 procent av eget kapital.

Strategisk inriktning

KÄRNOMRÅDEN. Holmen fokuserar på tillväxt och utveckling av tidnings- och journalpapper (Holmen Paper) och kartong (Iggesund Paperboard). Inom dessa områden har Holmen bra konkurrenskraft och goda förutsättningar att ytterligare stärka positionerna. Tillväxten kan ske såväl organiskt som genom förvärv.

ÖVRIGA AFFÄRSOMRÅDEN. Verksamheterna inom Iggesund Timber och Holmen Skog skall fortsätta med oförändrad inriktning.

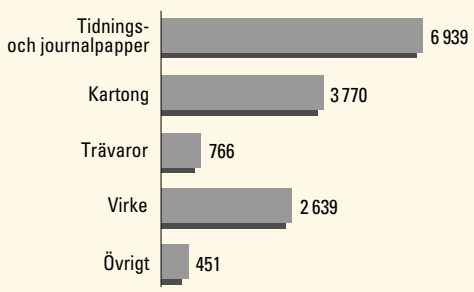
Holmen 1999, Mkr

Nettoomsättningen för Holmens nuvarande verksamheter uppgick till 14 565 Mkr fördelat på affärsområden enligt nedan.

	Nettoomsättning*	Rörelseresultat
Holmen Paper	7 261	1 494
Iggesund Paperboard	3 898	318
Iggesund Timber	767	–66
Holmen Skog	2 639	521

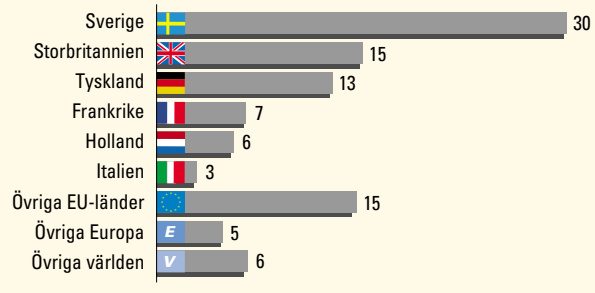
* exkl. leveranser till andra affärsområden

Extern nettoomsättning per produktgrupp, Mkr

exklusive avyttrade enheter

Extern nettoomsättning per marknad, procent

exklusive avyttrade enheter

Koncernchefen har ordet

Under 1999 genomgick MoDo stora förändringar. Holmen-koncernen, som våra intressenter nu möter, är på många sätt ett nytt företag. Förändringarna har sin grund i den strategi styrelsen lade fast i januari 1999. Denna strategi presenterades utförligt i fjolårets årsredovisning och återfinns sammanfattad på sidan 3 i denna årsredovisning.

Viktiga steg togs under 1999 för att förverkliga såväl de finansiella som de operativa intentionerna i strategin.

Inom ramen för de finansiella målen lämnades, utöver den ordinarie utdelningen på tio kronor per aktie, en extra utdelning om 35 kronor per aktie. Den totala utdelningen till aktieägarna uppgick till cirka fyra miljarder kronor och koncernens kapitalstruktur anpassades därmed till målsättningen i strategin.

Den strategiska inriktningen att söka samverkan inom finpapper fullföljdes under hösten. Den 1 oktober bildades ett nytt finpappers- och grossistbolag med namnet Modo Paper, ägt till hälften av vardera Holmen och SCA. Modo Paper beräknas omsätta cirka 20 miljarder kronor per år och är det tredje största finpappersbolaget i Europa. De från SCA och dåvarande MoDo ingående verksamheterna kompletterar varandra synnerligen väl både produktmässigt och geografiskt. Därigenom skapas förutsättningar för ett starkt och utvecklingsbart företag med betydande synergier.

Genom försäljningen av Domsjö sulfitfabrik vid årsskiftet 1999/2000 fullföljdes strategins intentioner att minska exponeringen för den mycket konjunkturkänsliga avsalumassan. Avyttringen medför att Holmen nu är nettoköpare av massa.

Holmen behöll samtliga skogstillgångar när Modo Paper bildades och Domsjö såldes. Det innebär att koncernens självförsörjningsgrad för virkesråvara ökade och att känsligheten för förändringar i virkespriset därmed minskat.

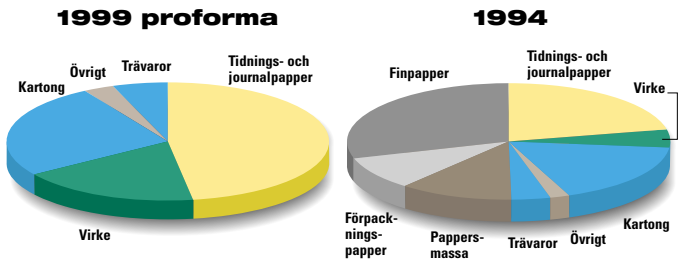
Börsintroduktion av Modo Paper

Avsikten är att Modo Paper skall börsintroduceras på OM Stockholmsbörsen i vår, förutsatt att marknadsmässiga förutsättningar föreligger. Introduktionen avses gå till så att Holmen delar ut aktier motsvarande 35 procent av totala antalet aktier i Modo Paper till sina aktieägare. SCAs avsikt är att i ett offentligt erbjudande sälja ut motsvarande andel. Holmen har inte för avsikt att vara långsiktig ägare i Modo Paper, varför kvarstående aktieinnehav planeras bli reducerat i ett senare skede.

En ny koncern med nytt namn

Efter dessa genomgripande förändringar av företagsstrukturen är det en i många avseenden ny koncern som nu växer fram. Den har en tydlig fokusering på tidnings- och journalpapper samt kartong, en mycket stark finansiell ställning och relativt låg konjunkturkänslighet. Jämfört med situationen 1994 har produktpaletten koncentrerats till färre produkter med genomsnittligt högre och stabilare lönsamhet (se diagram ovan till höger).

Efter de genomförda förändringarna av koncernens struktur var det därför både lämpligt och lägligt för koncernen att byta namn. Firmanamnet ändrades till Holmen Aktiebolag efter beslut av en extra bolagsstämma den 10 februari i år.

Fortlöpande förbättringsarbete och vidareutveckling

Arbetet med att fortlöpande förbättra effektivitet, lönsamhet och konkurrenskraft gick under 1999 vidare inom Holmen-koncernens affärsområden.

Som ett led i inriktningen att höja kvalitetsnivån och förbättra produktmixen genomförde Iggesund Paperboard under hösten en ombyggnad av den större av de två kartongmaskinerna i Workington. Efter vissa uppstartsproblem är maskinen åter i drift och kvalitetsmålen har nåtts. Iggesund Paperboard förändrade också under året sin marknadsorganisation. Resurserna för marknadsföring av kartong koncentrerades till Amsterdam och försäljningsorganisationen gjordes produkt- och slutanvändningsorien-

terad i stället för traditionellt länderorienterad. Nylokaliseringen och omorienteringen speglar den alltmer gränsöverskridande struktur och inköpspolicy som präglar europeiska kartongkunder.

Holmen Paper fortsätter utvecklingen av trähaltigt tryckpapper, speciellt så kallat förbättrat tidningspapper. Detta är ett produktområde som kännetecknas av god efterfrågetillväxt och där Holmen Paper har en stark marknadsposition. Produktutvecklingen intensifierades och olika alternativ studeras för närvarande för att vidareutveckla Hallsta pappersbruk mot förbättrat tidningspapper.

Vid sågverket i Iggesund påbörjades en utökning av torkkapaciteten för trävaror. Utbyggnaden av torkanläggningen medför dels en betydande kostnadssänkning, dels ökat produktvärde och bättre produktmix inom trävaruområdet. Avsikten är att förbättra Iggesundsågens lönsamhet genom att utveckla den mot produkter med högre förädlingsvärde.

I början av 1999 genomförde koncernen ett större skogsmarksbyte (cirka 80 000 hektar) med AssiDomän. Markbytet ger en mer koncentrerad arrondering av Holmen-koncernens skogsinnehav i norra Sverige och möjliggör därmed en ökad effektivisering av verksamheten.

Holmen införde för ett par år sedan en ny organisation för produkt- och processutveckling med syfte att knyta FoU-arbetet närmare till affärsverksamheten. Den nya organisationen är nu helt etablerad och ett antal bärande idéer till fortsatt produktutveckling är under bearbetning inom affärsområdena.

Miljöanpassning av produkter och produktion är en viktig del av den löpande verksamheten. Detta arbete beskrivs närmare i vår miljöredovisning, som nu ges ut för sjunde året i rad.

Resultatutveckling

Koncernens resultat efter finansiella poster ökade till 2 409 Mkr, vilket innebär en avkastning på eget kapital om 10,6 procent och en vinst per aktie på 20,40 kr. Den genomsnittliga avkastningen på eget kapital under sexårsperioden 1994–1999 uppgår till 15 procent. Under samma period var den totala avkastningen, mätt som aktiekursutveckling inklusive reinvesterad utdelning, i genomsnitt 20 procent per år (se diagram på sid 6).

Marknaden för tidnings- och journalpapper var stark. Holmen Papers resultat var fortsatt mycket gott med 22 procents avkastning på operativt kapital. Under perioden 1994–1999 var den genomsnittliga avkastningen på operativt kapital i Holmen Paper 24 procent.

Marknadsläget för kartong var svagt i början av året men förbättrades successivt. Iggesund Paperboards resultat påverkades negativt med drygt 100 Mkr på grund av produktionsstörningar i Workington under fjärde kvartalet efter en större ombyggnad. Under första kvartalet 2000 bedöms produktionen åter vara normal. Avkastningen på operativt kapital i Iggesund Paperboard var 7,5 procent under 1999 och i genomsnitt 16 procent under perioden 1994–1999.

Trävarumarknaden präglades liksom under 1998 av överutbud och pressade priser, trots god efterfrågan. Iggesund Timber gjorde fortsatt förlust. Genomsnittligt har trävarurörelsen visat nollresultat under perioden 1994–1999.

För intressebolaget Modo Papers produkter förbättrades marknadsläget successivt under året. Sammanläggningen av verksamheterna förlöpte väl.

Marknadsutsikter för 2000

Marknadsläget är i inledningen av 2000 starkt för Holmens huvudprodukter – tidnings- och journalpapper samt kartong. Prisnivån för tidnings- och journalpapper är ungefär oförändrad medan prishöjningar genomförs för kartong. För trävaror är marknadsläget fortsatt pressat även om vissa prishöjningar för granvaror synes möjliga att genomföra.

Grunden lagd för offensivare inriktning

Förutsättningarna för att vidareutveckla Holmen-koncernen är synnerligen goda. Efter några år av konsolidering och koncentration är grunden nu lagd för en offensivare inriktning. Holmen har en väl koncentrerad produktportfölj, bra produkter, stark marknadsposition samt en vältrimmad, effektiv och miljöanpassad produktionsapparat. Den strategiska inriktningen är att växa inom tidnings- och journalpapper samt kartong, produktområden där vi har god lönsamhet och bra konkurrenskraft. Tillväxten skall ske såväl organiskt som genom förvärv, och koncernens starka finansiella ställning skapar goda förutsättningar för detta.

När jag nu lämnar det operativa ansvaret för Holmen för att gå i pension känns det mycket tillfredsställande att ha haft förmånen att bidra till att föra fram koncernen till denna position.

Stockholm den 14 februari 2000

Bengt Pettersson
VD och koncernchef

Per Ericson ny VD

Per Ericson tillträdde som VD och koncernchef den 15 februari 2000. Han kommer närmast från Sandvik där han varit VD för AB Sandvik Steel.

Holmen-aktien

Bolagets två aktieserier var noterade på OM Stockholmsbörsens lista över de mest omsatta aktierna. I mitten av februari 2000 ändrades beteckningarna till Holmen A respektive Holmen B som följd av koncernens namnbyte. Störst omsättning var det 1999 i Holmen B. Det genomsnittliga antalet B-aktier som omsattes uppgick till 236 000 per dag, vilket motsvarar ett värde på 51 Mkr.

På Stockholmsbörsen finns även konvertibler och teckningsoptioner utgivna av Holmen noterade. På OM i Stockholm handlas standardiserade aktieoptioner, Holmen B köp respektive sälj.

Holmen-aktiens vikt i Affärsvärldens Generalindex var vid årsskiftet 0,7 procent och i Skogsindex 17 procent.

Aktiestruktur

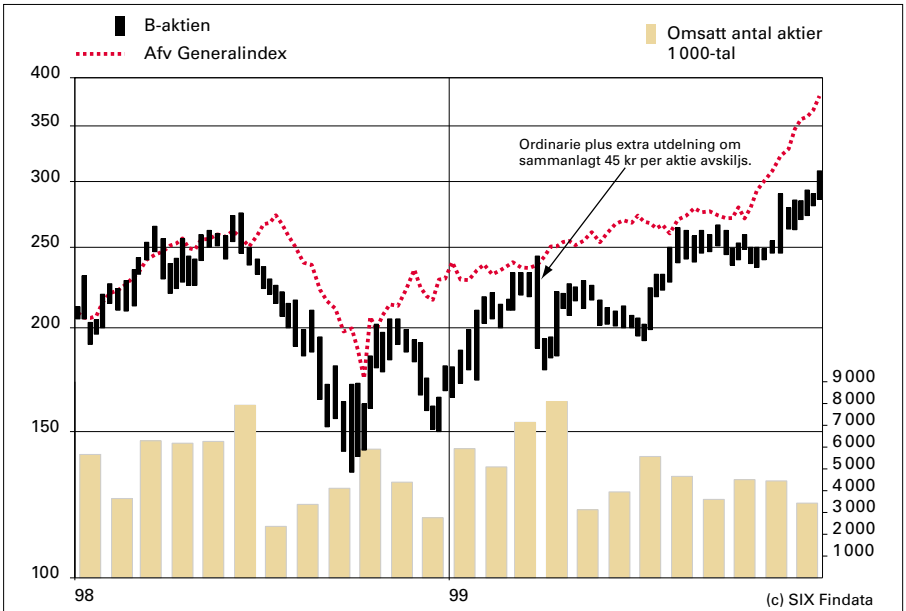
Holmens 88,8 miljoner aktier är fördelade på 22,6 miljoner A-aktier och 66,2 miljoner B-aktier. A-aktien har tio röster och B-aktien har en röst. I övrigt finns det inga skillnader mellan aktierna.

Under 1998 emitterades ett konvertibelt förlagslån samt teckningsoptioner till personalen som vid full konvertering och teckning skulle motsvara sammanlagt 3,2 miljoner nya B-aktier. Det motsvarar en utspädning med 3,5 procent av kapitalet och 1,1 procent av rösterna i Holmen.

Information per aktie

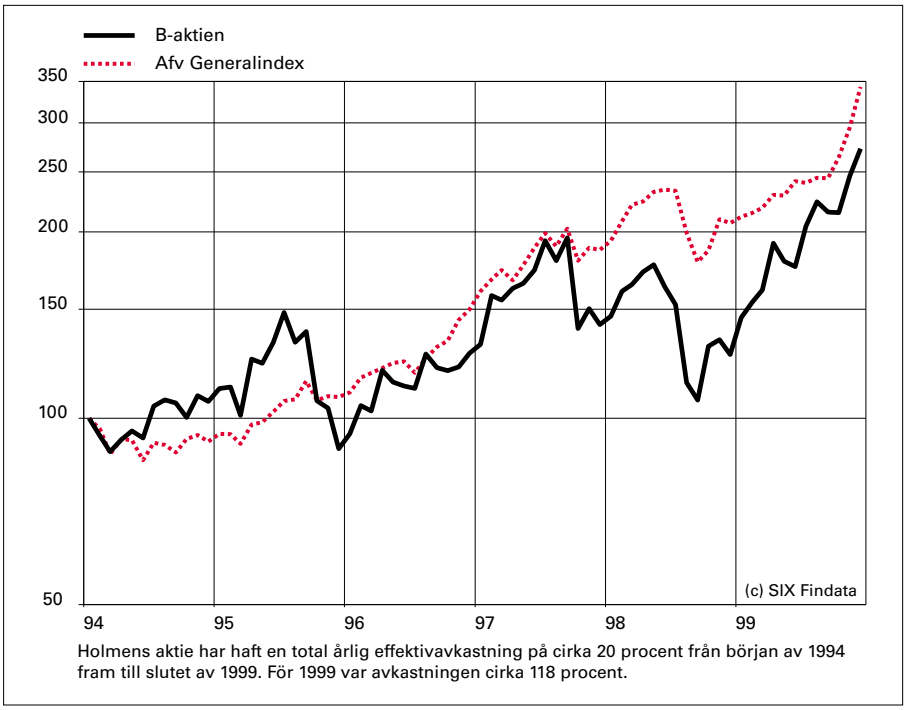
Vinsten per aktie uppgick till 20,40 (28,20) kr. Efter full utspädning motsvarar det 19,90 (27,40) kr. Ordinarie utdelning föreslås bli 11 (10) kr per aktie. Genomförs börsintroduktion av intressebolaget Modo Paper avser styrelsen föreslå en extra utdelning i form av aktier i Modo Paper. Den ordinarie utdelningen motsvarar en direktavkastning på 4 (6) procent utifrån börskursen per årsskiftet. Eget kapital per aktie uppgick vid årsskiftet till 179 (207) kr.

B-aktiens kursutveckling samt omsatta aktier

Kursen på Holmen B ökade under året med 130 kr till 307 kr (74 procent). Stockholmsbörsens generalindex ökade under samma period med 66 procent.

Totalavkastning inkl reinvesterad utdelning utan hänsyn till skatt

Holmens aktie har haft en total årlig effektivavkastning på cirka 20 procent från början av 1994 fram till slutet av 1999. För 1999 var avkastningen cirka 118 procent.

Aktiedata

		1999	1998	1997	1996	1995	1994	1993	1992	1991	1990
Vinst per aktie [1]											
Före utspädning	kr	20,40	28,20	16,10	22,30	41,30	14,90	–3,60	–13,90	1,70	19,–
Efter utspädning	kr	19,90	27,40	16,10	22,30	41,30	14,90	–3,60	–13,90	1,70	19,–
Utdelning per aktie											
Ordinarie utdelning	kr	11[6]	10	9,–	9,–	8,50	5,50	0	0	3,–	5,50
Extrautdelning	kr	[7]	35								
Ordinarie utdelning i procent av:											
Eget kapital	%	6	5	5	5	5	4	–	–	2	4
Börskurs vid årets slut	%	4	6	4	5	6	3	–	–	4	6
Vinst per aktie	%	54	35	56	40	21	37	–	–	179	30
P/E-tal [2]		15	6	13	9	3	12	Neg	Neg	47	5
EV/EBITDA [3]		8	5	6	5	3	6	11	25	8	5
Avkastning [1]											
Eget kapital	%	11	14	9	13	29	12	–3	–10	1	13
Operativt kapital	%	12	10	10	14	26	12	3	–2	3	10
Eget kapital per aktie	kr	179	207	184	176	163	127	118	129	146	150
Börskurs, B vid årets slut	kr	307	176,5	205	192	142	173	128	87	80	95
Holmens börsvärde, vid årets slut	Mdr kr	27,3	15,7	18,1	17,1	12,7	15,4	11,0	6,4	5,8	6,2
Högsta börskurs under året, B	kr	309	275	304	200	243	186	141	118	149	147
Lägsta börskurs under året, B	kr	165	134	188	140	135	122	84	36	73	64
Betavärde (48 mån), B vid årets slut [4]		1,1	1,5	1,5	1,4	1,8	1,6	1,6	1,6	1,1	1,3
Volatilitet (250 dagar), B vid årets slut [5]	%	38	44	37	27	26	28	38	77	60	58

1) Se definitioner sid 41.
2) Börskurs vid årets slut dividerad med vinst per aktie.
3) Börsvärde plus finansiell nettoskuld vid årets slut (EV) dividerat med resultat före avskrivningar (EBITDA).
4) Mäter hur känslig B-aktiens avkastning varit relativt avkastningen på Affärsvärldens Generalindex under 48 månader.
5) Mäter B-aktiens kursrörelser i procent under 250 dagar.
6) Styrelsens förslag.
7) Vid börsintroduktion av Modo Paper avser styrelsen föreslå utdelning av aktier i Modo Paper.

Aktiekapitalets utveckling

		Ökning av antalet aktier	Totalt antal aktier	Ökning av aktiekap., Mkr	Totalt aktie-kapital, Mkr
1990	Konvertering konvertibelt förlagslån	1	15 681 288	0,0	1 568,1
	Konvertering KVB	61 087	15 742 375	6,1	1 574,2
1991	Konvertering KVB	551	15 742 926	0,1	1 574,3
1992	Konvertering KVB	6 331	15 749 257	0,6	1 574,9
1993	Nyemission	14 469 139	30 218 396	1 446,9	3 021,8
	Konvertering KVB	204 285	30 422 681	20,4	3 042,2
1994	Konvertering KVB	3 978 257	34 400 938	397,8	3 440,1
1995	Konvertering KVB	10 028 201	44 429 139	1 002,8	4 442,9
1996	Aktieuppdelning (split)	44 429 139	88 858 278		4 442,9
1997			88 858 278		4 442,9
1998			88 858 278		4 442,9
1999			88 858 278		4 442,9

Ägarstruktur per 1999-12-31

	% av aktier	% av röster
L E Lundbergföretagen	22,9	49,5
Kempestiftelserna	5,0	14,6
Handelsbanken med pensionsstiftelse	2,8	8,4
Roburs fonder	12,7	3,9
Fjärde AP-fonden	4,3	3,3
Försäkringsbolaget SPP	2,3	0,8
Nordbankens fonder	2,4	0,7
AMF pensionsförsäkrings AB	2,3	0,7
Zenit Fonden	1,8	0,5
Övriga*	43,5	17,6
Summa	100,0	100,0
* Varav utländskt ägande	22,3	7,0

Aktiekapitalets sammansättning

	Röster	Antal aktier	Antal röster	Nom	Mkr
Aktie					
A	10	22 623 234	226 232 340	50	1 131,2
B	1	66 235 044	66 235 044	50	3 311,7
Totalt aktier		88 858 278	292 467 384		4 442,9
Konvertibler, B*	1	2 436 191	2 436 191	50	121,8
Teckningsoptioner, B*	1	773 500	773 500	50	38,7
Totalt aktier efter utspädning		92 067 969	295 677 075		4 603,4

* Efter full konvertering och teckning

Aktieägarstatistik

Innehavsklasser, antal aktier	Antal aktieägare	%-andel av aktier
1– 1 000	23 031	5
1 001– 5 000	1 469	4
5 001– 10 000	155	1
10 001– 50 000	155	4
50 001–100 000	34	3
100 001–	65	83
Summa	24 909	100

Tioårsöversikt för koncernen

	1999	1998	1997	1996	1995	1994	1993	1992	1991	1990
Resultaträkningar, Mkr										
Nettoomsättning*	20 508	22 676	21 878	21 495	24 024	21 320	18 020	15 759	17 414	18 435
Rörelsens kostnader	–16 669	–18 700	–18 244	–16 981	–17 397	–17 331	–15 990	–15 063	–15 385	–15 628
Jämförelsestörande poster	–	–	–	11	282	–51	–	85	–280	418
Andelar i intresseföretags resultat	163	6	5	4	73	–32	–82	–22	–8	34
Avskrivningar enligt plan	–1 387	–1 507	–1 409	–1 239	–1 151	–1 222	–1 261	–1 166	–992	–887
Rörelseresultat efter avskrivningar	**2 615**	**2 475**	**2 230**	**3 290**	**5 831**	**2 684**	**687**	**–407**	**749**	**2 372**
Finansnetto	–206	–137	–204	–371	–615	–859	–1 136	–1 104	–748	–715
Resultat efter finansiella poster	**2 409**	**2 338**	**2 026**	**2 919**	**5 216**	**1 825**	**–449**	**–1 511**	**1**	**1 657**
Skatt	–595	166	–592	–940	–1 545	–497	193	568	112	–366
Avgår minoritetsandelar (efter skatt)	–	–	–	–	–	–	–	–	1	–4
Årets resultat	**1 814**	**2 504**	**1 434**	**1 979**	**3 671**	**1 328**	**–256**	**–943**	**114**	**1 287**
Ränta på KVB	–	–	–	–	–	–37	–	–	–107	–199
Nettoresultat	**1 814**	**2 504**	**1 434**	**1 979**	**3 671**	**1 291**	**–256**	**–943**	**7**	**1 088**
* Holmen Skogs virkesförsäljning ingår som nettoomsättning för åren 1993–1999.										
Balansräkningar, Mkr										
Anläggningstillgångar	14 861	20 783	19 669	19 148	18 099	17 721	18 010	18 113	18 686	14 739
Aktier och andelar	4 392	148	177	190	641	695	809	809	1 011	973
Spärrkonton hos Riksbanken	–	–	–	–	–	–	–	8	343	146
Omsättningstillgångar	5 068	8 262	8 220	7 805	8 707	8 207	6 774	6 696	6 817	7 742
Finansiella fordringar	3 395	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Likvida medel	1 456	1 241	1 636	2 133	1 296	1 140	3 996	4 423	2 682	3 542
Summa tillgångar	**29 172**	**30 434**	**29 702**	**29 276**	**28 743**	**27 763**	**29 589**	**30 049**	**29 539**	**27 142**
Eget kapital	15 883	18 377	16 375	15 670	14 471	11 285	10 281	8 786	9 878	10 159
Minoritetsintressen	–	5	5	5	5	5	5	5	46	53
Latent skatteskuld	2 408	2 920	3 419	2 862	2 421	1 938	1 394	1 724	2 514	2 540
Finansiella skulder och räntebärande avsättningar	6 905	4 384	5 505	6 229	7 180	10 247	14 446	15 517	13 261	10 424
Rörelseskulder	3 976	4 748	4 398	4 510	4 666	4 288	3 463	4 017	3 840	3 966
Summa eget kapital och skulder	**29 172**	**30 434**	**29 702**	**29 276**	**28 743**	**27 763**	**29 589**	**30 049**	**29 539**	**27 142**
Nyckeltal (se sid 41 ang definitioner)										
Skuldsättningsgrad ggr	0,13	0,17	0,24	0,26	0,41	0,81	1,02	1,26	1,07	0,67
Soliditet %	54,4	60,4	55,2	53,5	50,4	40,7	34,8	29,3	33,6	37,6
Räntetäckningsgrad ggr	12,7	18,1	10,9	8,9	9,5	3,1	0,6	–0,4	1,0	3,3
Avkastning på operativt kapital %	11,7	10,3	9,6	14,5	25,8	12,1	3,1	–1,8	3,5	12,5
Avkastning på eget kapital %	10,6	14,4	9,0	13,1	28,5	12,3	–2,7	–10,1	1,1	13,4
Rörelsemarginal %	12,0	10,9	10,2	15,2	22,8	13,0	4,3	–3,0	6,0	10,4
Nettomarginal %	8,8	11,0	6,6	9,2	15,3	6,2	–1,4	–6,0	0,7	7,0
Kapitalomsättningshastighet ggr	0,9	0,9	0,9	0,9	1,0	0,9	0,8	0,7	0,8	1,0
Investeringar, Mkr										
Aktier och andelar	–	–	–	35	29	51	31	5	95	79
Övriga investeringar exkl företagsförvärv	1 988	1 642	1 856	2 257	2 625	1 080	563	937	1 614	1 582
Företagsförvärv m m	–	915	–	123	–	–	–	–	3 581	–
Personal										
Medelantal årsanställda	8 433	9 586	9 849	9 899	9 707	11 122	11 414	12 266	12 872	12 961
Utbetalda löner Mkr	2 410	2 659	2 573	2 497	2 400	2 648	2 628	2 617	2 635	2 498
Sociala kostnader Mkr	934	933	985	954	889	942	908	1 018	1 101	1 011

Verksamhet i olika länder

	Nettoomsättning		Rörelseresultat		Investeringar		Personal	
	Mkr		Mkr		Mkr		Medelantal årsanställda	
	1999	1998	**1999**	1998	**1999**	1998	**1999**	1998
Sverige	16 387	17 612	2 785	2 577	1 415	1 346	6 176	6 754
Australien	–	–	1	–	–	–	2	2
Belgien	110	150	1	1	1	–	20	27
Danmark	5	6	–	1	–	2	6	8
Estland	28	44	6	3	2	4	50	58
Frankrike	1 839	2 284	–58	–98	101	79	720	982
Holland	700	834	33	46	17	7	225	234
Irland	3	4	–1	–2	–	–	–	–
Italien	14	15	1	1	–	–	6	8
Lettland	47	80	3	8	23	35	60	64
Litauen	55	84	3	1	2	7	51	58
Norge	254	325	11	6	–	1	30	40
Polen	2	1	–	–	–	–	–	–
Ryssland	42	115	5	–72	1	3	54	167
Schweiz	5	9	1	–	1	1	8	20
Singapore	–	–	–	–	1	–	6	5
Spanien	178	213	3	1	–	–	31	44
Storbritannien	2 066	2 622	–193	–18	421	154	910	1 008
Tyskland	47	47	19	18	2	3	52	69
Ukraina	–	–	–	–	–	–	–	4
USA	1	1	–2	–1	1	–	4	2
Vitryssland	10	28	–	–	–	–	22	32
Ej fördelat	12	14	–3	3	–	–	–	–
Internleveranser inom koncernen	–1 297	–1 812	–	–	–	–	–	–
Totalt	**20 508**	**22 676**	**2 615**	**2 475**	**1 988**	**1 642**	**8 433**	**9 586**

Finpappersverksamheten ingår för perioden januari–september 1999.

Holmen Paper

HOLMEN PAPER tillverkar tidningspapper, MF Special (MF Journal, dvs förbättrat tidningspapper, telefonkatalogpapper och färgat tidningspapper), SC-papper samt bestruket tryckpapper (MWC, Medium Weight Coated).

VD: Göran Lundin

HUVUDKONTOR: Norrköping

PRODUKTIONSANLÄGGNINGAR:
Braviken, Hallsta och Wargön.

HOLMEN PAPER har en stark marknadsposition, framförallt för MF Journal (förbättrat tidningspapper) och telefonkatalogpapper.

HOLMEN KRAFT ingår i Holmen Paper och ansvarar för elförsörjningen till koncernens svenska enheter och för vattenkraftverken.

Verksamheten 1999

HOLMEN PAPERS nettoomsättning uppgick till 7 327 Mkr jämfört med 7 432 Mkr för 1998. Rörelseresultatet blev 1 494 (1 511) Mkr. Holmen Krafts resultat uppgick till 76 (56) Mkr.

Resultatet påverkades av något lägre priser i svenska kronor vilket till stor del motverkades av högre leveransvolymer och lägre kostnader.

MARKNADEN för tidnings- och journalpapper förstärktes. Leveranserna av tidningspapper till Västeuropa ökade med 2,5 procent. Till Tyskland ökade de med fem procent. Leveranserna av MF Journal i höga ljusheter ökade med hela 19 procent. På tre år har leveranserna av denna kvalitet nästan fördubblats. Utvecklingen var positiv även för SC-papper med en femprocentig ökning av leveranserna. För bestruket papper stannade ökningen på knappt två procent.

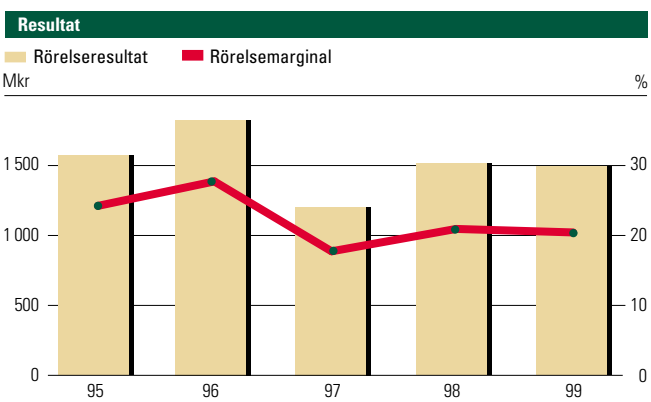
PRISERNA i lokala valutor sjönk i början av året med mellan en och tre procent men var därefter stabila.

KAPACITETSUTNYTTJANDET vid Holmen Papers anläggningar uppgick till 97 procent, vilket i praktiken innebär ett nära nog maximalt utnyttjande av den tillgängliga tillverkningskapaciteten.

INVESTERINGARNA uppgick till 606 (682) Mkr. Främst var de inriktade på att ytterligare höja kvaliteten och ge bättre tryckegenskaper för förbättrat tidningspapper. I Hallsta startades en ny vedlinje som ger rationellare vedhantering. Investeringar gjordes också för att öka kapaciteten och minska energianvändningen.

Sammanfattning	1999	1998
Nettoomsättning, Mkr	7 327	7 432
härav externa kunder, Mkr	6 987	7 012
Rörelseresultat, Mkr	1 494	1 511
Operativt kapital (genomsnitt)*, Mkr	6 435	6 269
Avkastning på operativt kapital*, %	22,0	23,2
Investeringar, Mkr	606	682
Medelantal årsanställda	2 322	2 344

* Exklusive Holmen Kraft.

Marknadsförutsättningar

Holmen Papers huvudmarknad är Västeuropa med närmare 90 procent av leveranserna. De största marknaderna är Storbritannien, Sverige och Tyskland. Nya och intressanta tillväxtmarknader är Polen och de baltiska staterna.

Huvuddelen av leveranserna från Braviken och Hallsta går till tidningstryckerier och förlag. Produkterna från Wargön levereras främst till civiltryckerier och grossister.

MARKNADSPOSITION. Holmen Papers starka position hos dagspressförlagen i Europa är en av företagets viktigaste tillgångar. I Sverige, Tyskland, Storbritannien, Spanien, Frankrike och Benelux är Holmen Paper den största eller näst största leverantören till de ledande förlagen.

MF SPECIALPAPPER. Holmen Paper är en av de stora producenterna i Europa av MF Specialpapper, d v s *MF Journal (förbättrat tidningspapper), telefonkatalogpapper* och *färgat tidningspapper.*

MF Journal är ett växande produktområde. Papperet används främst till bilagor och reklamtryck i både offset-coldset och heatset. Trenden går mot en ökad andel högblekta produkter.

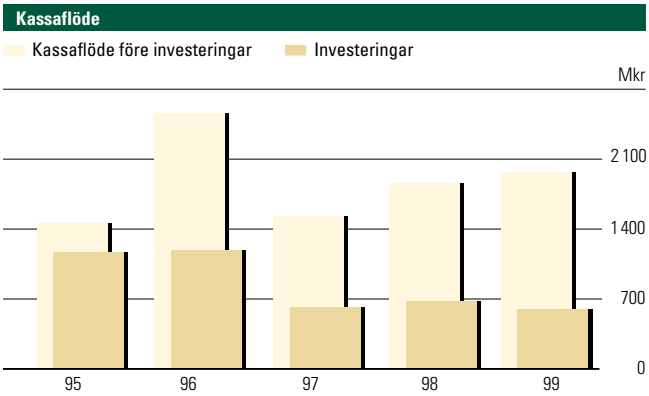
Holmen Paper är en av de ledande leverantörerna vad gäller kvalitet och kvantitet. Styrkan ligger framförallt i den breda produktpaletten med spetsprodukter som till exempel Ultra Bright Plus, ett papper med mycket hög ljushet. Andra styrkefaktorer är den långa erfarenheten av detta produktområde, de väl etablerade kundpositionerna och den höga kapaciteten.

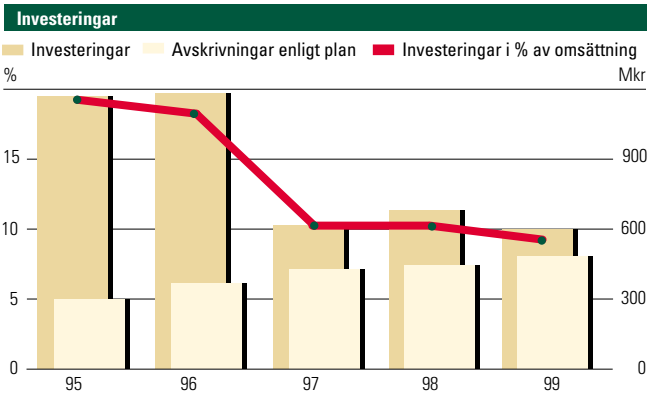
Dock hårdnar konkurrensen genom att många tillverkare bygger ut kapaciteten och vidareutvecklar sina produkter.

Försäljningen av *telefonkatalogpapper* ökar, främst i Östeuropa. Holmen Paper är idag Europas ledande leverantör av telefonkatalogpapper.

Färgat tidningspapper, i synnerhet rosafärgat, har blivit något av en standard för finansiellt inriktade tidningar och bilagor. Även inom detta segment är Holmen Papers marknadsposition stark.

Holmen Paper har byggt upp sin ledande position inom produktområdet MF Specialpapper under de senaste 15 åren. Helt nya produkter har utvecklats, befintliga har förbättrats samtidigt som betydande investeringar gjorts för att förfina tillverkningen. Under de närmaste åren kommer arbetet att fortsätta med att ytterligare utveckla produkterna inom området.

TIDNINGSPAPPER. Efter de stora investeringarna i Braviken 1996, då en ny pappersmaskin kördes igång, har Holmen Paper kunnat öka marknadsandelarna inom detta produktområde.

Tidningspapper är den volymmässigt största produkten hos merparten av Holmen Papers kunder. De flesta köper även andra produkter. Ett förstklassigt tidningspapper är därför något av en bas i relationen med många kunder och en förutsättning för att framgångsrikt kunna sälja andra produkter, som till exempel MF Journal.

Utvecklingen inom området tidningspapper går mot lättare papper, från dagens 45 g till 42 g per kvadratmeter.

SC- OCH MWC-PAPPER. Inom dessa produktområden satsar Holmen Paper på kvalitet och på att utnyttja tillverkningsutrustningen optimalt. Tillverkningen av SC-papper sker i Hallsta och av MWC-papper i Wargön.

Forskning och utveckling

Holmen Paper prioriterar forskning och utveckling inom områdena högblekta MF Journalpapper och lågviktiga trähaltiga papper.

Basen för FoU-arbetet är utvecklingsavdelningarna vid Braviken, Hallsta och Wargön. En central enhet, Kompetenscentrum Mekanisk Massa, arbetar med större och mer tidskrävande projekt.

Strategi

Holmen Paper skall vara en *betydande leverantör* av tidningspapper, *ledande leverantör* av MF Specialpapper, d v s MF Journal (förbättrat tidningspapper), telefonkatalogpapper och färgat tidningspapper samt *leverantör* av de viktiga komplementen SC-papper och bestruket tryckpapper (MWC).

Sedan mitten av 1980-talet är Holmen Papers strategi att öka andelen förädlade produkter i produktmixen och då särskilt MF Specialpapper. Det har medfört att andelen standard tidningspapper minskat från tidigare cirka 70 procent av produktionen till idag 47 procent. Samtidigt har den totala försäljningsvolymen nästan fördubblats. Denna strategi har haft avgörande betydelse för det goda ekonomiska utfallet under de senaste fem åren. Avkastningen på det operativa kapitalet uppgick under denna period till i genomsnitt 24 procent.

Långsiktiga investeringar

Holmen Paper genomförde under perioden 1995–99 ett omfattande investeringsprogram om sammanlagt cirka 4 200 Mkr. Merparten var offensiva investeringar inom områdena tidningspapper och MF Specialpapper. Den enskilt största satsningen – cirka 2 000 Mkr – var pappersmaskinen PM 53 i Braviken.

Som en följd av investeringarna ökade leveranserna under perioden från 1,1 miljoner ton till upp emot 1,5 miljoner ton per år. Samtidigt förbättrades kvaliteten och flera nyutvecklade produkter med intressanta möjligheter introducerades.

Under de kommande åren inriktas investeringarna på att stärka Holmen Papers ledande position inom produktområdet MF Specialpapper. I Hallsta planeras ett omfattande program för kvalitets- och produktutveckling. Investeringarna syftar till att både öka brukets lönsamhet och stärka produkternas konkurrenskraft.

Holmen Kraft

Holmen Kraft ansvarar för elförsörjningen till Holmen-koncernens anläggningar i Sverige och för koncernens innehav av vattenkraft.

Elkraftsomsättningen i Holmen uppgick under 1999 till 3 937 GWh.

Koncernens behov av elkraft på kort och längre sikt täcks genom köp, egen produktion i vattenkraftverk och genom industriernas mottrycksanläggningar. Se tabellen nedan.

Produktion och leveranser*	1999	1998	1999	1998
1 000 ton	Produktion		Leveranser	
Tidningspapper, standard	652	685	662	682
Tidningspapper, MF-specialpapper	513	484	509	478
SC-papper	127	127	125	123
Bestruket journalpapper	119	121	117	112
Sulfitmassa	38	40	–	1
	1 449	1 457	1 413	1 396

* Inklusive leveranser till andra affärsområden i koncernen.

Elkraft	1999	1998
Koncernens elkraftsomsättning i Sverige*		
Produktion/köp GWh		
Egna och delägda vattenkraftverk	1 135	1 384
Industriernas mottrycksturbiner	338	400
Inköpt elkraft	2 464	2 141
Totalt	3 937	3 925

* exkl. avyttrade enheter.

Tryckta media håller ställningarna

Förbrukningen av tidnings- och journalpapper ökar år för år. Under 1999 ökade leveranserna av tidningspapper till Västeuropa med två procent och av MF Journal (förbättrat tidningspapper) med hög ljushet med hela 19 procent. Alla prognoser pekar på en fortsatt hög ökningstakt även under kommande år.

Utvecklingen inom IT-området är dock på väg att förändra etablerade konsumtionsmönster. De traditionella dagstidningarna – såväl morgontidningar som kvällstidningar – tappar i upplaga. Istället ökar olika typer av specialtidningar och gratistidningar. Utvecklingen är mycket tydlig. Floran av specialtidningar växer dag för dag. I de allt vanligare tidningsbutikerna breder specialtidningar för de mest skiftande intresseinriktningar ut sig i hyllmeter efter hyllmeter.

Bakom denna utveckling finns flera faktorer. Dels har tekniken att framställa tidningar med avancerad layout blivit mer tillgänglig. Persondatorer och program har utvecklats vilket öppnar nya möjligheter för tidskriftsproduktion. Dels ökar marknaden för specialtidningar, bland annat beroende på att ju mer datorer och avancerad elektronisk teknik som människor använder, desto större blir behovet att läsa *om* den nya tekniken.

Samma sak gäller också det ökade utbudet av TV-kanaler som skapar en stor och helt ny marknad för olika programtidningar. Den senaste trenden är tidningar som bygger på populära TV-serier. Dessa tidningar kan ses som ett slags förlängning av serierna och ger tittarna infallsvinklar och information som bara kan förmedlas via tryckta media.

Gratistidningar som distribueras på allmänna kommunikationsmedel i storstäder är ytterligare ett exempel på den förskjutning mellan olika tryckta media som äger rum. Dessa tidningar, som är helt annonsfinansierade, visar en intressant utveckling.

Också annonserna, som är ryggraden i all tidnings- och tidskriftsproduktion, håller på att få ett delvis annat innehåll. Viss typ av annonsering minskar. Bostäder, bilar och andra kapitalvaror säljs i minskande omfattning med hjälp av tidningsannonser. Istället ökar den elektroniska annonseringen för sådana produkter. Samma sak gäller traditionell platsannonsering, där det är enkelt och billigt för företagen att lägga ut sina annonser på olika ”platstorg”.

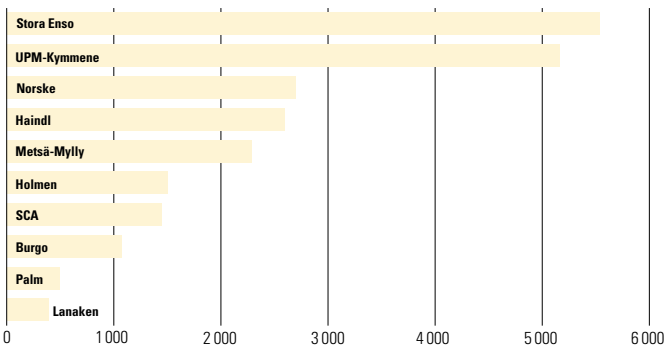
Journalpapper

Som följd av denna utveckling uppstår ett behov för företagen att tala om *att* man finns och framförallt *var* man finns. Så kallad institutionell annonsering med avstamp i en elektronisk adress har snabbt blivit mycket vanlig och kommer i framtiden att bli än vanligare.

Tidningsutgivarna i Sverige gjorde nyligen en attitydundersökning som tydligt visar att människor vill öka sin tidningsläsning i framtiden. Men samtidigt anger man att tiden för mediekonsumtion blir allt mindre. Trenden är speciellt tydlig bland yngre människor och bland människor i storstad.

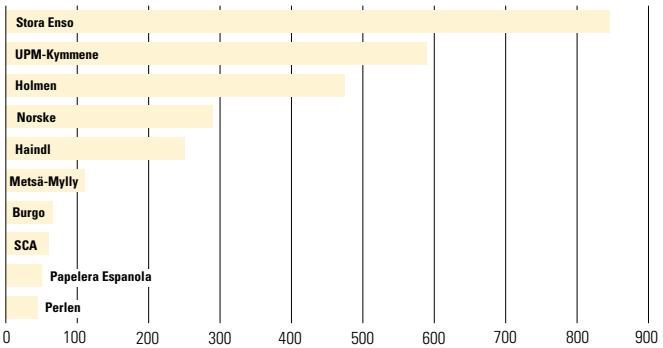
Marknadsposition

Tidnings- och journalpapper. Västeuropeiska tillverkare. Kapacitet/år 1 000 ton.

Marknadsposition

MF Special. Västeuropeiska tillverkare. Kapacitet/år 1 000 ton.

Iggesund Paperboard

IGGESUND PAPERBOARD tillverkar helblekt kartong (SBB) och falskartong (FBB) med enbart nyfiber som råvara. Dessutom tillverkas kartong med barriärfunktioner.

Iggesund Paperboard är Europas ledande tillverkare av kartong för kunder som har högsta krav på produktkvalitet och service. Kartongen används till förpackningar för bland annat livsmedel, kosmetika, läkemedel, tobak och choklad samt för grafiska ändamål.

VD: Erik Sjölund

HUVUDKONTOR: Iggesund

PRODUKTIONSANLÄGGNINGAR: Iggesunds Bruk, Workington och Ströms Bruk.

Verksamheten 1999

IGGESUND PAPERBOARDS nettoomsättning minskade till 3 913 Mkr jämfört med 4 051 Mkr för 1998. Rörelseresultatet sjönk till 318 Mkr (590) Mkr, främst på grund av att de engelska och svenska valutorna utvecklades ogynnsamt gentemot euron. Resultatet påverkades också av igångkörningsproblem vid den ombyggda kartongmaskinen i Workington. Produktionen stabiliserades vid årsskiftet och normala produktionsförhållanden bedöms uppnås under första kvartalet 2000.

MARKNADEN. Efter en svag inledning förbättrades marknaden för kartong successivt under året. Efterfrågan ökade starkt i både Västeuropa och USA. De viktiga exportmarknaderna i Asien började återhämta sig efter några år med svag efterfrågan i spåren av finanskrisen.

Försäljningen av produkterna från Iggesunds Bruk och Ströms Bruk var rekordhög. Leveranserna från Workington påverkades av de pågående ombyggnaderna som begränsade produktionen.

PRISERNA i lokala valutor var i stort oförändrade. Den starka efterfrågan under andra halvåret medförde att prishöjningar aviserades under fjärde kvartalet med full effekt från årsskiftet.

NY FÖRSÄLJNINGSORGANISATION. Iggesund Paperboards centrala försäljningsledning lokaliserades till Amsterdam. Samtidigt anpassades den tidigare geografiskt organiserade försäljningen efter användningsområden och internationella kunder. Till det nya kontoret i Amsterdam har alla kundservicefunktioner och marknadsföringsresurser lokaliserats. Säljare och de som arbetar med teknisk kundservice är dock fortsatt stationerade i respektive länder.

Försäljningsresurserna i Central- och Östeuropa förstärktes. Utöver i Europa har Iggesund Paperboard även försäljningsbolag i Nordamerika och Sydostasien.

KAPACITETSUTNYTTJANDET vid Iggesund Paperboards anläggningar var oförändrat 82 procent. För helblekt kartong (SBB) utnyttjades kapaciteten fullt under andra halvåret medan kapacitetsutnyttjandet för falskartong sjönk kraftigt sista kvartalet i samband med ombyggnationen i Workington.

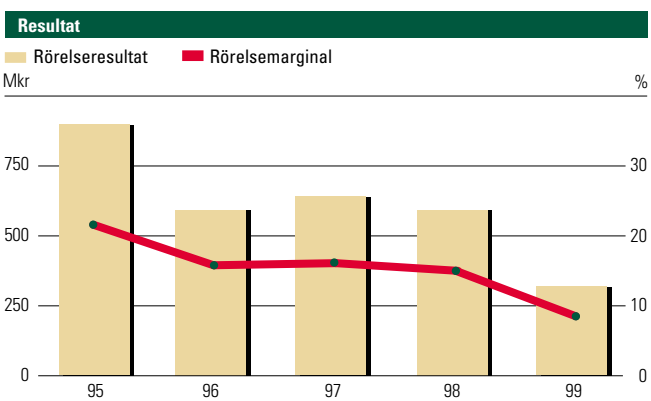
INVESTERINGARNA uppgick till 752 (302) Mkr. Huvuddelen avsåg det omfattande s k Milleniumprojektet i Workington som ger högre kartongkvalitet och ökar brukets leveranskapacitet.

Marknadsförutsättningar

ÖKANDE OCH ALLT MER GLOBAL MARKNAD. Världskonsumtionen av kartong uppgår till cirka 27 miljoner ton årligen, varav knappt hälften utgörs av nyfiberbaserad kartong. Marknaden för den sorts nyfiberkartong som Iggesund Paperboard tillverkar – helblekt kartong (SBB) och falskartong (FBB) – uppgår till cirka åtta miljoner ton. Av denna kvantitet förbrukas cirka två miljoner ton i Europa. Marknadstillväxten är där cirka två procent per år och inom vissa segment i det högsta kvalitetsskiktet, tre till fem procent.

Den snabbast växande marknaden är Asien. För närvarande är konsumtionen där lika stor som i Västeuropa men marknadstillväxten är överlag betydligt större. Också marknaderna i Central- och Östeuropa växer snabbare än de västeuropeiska.

Sammanfattning	1999	1998
Nettoomsättning, Mkr	3 913	4 051
härav externa kunder, Mkr	3 819	3 915
Rörelseresultat, Mkr	318	590
Operativt kapital (genomsnitt), Mkr	4 239	4 065
Avkastning på operativt kapital, %	7,5	14,5
Investeringar, Mkr	752	302
Medelantal årsanställda	2 011	2 023

Bland såväl producenter som kunder sker sammanslagningar och deras affärsstrategier blir allt mer globala. Färre och större kunder innebär att konkurrensen ökar. Dock har för närvarande inte någon ny tillverkningskapacitet för kartong aviserats. I detta hänseende fick Asienkrisen en långsiktigt positiv effekt för kartongindustrin eftersom bristen på riskkapital stoppade ett stort antal utbyggnadsprojekt. Balansen mellan utbud och efterfrågan på kartongmarknaden förutses därför komma att förbättras.

MARKNADSPOSITION. Iggesund Paperboard är sedan länge marknadsledare i Europa för kartong i det högsta kvalitetsskiktet. På marknaden för nyfiberkartong har företaget en marknadsandel om totalt cirka 20 procent.

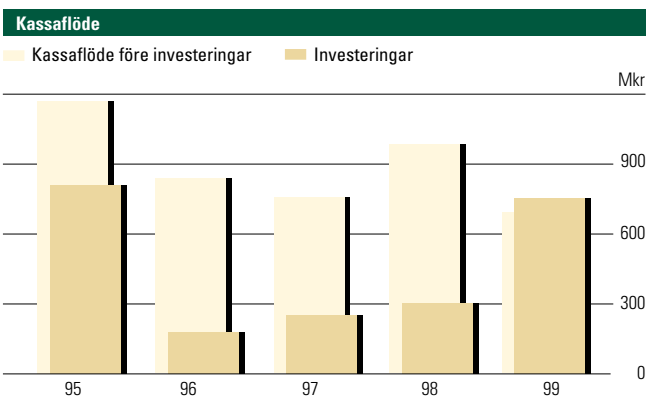
Länderna i Sydostasien, Öst- och Centraleuropa samt USA ökar i betydelse och svarar idag för nästan tio procent av Iggesund Paperboards leveranser. Andelen förväntas öka som resultat av egna satsningar men också på grund av den högre tillväxttakten på dessa marknader.

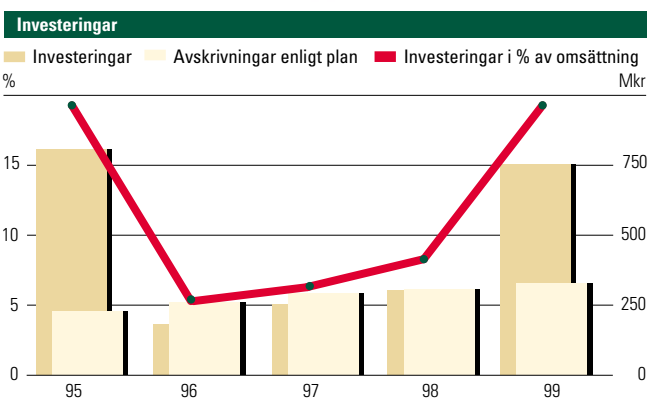

Kartong för parfymförpackningar

Forskning och utveckling

Iggesund Paperboards investeringar i forskning och utveckling ökar. Arbetet är inriktat på produkt- och

processutveckling samt, i ökad grad, på teknisk kundservice.

FoU-arbetet bedrivs decentraliserat vid respektive bruk inom ramen för affärsmässigt definierade projekt. I arbetet involveras även övriga delar av koncernen, forskningsinstitutioner samt leverantörer av processutrustning.

I Workington har nya produkter med hög ytvikt avsedda för bland annat whiskyförpackningar lanserats. Det största FoU-projektet i Workington omfattar en helt ny generation kartongprodukter som kommer att lanseras i början av 2001. Främst handlar det om produkter med jämnare kvalitet samt högre styvhet och vithet.

Vid Iggesunds Bruk har en så kallad pilotbestrykare installerats. Den skapar bättre möjligheter att utveckla nya produkter och öka kvaliteten inom det viktiga området ytbehandling.

En ny generation kartong för hårda cigarettförpackningar utvecklas och kommer att stärka Iggesund Paperboards marknadsposition ytterligare.

Inom området processteknik är utvecklingsarbetet främst inriktat på åtgärder som höjer kartongens kvalitet samt minskar kostnaderna för massatillverkningen.

Vid Ströms Bruk inriktas arbetet mot att förbättra barriärfunktionerna vilket även bidrar till att vidga användningsområdet för kartongen.

Kartong för grafiska ändamål

Strategi

Iggesund Paperboard skall befästa sin marknadsposition genom att satsa på produkter med hög kvalitet och uppfylla högt ställda krav på service från kunderna.

Iggesund Paperboard skall ha en ledande position inom de prioriterade slutanvändningsområdena tobak, grafisk kartong och förpackningar.

Långsiktiga investeringar

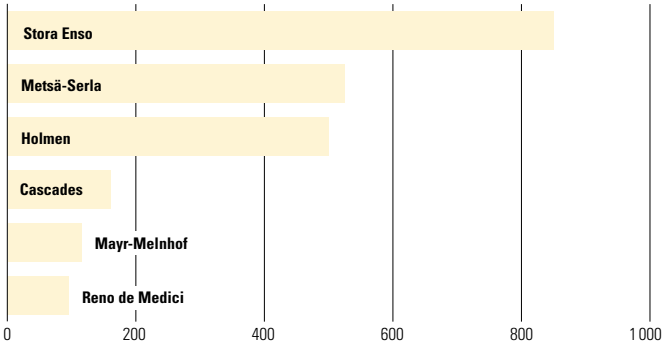
Sedan mitten av 1999 pågår ett stort projekt i Workington under namnet *Milleniumprojektet.* Inom ramen för detta uppgraderas fabriken i linje med Iggesund Paperboards strategi. Det innebär

Produktion och leveranser*	1999	1998	1999	1998
1 000 ton	Produktion		Leveranser	
Kartong	395	395	403	393
Sulfatmassa	303	288	31	27
	698	683	434	420

* Inklusive leveranser till andra affärsområden i koncernen.

Marknadsposition

Nyfiberkartong. Västeuropeiska tillverkare. Kapacitet/år 1 000 ton.

bland annat att tillverkningen optimeras genom att ta tillvara de kapacitets- och lönsamhetspotentialer som finns vid anläggningen. Kartongprodukternas konkurrenskraft kommer att stärkas genom ökad kvalitet, jämnhet och förbättrade optiska egenskaper. Marknadsaktiviteterna inriktas mot de slutanvändare som har de högsta kraven på kvalitet och service.

Parallellt med dessa investeringar vidtas en lång rad åtgärder för att sänka kostnader och höja effektiviteten.

Workingtons leveranskapacitet kommer att öka från 190 000 till 235 000 ton per år.

För några år sedan genomfördes ett stort investeringsprogram också vid Iggesunds Bruk. Detta skapade förutsättningar för flera nya produkter, bland annat liksidigt bestruken kartong och högglansig kartong.

Investeringarna bidrog till att Iggesund Paperboards marknadsposition förstärktes, inte minst på grund av att kvalitetsförsprånget ökade ytterligare.

Kartongförpackningarna i samhället

Iggesund Paperboards produktion av nyfiberkartong är till stor del inriktad på förpackningsindustrin. Förpackningar är idag en del av vardagen i det västerländska samhället. De är en förutsättning för distributionen av både livsmedel och andra varor. Bakom den utveckling som bidragit till att stadigt öka andelen förpackade varor finns många faktorer. Inte minst har kraven på rationell hantering varit pådrivande, men också människors villighet och möjlighet att betala för bekvämlighet. Det senare avspeglar sig inte minst i den stadigt ökande konsumtionen av färdiglagad, förpackad mat.

Förpackningar bidrar också till att spara resurser, vilket är ett ofta förbisett faktum. Detta framgår tydligt vid en jämförelse mellan den förpackningsintensiva västvärlden och utvecklingsländerna. I utvecklingsländerna, där förpackade livsmedel är ovanliga, går upp till hälften av varorna förlorade innan de når konsumenterna. I Västeuropa däremot, går bara några få procent av livsmedlen förlorade på vägen mellan producent och konsument.

De resurser som tillverkningen av förpackningarna kräver måste därför alltid ställas i relation till deras värde och nytta som skydd för varorna. Det innebär att förpackningar alltid måste spara mer resurser än vad som krävs för att tillverka dem.

Under de senaste decennierna har förpackningsindustrin och distributionssystemen utvecklats så att materialåtgången kunnat minskas med ett par procent per år. Samhällets fokusering på resursanvändning och miljöpåverkan har ytterligare drivit på denna utveckling. Detta har gynnat kartong som förpackningsmaterial, inte minst på grund av att kartong tillverkas av en förnybar råvara och att den går att återvinna. I detta avseende intar kartong en särställning bland alla förekommande förpackningsmaterial.

Kartong för livsmedelsförpackningar

Men det finns också problem. Lagstiftningen inom EU har under 1980- och 1990-talen premierat materialåtervinning före energiåtervinning vilket lett till att stora och resurskrävande återvinningssystem byggts upp. Det har blivit kostsamt för konsumenterna och inte bidragit till att förbättra miljön. En ny syn har dock börjat göra sig gällande där värdet av producentansvaret börjat ifrågasättas. Det är viktigt att frågan belyses så att omhändertagandet av använda pappers- och kartongprodukter kan ske på ett ekonomiskt och miljömässigt balanserat sätt.

Iggesund Timber

IGGESUND TIMBER tillverkar och distribuerar trävaror.

VD: Per Erik Frick

HUVUDKONTOR: Iggesund

PRODUKTIONSANLÄGGNINGAR: Iggesund och Domsjö.

Cirka hälften av produktionen utgörs av kundanpassade specialprodukter för träbearbetande industrier medan resten är standardvaror för trävaruhandeln.

Kundanpassade trävaror

Verksamheten 1999

IGGESUND TIMBERS nettoomsättning ökade till 767 Mkr jämfört med 727 Mkr för 1998. Rörelseresultatet försämrades till –66 (–59) Mkr, främst på grund av fortsatt ofördelaktig relation mellan leveranspriser och råvarupriser.

MARKNADEN. Trävarumarknaden präglades av överutbud och pressade priser. Efterfrågan på granvaror var god, främst beroende på ökat byggande i Holland och Frankrike samt på att exporten till Japan ökade.

Utbudet av standardvaror av furu var större än efterfrågan. Flera mindre sågverk i Sverige lades ned samtidigt som ny kapacitet tillkom, främst i form av ny- och utbyggnad av stora sågverk.

Konkurrensen ökade, främst från finska, baltiska och tyska producenter.

PRISERNA i lokala valutor steg med tio procent för granvaror. På grund av försämrade växlingskurser blev effekten i svenska kronor dock betydligt mindre. Furupriserna försvagades successivt och genomsnittspriset blev fyra procent lägre än året innan.

KAPACITETSUTNYTTJANDET vid Iggesund Timbers sågverk uppgick till 91 (91) procent.

INVESTERINGARNA uppgick till 39 Mkr. De dominerades av det påbörjade projektet för ökad torkkapacitet vid Iggesunds Sågverk. Projektet innebär att 22 så kallade kammartorkar byggs vid sågverket och att samtidigt torkningen vid Håstaholmen i Hudiksvall läggs ned.

Investeringen uppgår till 90 Mkr och gör Iggesunds Sågverk till Nordens största producent av specialtorkade trävaror.

Sammanfattning	1999	1998
Nettoomsättning, Mkr	767	727
härav externa kunder, Mkr	767	727
Rörelseresultat*, Mkr	–66	–59
Operativt kapital (genomsnitt), Mkr	429	430
Avkastning på operativt kapital, %	–15,3	–13,8
Investeringar, Mkr	39	54
Medelantal årsanställda	287	298

* Inklusive resultatandelar i intresseföretag.

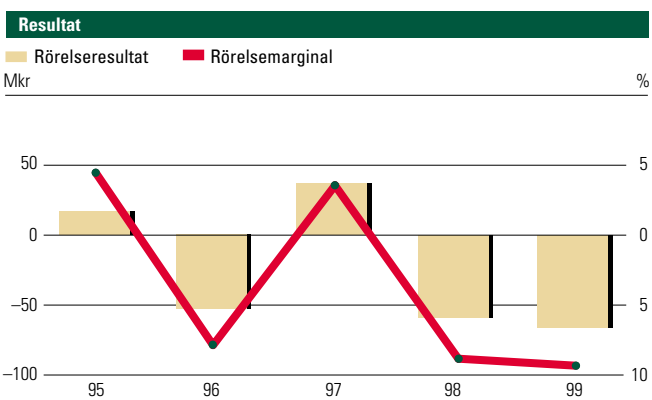

Foto: Michael Perlmutter/rupertgardnerdesignab

Marknadsförutsättningar

Västeuropa är huvudmarknad för svenska trävaror. Exporten från Sverige uppgick till knappt 11 miljoner kubikmeter under 1999, vilket motsvarar 75 procent av den totala produktionen.

Förbrukningen av trävaror i Europa ökade med cirka en procent under 1999. Byggverksamheten ökade med 2,3 procent, vilket indikerar att andra material ersätter trä i vissa byggkonstruktioner.

Japan har åter blivit en betydelsefull marknad för nordiska och europeiska granvaror sedan byggandet där skjutit fart igen efter Asienkrisen. Under 1999 exporterades cirka 1,5 miljoner kubikmeter nordiska granvaror till Japan.

Forskning och utveckling

Träets fuktkvot är en mycket viktig kvalitetsfaktor. Det krävs avancerad teknik för att nå de exakta värden som specificeras av många kunder. Iggesund Timber har därför satsat på att utveckla tekniken för virkestorkning. Erfarenheter och resultat av detta utvecklingsarbete utgör en viktig bas för den anläggning för virkestorkning som nu uppförs vid Iggesunds Sågverk.

Strategi och långsiktiga investeringar

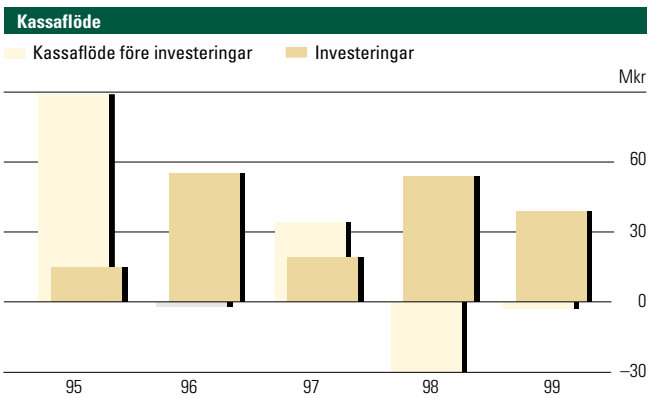
Sedan flera år satsar Iggesund Timber på förädlade trävaror som marknadsförs under samlingsnamnet INDUSTRITRÄ. Dessa utgörs av insatsvaror till träbearbetande industrier med höga krav på service och kvalitet. Produktutvecklingen sker i nära samarbete med kunderna; tillverkare av möbler, fönster, dörrar, kök, golv och trappor. Under 1999 uppgick andelen INDUSTRITRÄ till cirka 50 procent av de totala leveranserna.

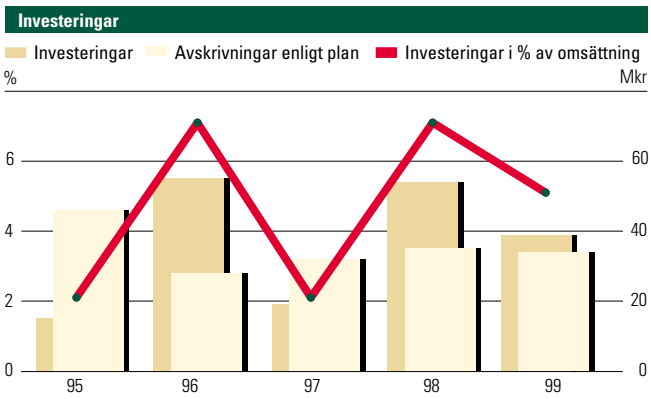
Den nya anläggningen för virkestorkning gör att hela produktionen vid Iggesunds Sågverk kan specialtorkas från och med andra halvåret 2000.

Kommande investeringar inriktas på en anläggning för efterbearbetning och paketering i Iggesund.

Produktion och leveranser*	1999	1998	1999	1998
1 000 m³	Produktion		Leveranser	
Egna sågverk, trävaror furu	213	215	220	207
Egna sågverk, trävaror gran	141	139	146	142
Inköpta trävaror	–	–	100	93
	354	354	466	442

* Inklusive leveranser till andra affärsområden i koncernen.

Holmen Skog

HOLMEN SKOG ansvarar för virkesförsörjningen till koncernens svenska enheter och skötseln av koncernens skogar som omfattar en miljon hektar produktiv skogsmark. Verksamheten bedrivs genom avverkning i egna skogar samt genom virkeshandel där virke köps från privata skogsägare, skogsägarföreningar, andra bolag samt sågverk och säljs till egna och andra skogsföretags industrier. Sedan Holmen avyttrat bruken Husum och Domsjö kommer mer än hälften av Holmen Skogs nettoomsättning att bestå av extern försäljning.

VD: Björn Andrén

HUVUDKONTOR: Örnsköldsvik

ORGANISATIONEN omfattar fyra regioner; Lycksele, Örnsköldsvik, Iggesund och Norrköping, en central virkesavdelning samt dotterbolag i Estland.

Verksamheten 1999

HOLMEN SKOGS rörelseresultat minskade till 521 Mkr jämfört med 548 Mkr för 1998. Resultatminskningen beror huvudsakligen på lägre virkespriser.

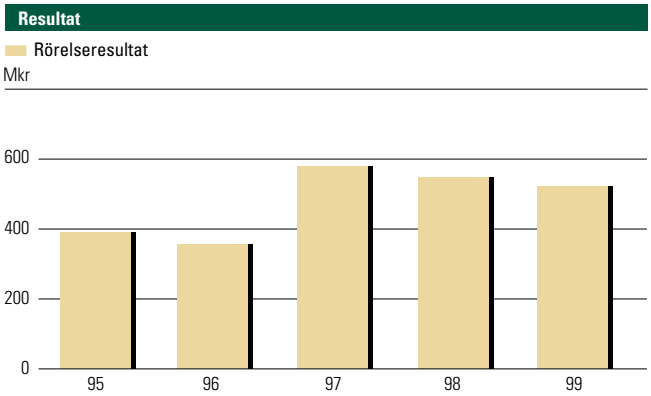
VIRKESANSKAFFNING. Holmens förbrukning av massaved och timmer uppgick till 4,3 miljoner m³f exkl. avyttrade enheter och 8,1 miljoner m³f inkl. avyttrade enheter. Avverkningen i koncernens skogar uppgick till 2,4 (2,4) miljoner m³f. Extern anskaffning av svensk ved var i stort sett oförändrad jämfört med året innan. Importen från de baltiska staterna och Ryssland ökade till 2,3 (2,2) miljoner m³f.

PRISERNA för massaved i Sverige sänktes i slutet av 1998. Industriernas kostnader för massaved var i genomsnitt fem procent lägre under 1999 jämfört med året innan. Även timmerpriserna gick ned och sågverkens virkeskostnader blev knappt två procent lägre.

BYTE AV SKOGSMARK. Ett stort markbyte omfattande cirka 80 000 hektar produktiv skogsmark i norra Sverige genomfördes mellan Holmen och AssiDomän. Syftet med markbytet var att förbättra arronderingen för bägge parter.

Sammanfattning	1999	1998
Avverkning egen skog, miljoner m³f	2,41	2,43
Industriernas virkesförbrukning, miljoner m³f		
inklusive avyttrade enheter	8,12	8,01
exklusive avyttrade enheter	4,27	4,25
Nettoomsättning, Mkr	4 397	4 713
härav externa kunder, Mkr	1 563	1 506
Rörelseresultat, Mkr	521	548
Operativt kapital (genomsnitt), Mkr	4 948	4 929
Avkastning på operativt kapital, %	10,5	11,1
Investeringar, Mkr	38	82
Medelantal årsanställda	556	632

Organisationsförändringar

UPPHÖRT INKÖPSSAMARBETE. Genom beslut av Marknadsdomstolen förbjöds gemensamma virkesköp mellan Holmen, Stora Enso och Munksjö i inköpsbolaget Sydved. Vidare avvecklades motsvarande samarbete mellan Holmen, Stora Enso och Korsnäs i inköpsbolaget Industriskog. Holmen lämnade Sydved och agerar nu självständigt på marknaden. Holmen Skog övertog viss personal från Sydved. Industriskogs verksamhet förändrades till att huvudsakligen omfatta transportoptimering.

NY ROLL I NORRA SVERIGE. Holmen Skog fick en något annorlunda roll i norra Sverige sedan nya Modo Paper bildats och Domsjö sulfitfabrik avyttrats. Förutom Iggesund Timbers sågverk i Domsjö har Holmen Skog nu inga interna avnämare i området och kommer att anskaffa och sälja virke på marknadsmässiga villkor. Holmen Skog har långtidsavtal om virkesleveranser till Husum och Domsjö.

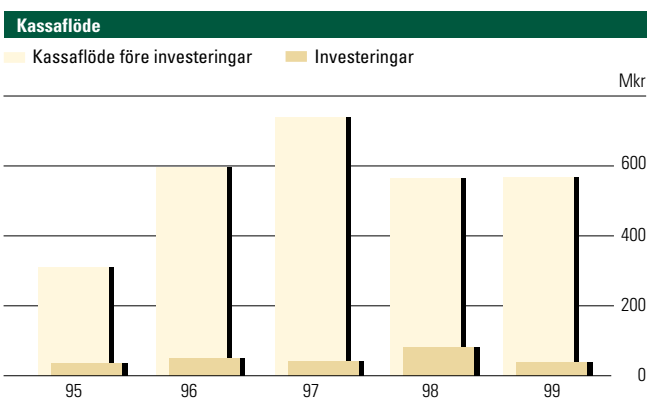
NY ORGANISATION. Den under slutet av 1998 beslutade omorganiseringen genomfördes under året och bedöms sänka kostnaderna för administration med cirka tio procent.

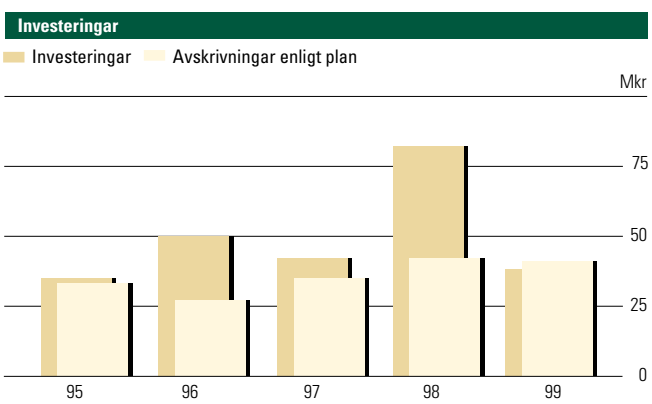
FÖRÄNDRAD IMPORTORGANISATION. Som följd av att Modo Paper bildats förändrades också inköpsorganisationen i Baltikum och Ryssland. De av Holmen Skog tidigare helägda inköpsbolagen i Lettland, Litauen och Ryssland ingår från och med 2000 i Modo Paper. Inköpsbolaget i Estland är däremot kvar i Holmen Skog. De kvantiteter som anskaffas i Estland motsvarar i stort sett det importbehov som den nya Holmenkoncernen har.

Marknadsförutsättningar

SVERIGE. Det avvecklade samarbetet om virkesköp i inköpsbolagen Sydved och Industriskog förändrar konkurrenssituationen och affärsmönstren i södra och mellersta Sverige. Nya förutsättningar för industriernas försörjning har därmed uppstått.

För att möta denna situation har Holmen Skog förändrat organisationen och påbörjat ett omfattande projekt med syfte att effektivisera virkesinköpen. I projektet ingår även åtgärder för att stimulera utbudet från privatskogsbruket.

Intressebolag

Modo Paper

Modo Paper som ägs till lika delar av Holmen och SCA, tillverkar kontorspapper och grafiska papper samt bedriver grossistverksamhet.

VD: Jan Åström

HUVUDKONTOR: Stockholm

PRODUKTIONSANLÄGGNINGAR: Husum, Stockstadt, Alizay, Hallein, Wifsta, Pont Sainte Maxence och Silverdalen. Finpappersgrossisten Modo Paper Trade med verksamhet i 22 länder.

Ny finpapperskoncern

Den 1 oktober 1999 sammanfördes Holmens och SCAs verksamheter inom finpappers- och grossistområdet i ett nytt, hälftenägt bolag; Modo Paper. Den nya koncernen har en produktionskapacitet om cirka 1,8 miljoner ton papper per år och är därmed Europas tredje största finpappersbolag med en marknadsandel på nära 15 procent. Modo Papers verksamhet är fokuserad på kontorspapper och grafiska papper.

Verksamheten 1999

MODO PAPERS nettoomsättning, pro forma för hela året, uppgick till 18 880 Mkr och rörelseresultatet till 902 Mkr.

MARKNADEN för finpapper i Västeuropa förbättrades. Efterfrågan på bestruket finpapper ökade med närmare tio procent och för obestrukna kvaliteter med cirka fem procent. Kontorspapper, som är en av Modo Papers huvudprodukter, beräknas ha ökat med närmare sex procent. Importen av finpapper till Västeuropa från bl a Sydostasien ökade i mindre omfattning än väntat.

PRISERNA steg med cirka tio procent.

KAPACITETSUTNYTTJANDET vid Modo Papers anläggningar uppgick i genomsnitt till cirka 92 procent.

INVESTERINGARNA uppgick till 1 085 Mkr.

Marknadsförutsättningar

Finpappersmarknaden är relativt fragmenterad, trots en rad konsolideringar under 1990-talet. Återkommande problem med överutbud och lågt kapacitetsutnyttjande pressar företagens lönsamhet. En fortsatt koncentration inom branschen är därför att vänta.

Förbrukningen av finpapper i Västeuropa uppgick 1999 till närmare 14 miljoner ton, varav cirka 7,5 miljoner ton bestod av obestruket papper och 6,5 miljoner ton av bestruket papper. Konsumtionen ökar med cirka fyra procent per år. Tillväxten är starkast inom området bestrukna rullar och ark samt inom kontorspapper (A4).

Modo Paper fokuserar på ett antal strategiska produkter; bestruket papper i stora ark och rullar, kontorspapper i småformat (A4) samt obestrukna, stora ark. Inom dessa områden kommer investeringar att göras för att förbättra marknadspositionen. Exponeringen mot den konkurrensutsatta marknaden för obestruket papper i rullar skall minskas väsentligt.

Modo Paper strävar efter att i ökad grad använda internt producerad massa för att möjliggöra ett högre kapacitetsutnyttjande vid de egna massafabrikerna.

Modo Papers kunder består i huvudsak av tryckerier, finpappersgrossister/distributörer, kontorspappersanvändare och konverteringsföretag.

De viktigaste marknaderna är Tyskland, Frankrike, Storbritannien och Skandinavien.

Den omfattande grossistorganisationen är en styrkefaktor. Modo Paper är det tredje största pappersgrossistföretaget i Europa.

Strategisk inriktning

Modo Papers styrelse fastställde i februari 2000 den strategiska inriktningen för koncernen. Utgångspunkten är koncernens befintliga bruk och grosshandelsrörelse samt en bedömning av de olika finpappersprodukternas livscykler. Strategin baseras på följande hörnstenar:

- Koncentration inom tillväxtsegmenten bestruket papper och kontorspapper i småformat.
- Förstärkt marknadsposition inom prioriterade segment som understöds av den egna grosshandeln.
- Förbättrad effektivitet och högre maskinutnyttjande via specialisering av produktionslinjer och bruk.
- Förstärkning av grossiströrelsens marknadspositioner på den europeiska marknaden.

Bestruket papper i rullar och ark samt kontorspapper är prioriterade produkter. Dessa har högt förädlingsvärde och bedöms få fortsatt stark efterfrågeutveckling. En expansion inom dessa produktsegment passar mycket väl in i grosshandelns produktportfölj.

Holmen och miljön

Miljöinvesteringarna har under en följd av år varit omfattande i Holmen. De har bidragit till att minska verksamhetens miljöpåverkan mycket påtagligt.

Effekterna på vattenmiljöerna utanför Holmens anläggningar är numera små. Koncernens skogar brukas med inriktning att deras naturvärden skall kunna bibehållas.

Dock kan man ännu inte vara helt säker på att alla problem verkligen är lösta. Det är egentligen bara naturen själv som kan ge svar på sådana frågor. Men i ”långsamma” ekosystem som skogarna kommer det att ta ett halvt århundrade eller mer innan det med säkerhet går att säga om åtgärderna ger avsedd verkan.

I vattenmiljöerna utanför bruken går det däremot redan idag att konstatera en tydlig och positiv utveckling, vilket bekräftas av färska studier.

Holmen ser det som viktigt att med hjälp av oberoende forskare fortsätta att kartlägga verksamhetens effekter i miljön för att kunna fastställa behovet och värdet av ytterligare miljöinvesteringar.

Investeringar och kostnader för miljövård

Holmen delar upp miljöinvesteringarna i två delar; de som är *direkt* hänförbara till miljöåtgärder och de som är *integrerade,* det vill säga ingår i ny utrustning och vars kostnader därför bara kan bedömas.

DIREKTA MILJÖINVESTERINGAR utgörs av externa åtgärder, exempelvis reningsanläggningar. Hela summan utgör en miljöinvestering.

INTEGRERADE MILJÖINVESTERINGAR utgörs av åtgärder som inte primärt görs för miljön men som ändå har positiva miljöeffekter, exempelvis ny processutrustning med bättre miljöprestanda än den gamla. Sådana miljöinvesteringar låter sig bara fastställas genom att man bedömer andelen ”miljö” i dem.

Intäkter av miljövård

PRODUKTIONSEKONOMISKA FÖRDELAR. Miljöåtgärder kan innebära fördelar i produktionen genom att de minskar förlusterna av fibrer och kemikalier. Till exempel kan återvunna fibrer användas som biobränsle vilket bidrar till lägre energikostnader.

Miljöinvesteringar, Mkr	1999	1998
Direkta	19	47
Integrerade	120	37
Totalt	**139**	**84**

Miljökostnader, Mkr	1999	1998
Drift	79	71
Kapital	74	82
Miljöskatter, miljöavgifter	40	36
Övrigt	22	23
Totalt	**215**	**212**

LÅNGSIKTIGA MARKNADSFÖRDELAR. Holmens goda miljöprofil ger långsiktiga fördelar på marknaden och bidrar till att marknadsandelar kan behållas och vissa affärer genomföras. En god miljöprofil är också viktig för produkternas image och för bilden av företaget som långsiktig samarbetspartner. Sådana värden låter sig dock svårligen fastställas i ekonomiska termer.

ÖKAT NATURVÄRDE. Det miljöarbete som Holmen bedrivit i 30 års tid har resulterat i att vattenkvaliteten utanför bruken förbättrats. Genom att minska utsläppen till luft har Holmen också bidragit till att minska den globala påverkan som luftföroreningarna står för. I skogarna skapas förutsättningar för att de arter som ingår i de naturliga ekosystemen skall kunna fortleva i livskraftiga bestånd.

Sammantaget innebär detta påtagligt förbättrade naturvärden. Eftersom alla åtgärder ännu inte gett full effekt kommer den positiva utvecklingen att fortsätta.

Holmens syn på intäkter av miljövård

God miljöprofil är en lika stor självklarhet som god produktkvalitet, leveranssäkerhet, service och konkurrenskraftiga priser.

En god miljöprofil är ett viktigt instrument för att upprätthålla långsiktigt goda relationer med kunderna.

Strävan är att ta till vara de värden som ligger i dagens goda miljöprofil.

Viktiga miljöärenden

HALLSTA. Ansökan om utökad produktion och blekning inlämnades i slutet av 1998. Förhandling i Miljödomstolen äger rum under första kvartalet 2000.

BRAVIKEN. Miljödomstolen gav i oktober 1999 tillstånd att elda returflis och öka mängden fyllmedel i det papper som tillverkas. Beslutet ligger i linje med brukets ansökan.

IGGESUNDS BRUK. Den ansökan om ökad massaproduktion som inlämnades i slutet av 1998 kompletterades enligt Miljödomstolens och övriga miljömyndigheters önskemål. Ansökan innebär bland annat att bruket förbinder sig att genomföra vissa åtgärder för att minska utsläppen till vatten samt att därefter göra en ny undersökning av utsläppens miljöeffekter. Förhandling i Miljödomstolen beräknas ske under 2000.

WORKINGTON. Environmental Agency gav tillstånd att öka produktionen och att tillverka peroxidblekta produkter. Den nya utrustningen togs i drift under 1999.

I samarbete med Environmental Agency genomfördes omfattande undersökningar av vattenmiljön utanför bruket. Resultaten hittills visar att miljösituationen är god.

Miljöledning och miljöcertifiering

ISO 14001. Under 1999 certifierades Holmen Skog, Braviken, Wargön och Iggesunds såg. Under 2000 skall även Hallsta, Iggesunds Bruk, Workington, Domsjö såg och Ströms Bruk certifieras.

CERTIFIERING AV SKOGSBRUKET. Holmens skogsbruk är sedan 1998 certifierat enligt FSC, vilket innebär att skogarna sköts i enlighet med den svenska FSC-standardens krav.

Under 1999 erhöll Holmen Skog ytterligare två FSC-certifikat:

FSC – SPÅRBARHET. Certifikatet innebär att Holmen har rutiner för att spåra virkets ursprung.

FSC – GRUPPCERTIFIERING. Certifikatet innebär att Holmen Skog kan FSC-certifiera sina virkesleverantörer.

Avfall

AVFALLSSKATT. Från och med den 1 januari 2000 utgår skatt med 250 kr per ton avfall som deponeras. För Holmens del beräknas skatten uppgå till cirka 20 Mkr per år.

Ansvar för avslutade verksamheter

STRÖMS BRUK. Avfall innehållande kvicksilver och arsenik från de nedlagda sulfit- och klorfabrikerna finns deponerat inom fabriksområdet.

DOMSJÖ. Inom området finns föroreningar från en under 1990 avvecklad klorproduktion, bl a kvicksilverhaltigt slam som lagras i en betongbehållare inom fabriksområdet.

ROBERTSFORS. Marken vid en nedlagd impregneringsplats för trä innehåller arsenik. Föroreningen ägde rum innan Holmen tog över området.

STOCKA. Vid det nedlagda sågverket kommer en kompletterande markundersökning att göras för att fastställa om marken är förorenad av pentaklorfenol.

HÅSTAHOLMEN. Vid det nedlagda sågverket kommer en undersökning av marken att göras för att fastställa om där finns några föroreningar.

Några beslut om åtgärder har inte fattats i något av dessa fall. Det är därför inte möjligt att bedöma vilka kostnader som är förknippade med dem för Holmens del.

Överskridanden och klagomål

HALLSTA. Villkoren för utsläpp av fiberrester (SÄ) överskreds med 13 procent under 1997. Länsstyrelsen överlämnade ärendet till åklagare för vidare prövning.

BRAVIKEN. Efter prövning har åklagaren beslutat åtala bruket för att utan tillstånd under 1997 ha använt biobränsleaska från barkpannan som utfyllnad och markberedning inom industriområdet.

IGGESUNDS BRUK. Bullret från bruket överskred det tillåtna gränsvärdet 45 dBA nattetid. Länsstyrelsen överlämnade ärendet till åklagare för vidare undersökning.

HOLMEN SKOG anklagades av miljöorganisationer i Östergötland för att ha utfört avverkningar och inköp av virke felaktigt. En intern utredning visade i några fall på bristande rutiner hos Holmen Skog. Ett fall hänfördes till dålig kommunikation mellan Holmen Skog och myndigheterna och myndigheterna sinsemellan. I övriga fall var Holmen Skogs agerande korrekt.

Mer information om miljö:

Holmen Miljöredovisning 1999

Holmen Miljöredovisning, som distribueras tillsammans med denna årsredovisning, ger en bred bild av miljöarbetet i koncernen. Den finns också på engelska och tyska och kan beställas från:

Holmen
Koncernstab Information
Box 5407, 114 84 Stockholm
Tel 08-666 21 00 · Fax 08-666 21 30
E-post: info@holmen.com

Personal

Personalarbetet i Holmen bedrivs med inriktning att erbjuda de enskilda medarbetarna allt mer stimulerande arbetsuppgifter och genom olika åtgärder öka deras engagemang för koncernen. Detta skapar förutsättningar för ökad lönsamhet och ger också positiva effekter på det långsiktiga arbetet med att rekrytera nya medarbetare till Holmen.

Följande är ett axplock av olika aktiviteter som genomförts i koncernen för att understödja denna inriktning.

Delägarprogram

I det delägarprogram som infördes 1998 köpte 44 procent av Holmens anställda teckningsoptioner eller konvertibler i företaget. Detta delägarprogram gör det möjligt för anställda att på sikt bli aktieägare och på så sätt få del av Holmens långsiktiga utveckling. Tanken är också att delägarskapet skall stärka engagemang och motivation genom ett ökat intresse för koncernen och aktiekursens utveckling.

Stärkta relationer med kunder och leverantörer

God kunskap om kunderna och deras krav på produkterna är något av en nyckelfråga för alla framgångsrika företag. Det

handlar om att skapa en relation med kunderna som ytterst syftar till att skapa mervärden för bägge parter. På olika plan i företaget drivs därför projekt inriktade på att öka kunskapen om kunderna och stärka kundrelationerna. Inom *Holmen Paper* genomfördes attitydundersökningar bland anställda och bland företagets kunder för att identifiera olika krav och parametrar som är viktiga i relationen kund/leverantör.

De resulterade i ett stort antal aktiviteter som bidragit till att förbättra medarbetarnas förmåga att skapa värde och effektivitet i kundrelationen.

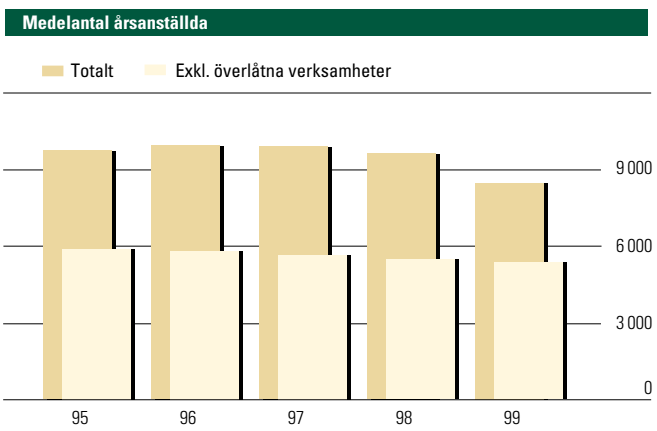
Vid *Wargön* upprättades mål för kvalitet och leveranssäkerhet, vilka kommuniceras till medarbetarna i form av ett ”nöjd kund-index”.

I *Holmen Skog* startades ett projekt med syfte att effektivisera inköpen av virke. En viktig del av projektet är att stärka relationerna mellan företaget och dess leverantörer av virke, d v s de cirka 20 000 privata skogsägare som står för merparten av den råvara som förbrukas av koncernens svenska enheter. Under 2000 kommer utbildning och aktiviteter att genomföras för alla medarbetare som på olika sätt sköter kontakterna med bolagets virkesleverantörer.

Långsiktig rekrytering

De sedan många år pågående aktiviteterna gentemot högskolestudenter fortsatte. Holmen genomförde ett stort antal informationsdagar vid olika högskolor. Studenternas intresse för koncernen och branschen har ökat stadigt under senare år. Detta kan till stor del tillskrivas de aktiviteter, riktade mot både högskolor och gymnasieskolor, som skogsföretagen gemensamt genomför.

Under hösten 1999 startade branschprojektet ”Framtidsresan”. Projektet består av heldagsarrangemang vid skolor runt om i Sverige, där unga anställda i svenska skogsföretag informerar om de stimulerande och utvecklande arbetsuppgifterna inom skogsindustrin. I projektet ingår också en lärarfortbildning riktad mot kemilärare i gymnasieskolor över hela landet.

Responsen på dessa aktiviteter var mycket god. ”Framtidsresan” kommer att rulla vidare även under 2000.

Introduktion

En fördjupad introduktionsutbildning genomfördes för ett 80-tal nyanställda akademiker från alla delar av koncernen. Utbildningen syftar till att ge deltagarna kunskap om Holmen och samtidigt ge dem möjlighet att bygga personliga nätverk med kollegor i andra delar av Holmen. Introduktionsprogrammet omfattar tio till tolv dagar och sträcker sig över ett år.

Kompetensutveckling

Kompetens är något av ett nyckelord idag och omfattar alla områden inom Holmens verksamhetsfält. Hög kompetens bidrar till att öka värdetillväxten i företaget. Det är också en förutsättning för allt mer självständiga befattningar som kräver anställda med hög kompetens i både sina yrkes- och ledarroller. Under de närmaste åren förutses kompetenskraven komma att öka ytterligare. Den alltmer högteknologiska tillverkningsutrustningen och det effektiva och biologiskt anpassade skogsbruket bidrar också till att öka behovet av specialistkunskaper.

Inom *Holmen Paper* genomfördes under våren en attitydundersökning bland de anställda i Sverige. Resultatet utgjorde ett effektivt verktyg inom området personalutveckling. Bland annat genererades en mängd aktiviteter som bidrog till att förbättra det s k humankapitalet, det vill säga måttet på medarbetarnas och organisationens förmåga att skapa värde och effektivitet.

I den nya organisation som började tillämpas i *Holmen Skog* under 1999 ökade antalet akademiskt utbildade tjänstemän på distriktsnivå. Vid den centrala skogsvårdsavdelningen fanns vid årets slut fyra tjänstemän med doktorsutbildning. Ett 30-tal tjänstemän har sedan 1995 utbildats på akademisk nivå i ämnena skogsbiologi och vattenvård.

Vid *Iggesund Timber* ökade andelen akademiskt utbildade tjänstemän till 26 procent som en följd av medveten rekrytering.

Vid *Braviken* påbörjades en utbildning för arbetsledning och operatörer med sikte på att både höja och bredda kompetensen inom yrkesområdet.

Vid samma bruk deltog ett hundratal anställda i en basutbildning i svenska, matematik, fysik och kemi.

Vid *Hallsta* fortsatte den framgångsrika satsningen på distansutbildning för anställda med oregelbundna arbetstider.

Vid *Iggesunds Bruk, Iggesunds Sågverk, Wargön och Workington* genomfördes omfattande utbildningsinsatser kring de certifieringar av miljöledningssystemet ISO 14001 som införts eller håller på att införas.

Förvaltningsberättelse

Förvaltningsberättelse 27
Koncernens resultaträkning 30
Koncernens balansräkning 32
Koncernens kassaflödesanalys 34
Finansiella risker 36
Kvartalsuppgifter 38
Moderbolaget 39
Redovisningsprinciper 40
Definitioner av nyckeltal 41
Noter 42
Specifikation av aktieinnehav 48
Förslag till vinstdisposition 50
Revisionsberättelse 51

Styrelsen och verkställande direktören i Holmen Aktiebolag (publ) org nr 556001-3301 får härmed avge redovisning för verksamhetsåret 1999 för moderbolaget och koncernen. Resultatet av årets verksamhet samt moderbolagets och koncernens ställning framgår av efterföljande resultat- och balansräkningar jämte noter och kommentarer som inklusive revisionsberättelse omfattar sid 27–51.

Nytt namn

En extra bolagsstämma beslutade den 10 februari 2000 att ändra moderbolagets firma från Mo och Domsjö Aktiebolag till Holmen Aktiebolag. Koncernnamnet kommer att vara Holmen.

Strategisk inriktning

Holmens strategi är att växa inom områdena tidnings- och journalpapper samt kartong. Inom dessa produktområden har Holmen en god lönsamhet och bra konkurrenskraft. Tillväxten skall ske såväl organiskt som genom förvärv. En stark finansiell ställning skall skapa goda förutsättningar för detta.

Strukturförändringar

Per den 1 oktober 1999 lade Holmen och SCA samman sina verksamheter inom finpappers- och grossistområdena i det nya bolaget Modo Paper AB, i vilket Holmen äger 50 procent. Holmen redovisar fr o m fjärde kvartalet sitt innehav i Modo Paper som intresseföretagsandel.

Rörelseresultatet för den verksamhet som överförts från Holmen till Modo Paper uppgick under årets första, andra och tredje kvartal till 30, 135 respektive 54 Mkr. Resultatandelen efter räntekostnader om 43 Mkr i Modo Paper utgjorde för fjärde kvartalet 136 Mkr.

Sammanläggningen av verksamheterna löper väl och marknadsutvecklingen är god.

Massaverksamheten i Domsjö avyttrades per den 31 december. Resultateffekten var begränsad. I och med avyttringen upphör Holmen att vara nettosäljare av massa.

Utdelning av aktier i Modo Paper

Holmen och SCA beslutade i januari att initiera arbetet med en börsintroduktion och ägarspridning av Modo Paper AB, som ägs till 50 procent av vardera Holmen och SCA. Ägarspridningen avses ske genom att Holmen delar ut aktier till sina aktieägare och genom att SCA säljer aktier i ett offentligt erbjudande.

Holmens styrelse föreslår ordinarie bolagsstämma att dela ut aktier motsvarande 35 procent av totala antalet aktier i Modo Paper. Det är SCAs avsikt att i det offentliga erbjudandet sälja motsvarande antal. Styrelsens förslag till utdelning av aktier i Modo Paper är villkorat av att SCAs planerade försäljning genomförs och att aktierna i Modo Paper i samband därmed noteras på OM Stockholmsbörsen.

Förutsatt att marknadsmässiga förutsättningar för börsintroduktionen föreligger, görs bedömningen att Modo Paper kommer att noteras på OM Stockholmsbörsen under våren 2000.

Marknad

Konjunkturen i Sverige och i Europa förbättrades under året. I Nordamerika var den fortsatt stark och i Asien skedde en återhämtning. Efterfrågan på papper och kartong förbättrades gradvis under året och marknadssituationen var gynnsam för Holmens huvudprodukter vid utgången av året.

Efterfrågan på *tidnings- och journalpapper* i Västeuropa var stark under 1999 och kapacitetsutnyttjandet var högt. Leveranstillväxten för tidningspapper till Västeuropa blev drygt två procent, för SC-papper cirka fem procent och för bestrukna kvaliteter cirka en procent. Priserna i lokala valutor var efter en viss nedjustering i början av 1999 stabila. Holmen Papers kapacitetsutnyttjande var högt och de totala leveranserna ökade med en procent till 1 413 000 ton.

*Kartong*producenterna i Västeuropa ökade sina leveranser med fem procent under 1999. Leveranserna av nyfiberkartong till Västeuropa ökade totalt med en procent varav helblekt kartong ökade med sex procent medan leveranserna av falskartong var oförändrade. Den starka efterfrågan medförde att prishöjningar aviserades under andra halvåret. Iggesund Paperboards leveranser ökade med knappt tre procent till 403 000 ton. Produktionsstörningar i samband med en större ombyggnad i kartongfabriken i Workington påverkade årets leveranser negativt.

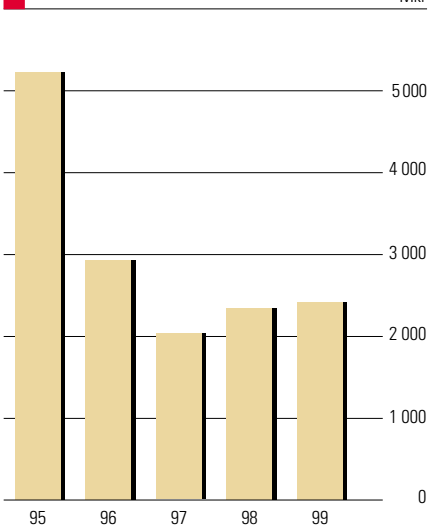
*Trävaru*marknaden präglades av överutbud och pressade priser, trots god efterfrågan. Marknaden för granprodukter förbättrades under andra halvåret och vissa prishöjningar kunde genomföras, medan furumarknaden försvagades. Iggesund Timbers leveranser ökade med fem procent under året.

*Virkes*förbrukningen i koncernen (exkl överlåtna verksamheter) var något högre jämfört med 1998. Utbudet från det privata skogsbruket var i stort sett oförändrat jämfört med föregående år. Holmens avverkningar i egen skog minskade något och importen av virke ökade. Massavedspriserna sänktes i slutet av 1998 och industrins kostnad per kubikmeter massaved var under 1999 cirka fem procent lägre än föregående år.

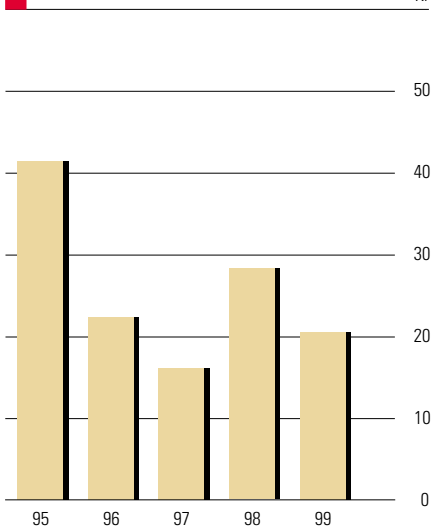
Produktion och leveranser

Holmens produktion (exkl överlåtna verksamheters tillverkning) av papper, kartong och massa för externa leveranser uppgick till

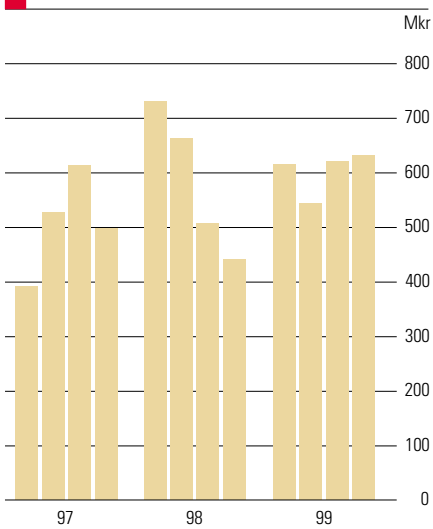
Resultat efter finansiella poster
Resultatet efter finansiella poster ökade med tre procent

Vinst per aktie
Vinsten per aktie minskade från 28,20 till 20,40 kr

Resultat efter finansiella poster per kvartal
Andra halvåret uppvisade ett starkare resultat

1 839 000 (1 842 000) ton. Fjärde kvartalets produktion var 452 000 (tredje kvartalet: 477 000) ton.

Leveranserna (exkl överlåtna verksamheters leveranser) av papper, kartong och massa steg med två procent till 1 848 000 (1 814 000) ton. Leveranserna under fjärde kvartalet uppgick till 489 000 (tredje kvartalet: 471 000) ton.

Miljö

HOLMEN bedriver tillståndspliktig verksamhet enligt miljöbalken. Bravikens Pappersbruk, Hallsta Pappersbruk, Wargöns Bruk, Iggesunds Bruk och Iggesunds Sågverk har tillstånd enligt miljöskyddslagen. Verksamheten vid Domsjö Sågverk regleras genom tillstånd från länsstyrelsen. Ströms Bruk har obetydlig miljöpåverkan och utgör en mindre del av koncernens verksamhet. Länsstyrelsen överväger om bruket skall anses tillståndspliktigt eller endast anmälningspliktigt enligt miljöbalken. Workington har tillstånd enligt Environmental Agency. Produktionen vid dessa anläggningar framgår av sammanställningen på sid 54.

NYA MILJÖTILLSTÅND. För Iggesunds Bruk och Hallsta Pappersbruk sker en fullständig prövning enligt miljöskyddslagen under 2000. Prövningen sker i Miljödomstolen.

MILJÖPÅVERKAN. Koncernens verksamhet innebär miljöpåverkan genom utsläpp till luft och vatten samt genom buller och deponering av avfall. Braviken, Hallsta, Wargön, Iggesunds Bruk samt Workington står för merparten av miljöpåverkan. Övriga enheter står för en mindre del av miljöpåverkan.

ÖVERSKRIDANDEN. Hallsta överskred villkoren för utsläpp av fiberrester (SÄ) med 13 procent under 1997. Länsstyrelsen överlämnade ärendet till åklagare för vidare prövning.

Efter prövning har åklagaren beslutat åtala Braviken för att under 1997 utan tillstånd ha använt biobränsleaska från barkpannan som utfyllnad och markberedning inom industriområdet.

Vid Iggesunds Bruk överskred bullret från bruket det tillåtna gränsvärdet 45 dBA nattetid. Länsstyrelsen överlämnade ärendet till åklagare för vidare undersökning.

Händelserna har inte påverkat driften vid anläggningarna.

Mer information om Holmens miljöarbete ges på sidorna 23–24 och i den separata miljöredovisning som publiceras samtidigt med denna årsredovisning.

Varken sidorna 23–24 i denna årsredovisning eller den separata miljöredovisningen är granskade av extern revisor.

År 2000

Arbetet med att identifiera och lösa de problem som övergången till år 2000 skulle kunna medfört avslutades planenligt under fjärde kvartalet. Inga problem uppkom på grund av årsskiftet, varken för koncernens egen verksamhet eller som följd av externa parter.

EU-utredning

Våren 1995 inledde EU-kommissionen en granskning av den europeiska tidningspappersmarknaden. Syftet var att utröna om det har förekommit samarbete i strid med artikel 85 i Romfördraget. Utredningen omfattar flertalet tillverkare av tidningspapper i Europa, däribland Holmen Paper. Enligt kommissionens preliminära bedömning har Holmen Paper brutit mot EUs konkurrensregler. Kommissionen förväntas fatta beslut i ärendet under 2000. Inga avsättningar har gjorts med anledning av den pågående utredningen.

Styrelse och arbetsordning

Holmens styrelse består av sju ledamöter valda av bolagsstämman samt tre arbetstagarledamöter med lika många suppleanter. Bland de bolagsstämmovalda ledamöterna finns dels personer med anknytning till Holmens större ägare, dels från dessa ägare oberoende personer. Verkställande direktören ingår i styrelsen.

Tjänstemän i bolaget deltar vid styrelsens sammanträden som föredragande eller sekreterare.

Under verksamhetsåret 1999 höll styrelsen 14 sammanträden. Styrelsen ägnade stor tid åt strategiska och strukturella frågor. Styrelsens arbete följer en plan som skall säkerställa att styrelsen får all erforderlig information. Bolagets revisorer rapporterar personligen till styrelsen sina iakttagelser från granskningen och sin bedömning av bolagets interna kontroll, ordning och standard.

Styrelsen har antagit en skriftlig arbetsordning samt utfärdat skriftliga instruktioner avseende dels arbetsfördelning mellan styrelsen och verkställande direktören, dels den information som styrelsen löpande skall erhålla.

Styrelsens sammansättning framgår på sid 52.

Ny VD och koncernchef

Per Ericson tillträder som verkställande direktör och koncernchef den 15 februari. Per Ericson, tidigare VD i AB Sandvik Steel, efterträder Bengt Pettersson som går i pension.

Nedsättning av bundet eget kapital

I syfte att uppnå en mer ändamålsenlig sammansättning av eget kapital föreslår styrelsen att bolagets reservfond nedsättes med 1 100 Mkr, att tillföras fritt eget kapital.

Utdelning

Styrelsen föreslår en ordinarie utdelning om 11 (10) kronor per aktie. Den föreslagna utdelningen uppgår till totalt 977 Mkr. Därutöver föreslår styrelsen att till aktieägarna skall utdelas sammanlagt 70 procent av bolagets aktier i Modo Paper AB. Det senare förslaget är villkorat på sätt som anges ovan.

Se vidare förslag till vinstdisposition på sidan 50.

Koncernens resultaträkning

Mkr			1999		1998
Nettoomsättning	(Not 1)		20 508		22 676
Övriga rörelseintäkter	(Not 2)		558		598
			21 066		23 274
Råvaror, handelsvaror och förnödenheter	(Not 3)	–9 762		–10 879	
Förändring lager av färdiga varor		–56		160	
Personalkostnader	(Not 22)	–3 344		–3 592	
Övriga externa kostnader		–4 065	–17 227	–4 987	–19 298
Avskrivningar enligt plan	(Not 4)		–1 387		–1 507
Andelar i intresseföretags resultat	(Not 6)		163		6
Rörelseresultat			**2 615**		**2 475**
Finansnetto	(Not 7)		–206		–137
Resultat efter finansiella poster			**2 409**		**2 338**
Skatt	(Not 8)		–595		166
Årets resultat			**1 814**		**2 504**
Vinst per aktie, kr			**20,40**		**28,20**

Per affärsområde, Mkr	Nettoomsättning		Rörelseresultat	
	1999	**1998**	**1999**	**1998**
Holmen Paper	7 327	7 432	1 494	1 511
Holmen Paper exkl Holmen Kraft	*6 944*	*6 972*	*1 418*	*1 455*
Iggesund Paperboard	3 913	4 051	318	590
Iggesund Timber	767	727	–66	–59
Holmen Skog	4 397	4 713	521	548
Koncernjusteringar och övrigt	–	–	–178	–20
Externa valutasäkringar	–	–	158	–326
	16 404	**16 923**	**2 247**	**2 244**
Andel i Modo Paper	–	–	136	–
Överlåtna verksamheter *	8 345	10 905	232	231
Internleveranser	–4 241	–5 152	–	–
Koncernen	**20 508**	**22 676**	**2 615**	**2 475**

Per produktområde, Mkr	Nettoomsättning		Rörelseresultat	
	1999	**1998**	**1999**	**1998**
Tidnings- och journalpapper	6 942	6 965	1 418	1 455
Kartong	3 770	3 926	319	606
Massa	230	214	–1	–16
Trävaror	767	727	–66	–59
Skog	4 397	4 713	521	548
Kraft	199	233	76	56
Koncernjusteringar och övrigt	–	–	–178	–20
Externa valutasäkringar	–	–	158	–326
	16 305	**16 778**	**2 247**	**2 244**
Andel i Modo Paper	–	–	136	–
Överlåtna verksamheter *	8 746	11 395	232	231
Internleveranser	–4 543	–5 497	–	–
Koncernen	**20 508**	**22 676**	**2 615**	**2 475**

* Avser finpapper januari–september samt Domsjö sulfitfabrik, som avyttrades per den 31 december.

Nettoomsättning

Nettoomsättningen uppgick till 20 508 (22 676) Mkr. Minskningen förklaras främst av att finpappersverksamheten från och med fjärde kvartalet ingår i intresseföretaget Modo Paper. Helårets nettoomsättning (exkl internleveranser) för Holmens nuvarande verksamheter uppgick till 14 565 (15 000) Mkr. Värdet av fakturering till kunder utanför Sverige utgjorde 70 procent av omsättningen.

Rörelseresultat

Rörelseresultatet uppgick till 2 615 (2 475) Mkr. Resultatet påverkades positivt av högre leveransvolymer och lägre rörliga kostnader. Priserna blev lägre och de fasta kostnaderna ökade något. Resultatet av externa valutasäkringar motverkade till fullo negativa effekter från valutakursrörelser. 1998 års resultat inkluderar en positiv effekt av inlösen av pensionsskuld om 130 Mkr (koncernjusteringar och övrigt).

Holmen Papers resultat uppgick till 1 494 (1 511) Mkr. Resultatet påverkades av något lägre priser i svenska kronor, vilket till stor del motverkades av högre leveransvolymer samt sänkta kostnader.

Iggesund Paperboards resultat minskade jämfört med 1998 delvis på grund av lägre priser i SEK och GBP. Resultatet påverkades också negativt med drygt 100 Mkr under fjärde kvartalet av produktionsstörningar efter en genomgripande ombyggnad av en kartongmaskin i Workington, England. Affärsområdets resultat har vidare påverkats av vissa kostnader av engångskaraktär. För Workington påverkades konkurrensläget av den starka pundkursen.

Iggesund Timber uppvisade ett fortsatt negativt resultat främst på grund av låga försäljningspriser och höga råvarupriser.

Holmen Skogs resultat minskade i huvudsak beroende på lägre virkespriser.

Resultat efter finansiella poster

Finansnettot för 1999 uppgick till –206 Mkr jämfört med –137 Mkr för 1998. Förändringen kan bl a hänföras till poster av engångskaraktär under 1998 som påverkade finansnettot positivt. Resultatet efter finansiella poster blev 2 409 (2 338) Mkr.

Nettoresultat och skattekostnad

Koncernens skatt uppgick till –595 (+166) Mkr. Föregående års skatt var positiv på grund av skattemål som avgjordes till bolagets fördel samt återföring av reserver som inte längre bedömdes erforderliga. Årets resultat efter skatt blev 1 814 (2 504) Mkr.

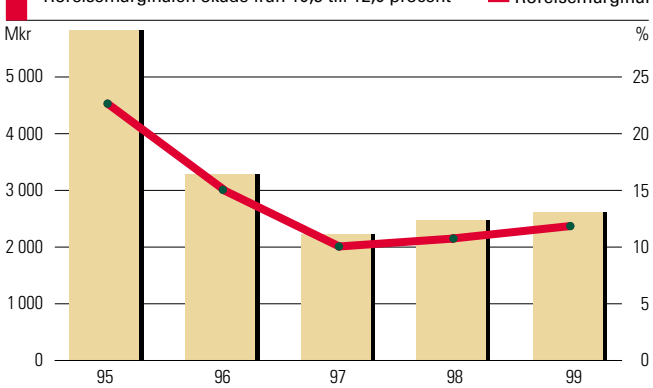
Nyckeltal

Rörelsemarginalen blev 12,0 (10,9) procent. Avkastningen på operativt kapital uppgick till 11,7 (10,3) procent.

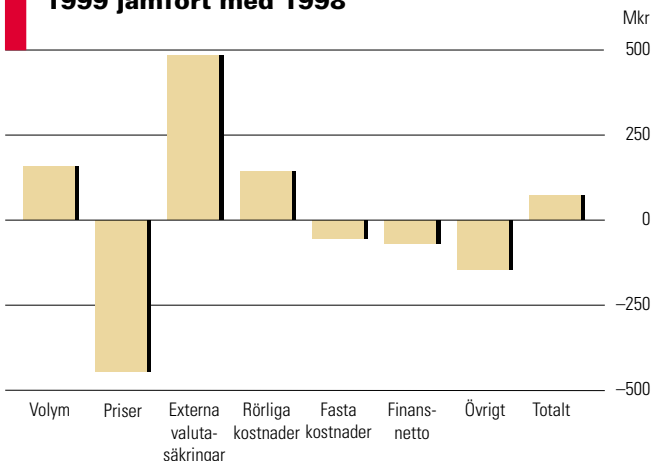
Avkastningen på eget kapital blev 10,6 (14,4) procent. Minskningen förklaras av 1998 års positiva skatteeffekter. Vinst per aktie blev 20,40 (28,20) kronor.

Rörelseresultat, Mkr	1999	1998	1997	1996	1995
Holmen Paper	1 494	1 511	1 202	1 824	1 570
Holmen Paper exkl Holmen Kraft	*1 418*	*1 455*	*1 149*	*1 858*	*1 566*
Iggesund Paperboard	318	590	639	591	896
Iggesund Timber	–66	–59	37	–53	17
Holmen Skog	521	548	578	357	391
Koncernjusteringar och övrigt	–178	–20	–246	–1 051	–94
Externa valutasäkringar	158	–326	–347	1 449	555
	2 247	2 244	1 863	3 117	3 335
Andel i Modo Paper	136	–	–	–	–
Överlåtna verksamheter	232	231	367	173	2 496
Koncernen	2 615	2 475	2 230	3 290	5 831

Rörelseresultat
Rörelsemarginal
Rörelsemarginalen ökade från 10,9 till 12,0 procent

Förändring av resultat efter finansiella poster 1999 jämfört med 1998

Koncernens balansräkning

per 31 december, Mkr		1999	1998
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Immateriella anläggningstillgångar			
Goodwill, hyresrätter och liknande rättigheter	(Not 9)	16	32
		16	**32**
Materiella anläggningstillgångar			
Skogsmark	(Not 10)	4 577	4 585
Byggnader, övrig mark och markanläggningar	(Not 10)	1 805	2 565
Maskiner och inventarier	(Not 10)	8 190	13 216
Pågående nyanläggningar och förskott		253	341
		14 825	**20 707**
Finansiella anläggningstillgångar	(Not 11)		
Aktier och andelar			
Intresseföretag		4 345	89
Övriga aktier och andelar		47	59
Finansiella fordringar		15	–
Andra långfristiga fordringar		20	44
		4 427	**192**
		19 268	**20 931**
Omsättningstillgångar			
Varulager m m	(Not 12)	2 102	3 648
Kortfristiga fordringar			
Rörelsefordringar	(Not 13)	2 966	4 614
Finansiella fordringar	(Not 14)	3 380	–
Kortfristiga placeringar		1 224	780
Kassa och bank		232	461
		9 904	**9 503**
		29 172	**30 434**
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital	(Not 15)		
Bundet eget kapital			
Aktiekapital		4 443	4 443
Bundna reserver		5 343	7 819
Fritt eget kapital			
Fria reserver		4 283	3 611
Årets resultat		1 814	2 504
		15 883	**18 377**
Minoritetsintressen		–	**5**
Avsättningar			
Räntebärande			
Avsättningar för pensioner	(Not 17)	60	135
Ej räntebärande			
Avsättningar för skatter	(Not 8)	2 702	3 228
Övriga avsättningar	(Not 17)	221	240
		2 983	**3 603**
Skulder			
Finansiella skulder	(Not 18)	6 845	4 249
Rörelseskulder	(Not 19)	3 461	4 200
		10 306	**8 449**
		29 172	**30 434**
Ställda säkerheter	(Not 20)	**40**	**445**
Ansvarsförbindelser	(Not 21)	**333**	**233**

Tillgångar och operativt kapital

Koncernens operativa kapital uppgick till 20 345 (24 445) Mkr. Minskningen förklaras till största delen av att finpappersverksamheten från och med fjärde kvartalet överförts till intresseföretaget Modo Paper. Operativt kapital per affärsområde framgår av tabell nedan.

Investeringar i anläggningstillgångar uppgick till 1 988 (1 642) Mkr, varav investeringar avseende överlåtna verksamheter uppgick till 546 Mkr. Större projekt avsåg i första hand ombyggnad av kartongmaskin i Workington, England (381 Mkr), ökad indunstningskapacitet vid Iggesunds Bruk (106 Mkr), softkalander i Hallsta (130 Mkr), softkalander och skopress i Braviken (105 Mkr) samt påbörjande av projekt för ökad torkkapacitet vid Iggesunds Sågverk (25 Mkr).

Eget kapital

Eget kapital minskade med 2 494 Mkr och uppgick per 31 december 1999 till 15 883 (18 377) Mkr. Minskningen beror främst på utdelningar om 3 999 Mkr, varav extra utdelning utgjorde 3 110 Mkr.

Finansiell nettoskuld

Koncernens finansiella nettoskuld minskade under året och uppgick vid årets utgång till 2 054 (3 143) Mkr.

Vid årsskiftet uppgick kortfristiga placeringar och kassa och bank till 1 456 (1 241) Mkr och finansiella fordringar till 3 395 (–) Mkr, varav 3 140 Mkr avser Modo Paper. Finansiella skulder och räntebärande avsättningar uppgick till 6 905 (4 384) Mkr.

Nyckeltal

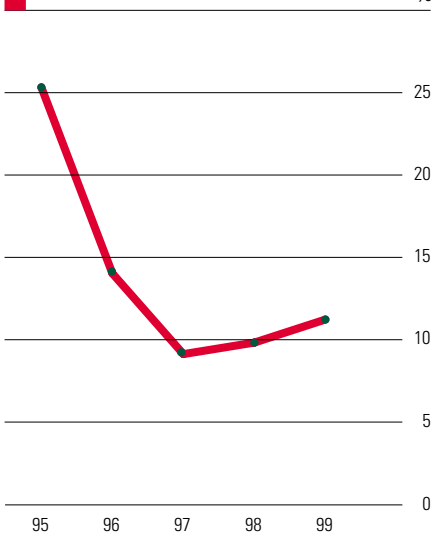
Skuldsättningsgraden uppgick vid utgången av året till 0,13 (0,17).

Soliditeten minskade till 54,4 procent från 60,4 procent vid ingången av året.

Operativt kapital, Mkr	1999	1998	1997	1996	1995
Holmen Paper	7 296	7 250	6 184	5 912	5 465
Holmen Paper exkl Holmen Kraft	*6 459*	*6 412*	*6 127*	*5 885*	*5 433*
Iggesund Paperboard	4 442	4 036	4 095	3 854	3 827
Iggesund Timber	415	442	418	394	394
Holmen Skog	4 935	4 960	4 896	5 015	5 202
Koncerngemensamt	–1 000	–511	–355	–507	–325
	16 088	16 177	15 238	14 668	14 563
Överlåtna verksamheter	4 257	8 268	8 430	7 965	8 218
	20 345	24 445	23 668	22 633	22 781

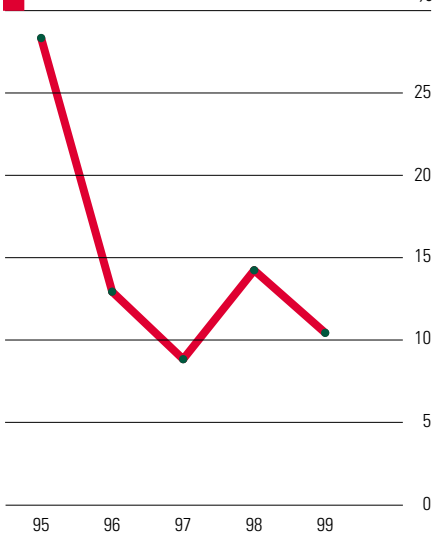
Avkastning på operativt kapital

Avkastningen på operativt kapital ökade från 10,3 till 11,7 procent

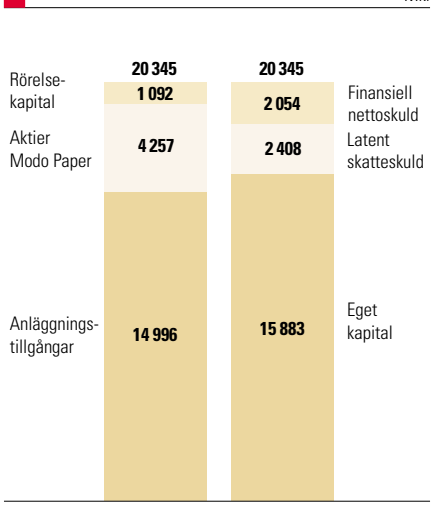

Avkastning på eget kapital

Avkastningen på eget kapital minskade från 14,4 till 10,6 procent

Operativt kapital och dess finansiering 1999-12-31

Koncernens kassaflödesanalys

Mkr		1999	1998
Rörelseresultat		2 615	2 475
Justeringar för poster som inte ingår i kassaflöde*		1 551	1 388
Förändring av rörelsekapital		–3	169
Finansnetto	(Not 7)	–206	–137
Betald skatt		–122	253
Kassaflöde före investeringar		**3 835**	**4 148**
Investeringar		–1 988	–1 642
Förvärv		–	–915
Effekter överlåtna verksamheter**		3 258	–
Kassaflöde före utdelning		**5 105**	**1 591**
Emission av teckningsoptioner och konvertibelt förlagslån***		–	46
Utdelning till aktieägarna			
Ordinarie		–889	–800
Extra		–3 110	–
Kassaflöde finansiell nettoskuld		**1 106**	**837**
Valutaeffekter		–17	–111
Förändring av finansiell nettoskuld		**1 089**	**726**
Finansiering			
Finansiella fordringar			
Långfristiga fordringar		15	–
Kortfristiga fordringar		3 380	–
Likvida medel			
Kortfristiga placeringar		1 224	780
Kassa och bank		232	461
Avsättningar för pensioner		–60	–135
Finansiella skulder			
Långfristiga skulder	(Not 18)	–1 313	–2 180
Kortfristiga skulder	(Not 18)	–5 532	–2 069
Finansiell nettoskuld		**–2 054**	**–3 143**
Kassaflöde finansiell nettoskuld		1 106	837
Kassaflöde finansiella fordringar, skulder och avsättningar		–871	–1 300
Kassaflöde likvida medel		**235**	**–463**
Likvida medel vid periodens början		1 241	1 636
Kassaflöde likvida medel		235	–463
Valutaeffekter		–20	68
Likvida medel vid periodens slut		**1 456**	**1 241**

* Justeringarna utgörs främst av avskrivningar enligt plan, utrangerade planenliga restvärden avseende anläggningstillgångar samt återläggning av andelar i intresseföretags resultat.

** Effekter av överlåtna verksamheter fördelas på anläggningstillgångar 2 029 Mkr, rörelsefordringar 3 713 Mkr samt rörelseskulder 2 484 Mkr. Likvida medel minskade med 346 Mkr som en effekt av överlåtelserna.

*** Avser konverteringsrätter, del av det konvertibla förlagslånet.

Kassaflöde

Koncernens kassaflöde före investeringar uppgick till 3 835 (4 148) Mkr. Rörelsekapitalet var i princip oförändrat jämfört med ingången av året (föregående år minskning med 169 Mkr).

Investeringarna uppgick till totalt 1 988 (1 642) Mkr, varav 546 Mkr avsåg överlåtna verksamheter.

Effekter av överlåtna verksamheter uppgick till 3 258 Mkr och avser frigjort kapital vid bildandet av Modo Paper och försäljning av Domsjö sulfitfabrik.

Kassaflöde före utdelning uppgick till 5 105 Mkr. Utdelning till aktieägarna uppgick till 3 999 Mkr, varav extra utdelning utgjorde 3 110 Mkr.

Finansiering

Den finansiella nettoskulden minskade under året med 1 089 Mkr till följd av positivt kassaflöde.

Finansiering har under året främst skett genom utgivning av företagscertifikat och utnyttjande av långa kontrakterade kreditlöften. Vid årsskiftet uppgick finansiella skulder och räntebärande avsättningar till 6 905 (4 384) Mkr. De finansiella tillgångarna uppgick till 4 851 Mkr, varav 3 395 i finansiella fordringar. Därutöver disponerade koncernen bindande kreditlöften om cirka 6 280 Mkr, varav 1 535 Mkr var utnyttjade vid årsskiftet. Förfallostruktur för finansiella skulder och kreditlöften redovisas på sid 37.

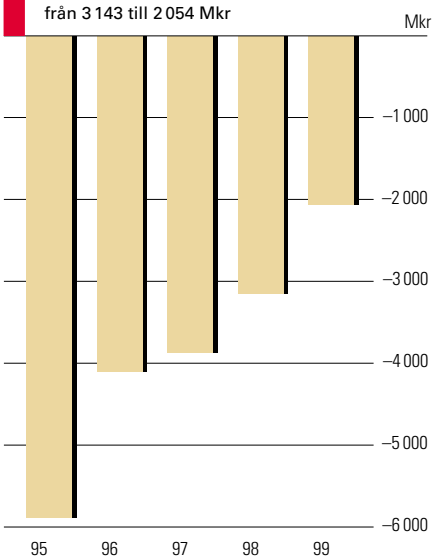
Kassaflöde före investeringar, Mkr	1999	1998	1997	1996	1995
Holmen Paper	2 059	1 920	1 559	2 538	1 497
Holmen Paper exkl Holmen Kraft	*1 969*	*1 852*	*1 526*	*2 561*	*1 460*
Iggesund Paperboard	690	982	755	836	1 168
Iggesund Timber	–3	–30	34	–2	89
Holmen Skog	567	564	737	595	309
Övrigt	292	–566	–473	627	1 079
	3 605	2 870	2 612	4 594	4 142
Finansnetto	–206	–137	–204	–371	–615
Betald skatt	–122	253	–200	–409	–652
	3 277	2 986	2 208	3 814	2 875
Kassaflöde överlåtna verksamheter	558	1 162	856	1 270	3 299
	3 835	4 148	3 064	5 084	6 174

Investeringar, Mkr	1999	1998	1997	1996	1995
Holmen Paper	606	1 597*	618	1 183	1 170
Holmen Paper exkl Holmen Kraft	*599*	*680*	*617*	*1 183*	*1 170*
Iggesund Paperboard	752	302	253	180	807
Iggesund Timber	39	54	19	55	15
Holmen Skog	38	82	42	50	35
Övrigt	7	10	4	47	43
	1 442	2 045	936	1 515	2 070
Överlåtna verksamheter	546	512	920	900	584
	1 988	2 557	1 856	2 415	2 654

* Inkl återköp av krafttillgångar 915 Mkr.

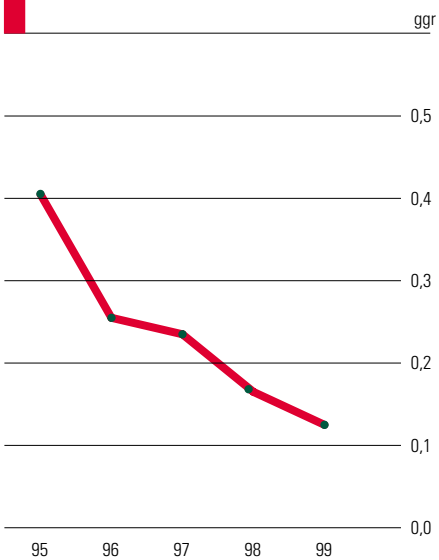
Finansiell nettoskuld

Den finansiella nettoskulden minskade från 3 143 till 2 054 Mkr

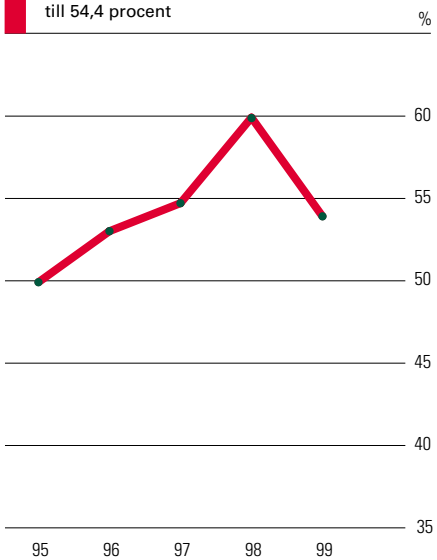
Skuldsättningsgrad

Skuldsättningsgraden sjönk till 0,13

Soliditet

Soliditeten minskade från 60,4 till 54,4 procent

Finansiella risker

Koncernens finansverksamhet och hantering av finansiella transaktioner är centraliserade till koncernstab Ekonomi och Finans. Syftet är att minimera koncernens kapitalkostnad genom ändamålsenlig finansiering samt effektiv hantering och kontroll av finansiella risker. Verksamheten bedrivs utifrån en av styrelsen fastställd finanspolicy och präglas av en låg risknivå.

VALUTARISK. Koncernens kommersiella betalningsflöden i utländsk valuta bedöms netto uppgå till cirka 7,7 miljarder kronor för år 2000, varav EUR utgör 73 procent (se diagram nedan). För att minska valutakursernas resultatpåverkan säkrar Holmen nettoflödet för en period framåt. Säkringarna görs normalt mot flöden som ligger närmast i tiden och görs med terminer och optioner. Säkringsgraden bestäms av styrelsen med hänsyn till produkternas lönsamhet, konkurrenskraft samt valutabedömningar.

Vid ingången av 1999 hade koncernen säkrat knappt fem månaders valutaflöden. Under året var fyra till fem månaders flöden säkrade. Per 99-12-31 täckte utestående säkringar fyra månaders förväntade flöden, vilket huvudsakligen motsvarar utestående kundfordringar och kontrakterade flöden.

Resultat från valutasäkringarna inkluderas i koncernens rörelseresultat genom att försäljning som valutasäkrats redovisas till säkringskurs. Valutakursrörelser får därför genomslag på koncernens rörelseresultat vartefter säkringar förfaller. Resultateffekten av valutasäkringarna uppgick för 1999 till 158 Mkr, varav 102 Mkr redovisas koncerncentralt och 56 Mkr i respektive affärsområdes resultat (se vidare under Redovisningsprinciper, sid 40).

Värdet av ej ännu resultatförda säkringar uppgick per 99-12-31 till –1 Mkr. Från och med år 2000 kommer säkringsresultatet att redovisas hos respektive affärsområde.

Holmens operativa kapital i utländsk valuta uppgick per 31 december 1999 till 1 731 Mkr, varav 1 543 Mkr i GBP. Skulder i utländsk valuta (lån och terminer) uppgick vid årsskiftet till 888 Mkr, och har tagits upp som finansiering eller säkring av utländska tillgångar. Under året har operativt kapital i utländsk valuta minskat med 3 434 Mkr och de finansiella skulderna i utländsk valuta med 3 385 Mkr, huvudsakligen till följd av bildandet av Modo Paper. Omräkning av lån och terminer i utländsk valuta har inte haft någon effekt på resultatet.

Resultatposter i utländska koncern- och intresseföretag kurssäkras ej.

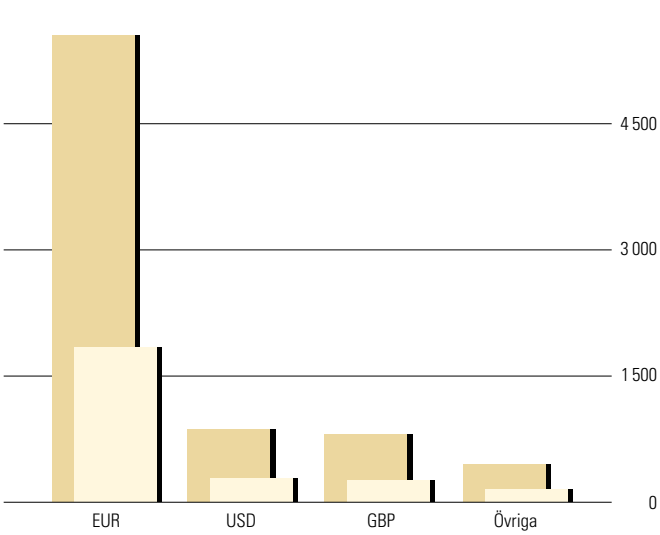
Holmens konkurrenskraft påverkas av valutakursrörelser gentemot producenter som har sina produktionskostnader i andra valutor. Exempel på sådana valutor är USD, CAD och EUR. Holmen säkrar normalt inte sådan risk.

RÄNTE- OCH FINANSIERINGSRISK. Holmens finansiella nettoskuld uppgick vid utgången av året till 2 054 (3 143) Mkr, fördelat på låneskuld 6 905 (4 384) Mkr, likvida medel 1 456 (1 241) Mkr samt finansiella fordringar 3 395 (–) Mkr.

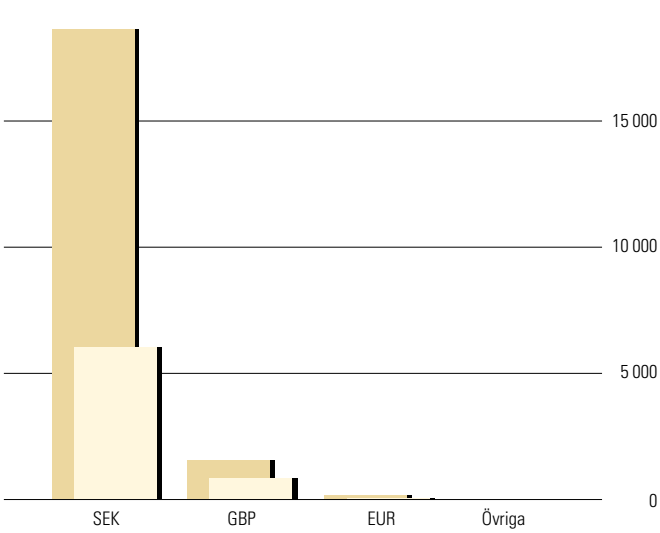
Skuldernas räntebindning är normalt kort men kan förlängas i syfte att begränsa den negativa effekten av en ränteuppgång. Förändringar av räntebindningen beslutas av styrelsen. Räntebindningen har under året varierat mellan tre och fem månader, och uppgick vid utgången av 1999 till tre månader.

Transaktionsexponering

Koncernens beräknade nettoflöden för år 2000 och utestående säkringar

Operativt kapital och skulder per valuta

Långfristiga bindande kreditlöften används för att reducera risken för att framtida kapitalanskaffning och refinansiering av förfallande lån blir svår eller dyr. Vid årsskiftet uppgick dessa till 6 820 Mkr, varav 5 285 Mkr var outnyttjat. Förfallostrukturen på låneskulden och långfristiga bindande kreditlöften framgår av diagram nedan.

Den löpande finansieringen har under 1999 huvudsakligen hanterats genom Holmens svenska certifikatprogram och utnyttjande av kreditlöfte.

Rambeloppet på Holmens svenska certifikatprogram har under året ökats från 2 000 Mkr till 4 000 Mkr. Under 1999 etablerades ett svenskt s k Medium Term Note-program med ett rambelopp om 4 000 Mkr. Programmet, som ännu inte har utnyttjats, ger Holmen möjligheten att ge ut obligationer i SEK eller EUR till främst svenska placerare.

Holmen har under året erhållit en BBB+ företagsrating från ratinginstitutet Standard & Poor's. Sedan tidigare har Holmen en kort rating på K1.

KREDITRISKER MOT FINANSIELLA MOTPARTER. Koncernens finansiella transaktioner ger upphov till kreditrisker gentemot finansiella motparter. Begränsning av dessa är ett viktigt inslag i den finansiella hanteringen.

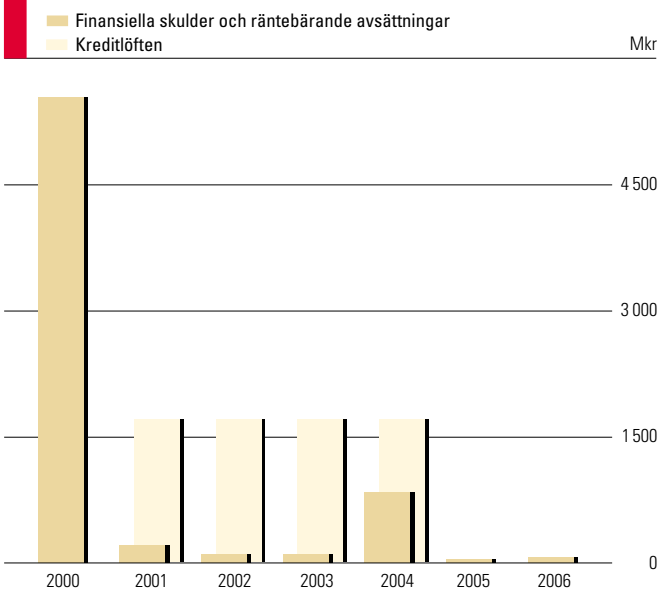
Koncernens likvida medel placeras utan valutarisk hos banker eller på den svenska penningmarknaden. Holmen placerar enbart i värdepapper med hög likviditet och mycket låg kreditrisk.

Risken för att en motpart inte fullgör sin förpliktelse enligt finansiella kontrakt begränsas genom val av kreditvärdiga motparter samt genom att begränsa engagemanget per motpart. Med alla motparter i ränte- och valutaderivataffärer som inte clearas över börs finns s k ISDA-avtal, vilka reglerar kvittning av utestående exponering mot samma motpart. Per 31 december 1999 hade koncernen utestående derivatkontrakt med ett nominellt belopp om 13 miljarder kronor och marknadsvärde om 112 Mkr. Beräknat enligt Finansinspektionens föreskrifter för finansiella institut skulle Holmens sammanlagda motpartsrisker i derivatinstrument uppgå till 226 Mkr per 31 december 1999.

Försäkringar

Holmen försäkrar sina anläggningar mot egendoms- och avbrottsskador. Det egna risktagandet varierar mellan olika anläggningar men uppgår som mest till cirka 20 Mkr för enskild skada. Koncernens skogsinnehav försäkras inte, eftersom arealerna är spridda över stora delar av landet och risken för samtidiga skador på stora delar av beståndet därmed är liten.

Förfallostruktur

Kvartalsuppgifter

	1999					1998				
Mkr	**Helår**	**IV**	**III**	**II**	**I**	**Helår**	**IV**	**III**	**II**	**I**
NETTOOMSÄTTNING										
Holmen Paper	7 327	1 971	1 808	1 710	1 838	7 432	2 064	1 833	1 782	1 753
Holmen Paper exkl Holmen Kraft	*6 944*	*1 855*	*1 743*	*1 644*	*1 702*	*6 972*	*1 923*	*1 738*	*1 706*	*1 605*
Iggesund Paperboard	3 913	963	1 005	972	973	4 051	1 007	992	990	1 062
Iggesund Timber	767	198	168	200	201	727	186	171	175	195
Holmen Skog	4 397	1 128	965	1 119	1 185	4 713	1 168	1 046	1 183	1 316
	16 404	**4 260**	**3 946**	**4 001**	**4 197**	**16 923**	**4 425**	**4 042**	**4 130**	**4 326**
Överlåtna verksamheter *	8 345	276	2 530	2 739	2 800	10 905	2 640	2 567	2 727	2 971
	24 749	**4 536**	**6 476**	**6 740**	**6 997**	**27 828**	**7 065**	**6 609**	**6 857**	**7 297**
Internleveranser	–4 241	–562	–1 073	–1 262	–1 344	–5 152	–1 313	–1 196	–1 229	–1 414
	20 508	**3 974**	**5 403**	**5 478**	**5 653**	**22 676**	**5 752**	**5 413**	**5 628**	**5 883**
RESULTAT										
Holmen Paper	1 494	348	404	353	389	1 511	428	473	323	287
Holmen Paper exkl Holmen Kraft	*1 418*	*310*	*434*	*367*	*307*	*1 455*	*419*	*476*	*347*	*213*
Iggesund Paperboard	318	–14	138	106	88	590	104	139	141	206
Iggesund Timber	–66	–13	–17	–24	–12	–59	–25	–12	–17	–5
Holmen Skog	521	176	109	124	112	548	157	126	164	101
Koncernjusteringar och övrigt	–178	–23	–34	–52	–69	–20	84	–35	–51	–18
Externa valutasäkringar	158	1	20	8	129	–326	–126	–179	14	–35
	2 247	**475**	**620**	**515**	**637**	**2 244**	**622**	**512**	**574**	**536**
Andel i Modo Paper	136	136	–	–	–	–	–	–	–	–
Överlåtna verksamheter *	232	43	72	106	11	231	–150	3	142	236
Rörelseresultat	**2 615**	**654**	**692**	**621**	**648**	**2 475**	**472**	**515**	**716**	**772**
Finansnetto	–206	–23	–72	–78	–33	–137	–31	–9	–54	–43
Resultat efter finansiella poster	**2 409**	**631**	**620**	**543**	**615**	**2 338**	**441**	**506**	**662**	**729**
Skatt	–595	–22	–201	–175	–197	166	751	–154	–205	–226
Årets resultat	**1 814**	**609**	**419**	**368**	**418**	**2 504**	**1 192**	**352**	**457**	**503**

*Avser finpapper januari–september samt Domsjö sulfitfabrik som avyttrades per den 31 december.

Moderbolaget

Resultaträkning, Mkr

			1999		1998
Nettoomsättning	(Not 1)		15 840		16 813
Övriga rörelseintäkter	(Not 2)		466		445
			16 306		17 258
Råvaror och förnödenheter		–7 019		–7 287	
Förändr. lager av färdiga varor		–32		121	
Personalkostnader	(Not 22)	–2 416		–2 491	
Övriga externa kostnader		–4 499	–13 966	–5 115	–14 772
Avskrivningar enligt plan	(Not 4)		–291		–362
Jämförelsestörande poster	(Not 5)		–6		–82
Rörelseresultat			**2 043**		**2 042**
Finansnetto	(Not 7)		1 860		749
Resultat efter finansiella poster			**3 903**		**2 791**
Bokslutsdispositioner					
Koncernbidrag					
Erhållna			336		98
Lämnade			–1 143		–1 200
Övriga bokslutsdispositioner	(Not 16)		1 778		–64
Resultat före skatt			**4 874**		**1 625**
Skatt	(Not 8)		–199		120
Årets resultat			**4 675**		**1 745**

Kassaflödesanalys, Mkr

	1999	1998
Rörelseresultat	2 043	2 042
Justeringar för poster som inte ingår i kassaflöde*	328	463
Förändring av rörelsekapital m m	–3 410	–246
Finansnetto	1 860	749
Betald skatt	80	120
Kassaflöde före investeringar	**901**	**3 128**
Investeringar	–2 208	–1 048
Effekter överlåtna verksamheter**	3 159	–
Kassaflöde före utdelning	**1 852**	**2 080**
Emission av teckningsoptioner och konvertibelt förlagslån***	–	46
Utdelning till aktieägarna	–3 999	–800
Kassaflöde finansiell nettoskuld	**–2 147**	**1 326**
Finansiella fordringar	466	–
Likvida medel	1 561	765
Avsättningar för pensioner	–53	–73
Finansiella skulder	–6 832	–3 403
Finansiell nettoskuld	**–4 858**	**–2 711**
Kassaflöde finansiell nettoskuld	–2 147	1 326
Kassaflöde finansiella fordringar, skulder och avsättningar	2 943	–1 465
Kassaflöde likvida medel	**796**	**–139**
Likvida medel vid periodens början	765	904
Kassaflöde	796	–139
Likvida medel vid periodens slut	**1 561**	**765**

* Justeringar utgörs främst av avskrivningar enligt plan samt utrangerade planenliga restvärden avseende anläggningstillgångar.

** Effekter av överlåtna verksamheter fördelas på anläggningstillgångar 776 Mkr, rörelsefordringar 3 217 Mkr samt rörelseskulder 834 Mkr.

*** Avser konverteringsrätter, del av det konvertibla förlagslånet.

Balansräkning per 31 december, Mkr

		1999	1998
Tillgångar			
Anläggningstillgångar			
Immateriella anläggningstillgångar			
Hyresrätter och liknande rättigheter	(Not 9)	9	9
		9	**9**
Materiella anläggningstillgångar			
Skogsmark	(Not 10)	1 789	1 794
Byggnader, övrig mark och markanläggningar	(Not 10)	39	437
Maskiner och inventarier	(Not 10)	77	2 840
Pågående nyanläggningar och förskott		–	122
		1 905	**5 193**
Finansiella anläggningstillgångar	(Not 11)		
Aktier och andelar			
Koncernföretag		19 148	19 237
Intresseföretag		4 516	50
Övriga aktier och andelar		1	1
Finansiella fordringar		15	–
Andra långfristiga fordringar		303	470
		23 983	**19 758**
		25 897	**24 960**
Omsättningstillgångar			
Varulager m m	(Not 12)	1 762	2 461
Kortfristiga fordringar			
Rörelsefordringar	(Not 13)	2 487	2 974
Finansiella fordringar	(Not 14)	451	–
Kortfristiga placeringar		1 216	695
Kassa och bank		345	70
		6 261	**6 200**
		32 158	**31 160**
Eget kapital och skulder			
Eget kapital	(Not 15)		
Bundet eget kapital			
Aktiekapital		4 443	4 443
Uppskrivningsfond		100	100
Reservfond		1 952	1 952
Överkursfond		46	46
Fritt eget kapital			
Balanserad vinst		2 500	4 754
Årets resultat		4 675	1 745
		13 716	**13 040**
Obeskattade reserver	(Not 16)	**1 072**	**2 856**
Avsättningar			
Räntebärande			
Avsättningar för pensioner	(Not 17)	53	73
Ej räntebärande			
Avsättningar för skatter	(Not 8)	15	11
Övriga avsättningar	(Not 17)	217	225
		285	**309**
Skulder			
Finansiella skulder	(Not 18)	14 205	11 786
Rörelseskulder	(Not 19)	2 880	3 169
		17 085	**14 955**
		32 158	**31 160**
Ställda säkerheter	(Not 20)	**40**	**67**
Ansvarsförbindelser	(Not 21)	**514**	**227**

Redovisningsprinciper

Allmänna redovisningsprinciper. Fr o m 1997 tillämpas den EU-anpassade årsredovisningslagen. Bolaget följer Redovisningsrådets rekommendationer.

Värderingsprinciper m m. Tillgångar och skulder har värderats till anskaffningsvärden om inget annat anges nedan. Fordringar har efter individuell värdering upptagits till de belopp varmed de beräknas inflyta.

Kommissionärsbolagsförhållanden. Koncernens verksamhet bedrivs huvudsakligen genom kommissionärsbolagen:

Holmen Paper AB
Iggesund Paperboard AB
Iggesund Timber AB
Holmen Skog AB.

Dessa bolag är helägda koncernföretag till Holmen AB. Moderbolaget svarar för alla förpliktelser som dessa kommissionärsbolag ikläder sig. Samtliga intäkter, kostnader, tillgångar och skulder som uppkommer i de av kommissionärsbolagen bedrivna verksamheterna redovisas antingen i Holmen ABs räkenskaper eller i boksluten för andra koncernföretag än kommissionärsbolagen.

Fram till 1999-09-30 ingick även MoDo Paper AB och MoDo Merchants AB som kommissionärsbolag. Dessa bolag är i och med bildandet av Modo Paper ej längre kommissionärsbolag till Holmen.

Koncernredovisning. Koncernredovisningen omfattar moderbolaget och bolag i vilka moderbolaget direkt eller indirekt innehar mer än hälften av rösterna eller på annat sätt har bestämmande inflytande.

Koncernredovisningen har upprättats enligt förvärvsmetoden. Det innebär att aktier i koncernföretag ersätts i koncernredovisningen med koncernföretagens tillgångar och skulder, värderade till koncernens anskaffningskostnad. Eventuella skillnader mellan anskaffningskostnad och det förvärvade företagets tillgångar och skulder värderade till marknadsmässiga värden, utgör positiv eller negativ goodwill. Goodwill samt övervärden avseende tillgångar som är utsatta för värdeminskning avskrivs enligt plan i koncernresultaträkningen. I koncernens egna kapital ingår – förutom moderbolagets egna kapital – endast de förändringar av koncernföretagens egna kapital, som tillkommit efter förvärven.

Utländska koncernföretags bokslut har omräknats enligt dagskursmetoden. Dagskursmetoden innebär att samtliga tillgångar, avsättningar och övriga skulder omräknas till balansdagens kurs och uppkomna kursdifferenser förs direkt mot koncernens bundna respektive fria reserver. Samtliga poster i resultaträkningen omräknas till årets genomsnittskurs.

Intresseföretag. Aktieinnehav i intresseföretag, i vilka koncernen har lägst 20 procent och högst 50 procent av rösterna eller på annat sätt har ett betydande inflytande över den driftsmässiga och finansiella styrningen, redovisas enligt kapitalandelsmetoden med undantag för intresseföretag av ringa betydelse för koncernens resultat och ställning.

Kapitalandelsmetoden innebär att det i koncernen bokförda värdet på aktierna i intresseföretagen motsvaras av koncernens andel i intresseföretagens egna kapital samt eventuella restvärden på koncernmässiga över- och undervärden. I koncernens resultaträkning redovisas som ”Andelar i intresseföretags resultat” koncernens andel i intresseföretagens resultat efter finansiella intäkter och kostnader justerat för eventuella avskrivningar på eller upplösningar av förvärvade över- respektive undervärden. Koncernens andel i intresseföretagens redovisade skatter ingår i koncernens skattekostnader och minoritetsandelar i intresseföretagens resultat ingår i koncernens minoritetsandelar. Vinstandelar upparbetade efter förvärven av intresseföretagen, vilka ännu inte realiserats genom utdelning, avsätts till kapitalandelsfonden vilken utgör del av koncernens bundna egna kapital. Om intresseföretaget upptas till ett lägre värde än enligt anskaffningsvärdesmetoden belastar skillnaden koncernens fria egna kapital.

Nettoomsättning. Som nettoomsättning redovisas fakturerad försäljning exkl mervärdeskatt och efter avdrag för varurabatter och liknande intäktsreduktioner men före avdrag för leveranskostnader.

Övriga rörelseintäkter. Som övriga rörelseintäkter redovisas intäkter från sekundära aktiviteter utanför ordinarie verksamhet.

Jämförelsestörande poster. Resultateffekter av särskilda händelser och transaktioner av väsentlig betydelse redovisas och specificeras inom berörd resultatnivå.

Vinster och förluster vid avyttring av anläggningstillgångar och rörelsegrenar samt omstruktureringskostnader m m redovisas normalt i rörelseresultatet för det berörda affärsområdet eller koncerngemensamt.

Avskrivningsprinciper för anläggningstillgångar. Avskrivningarna enligt plan baseras på tillgångarnas anskaffningsvärden och avskrivning sker linjärt under tillgångarnas bedömda ekonomiska livslängd.

Följande ekonomiska livslängder används normalt:

Förvaltnings- och lagerbyggnader, bostäder	20–33 år
Driftsbyggnader, markanläggningar samt maskiner för massa-, pappers- och kartongtillverkning	20 år
Maskiner för sågverk	12 år
Övriga maskiner och inventarier	4–10 år
Skogsbilvägar	10 år
Goodwill	3–20 år

Koncernbidrag. Koncernbidrag redovisas i moderbolagets resultaträkning tillsammans med tillhörande skatteeffekt.

Skatter. *Beräknad full skatt. S*om koncernens skattekostnad redovisas skatt att betala på årets beskattningsbara resultat, förändringar i latent skatt samt skatt på andelar i intresseföretags resultat. Skattekostnaden beräknas med tillämpning av gällande nationella skatteregler.

Latent skatteskuld. Under posten latent skatteskuld i koncernens balansräkning redovisas:

Latent skatteskuld i obeskattade reserver

Latent skatteskuld respektive latent skattefordran i koncernmässiga justeringar

Latent skatt hänförlig till väsentliga skillnader i övrigt mellan beskattningsbart och redovisat resultat

Latent skatt avseende skillnaden mellan bokfört och skattemässigt värde avseende aktieinnehav där konkret och nära avyttringsplan föreligger

Latent skattefordran avseende förlustavdrag.

Vid beräkning av latent skatt används skattesatserna för respektive land. Förlustavdrag beaktas om det bedöms troligt att dessa kan utnyttjas.

Fordringar och skulder i utländsk valuta. Fordringar och skulder i utländsk valuta har omräknats till balansdagskurser, eller – om de terminssäkrats – till terminskurs. Kursdifferenser ingår i rörelseresultatet med undantag för kursdifferenser för kortfristiga placeringar, kassa och bank, finansiella skulder samt räntebärande avsättningar vilka redovisas i finansnettot. För säkringar av framtida valutaflöden resultatredovisas kursdifferenser samma period som underliggande flöde. Resultat från koncerninterna säkringar redovisas i respektive affärsområdes rörelseresultat. Motposten till interna säkringar redovisas i rörelseresultatet under posten koncernjusteringar och övrigt.

De finansiella skuldernas valutasammansättning har ändrats genom valutaterminskontrakt. Dessa terminskontrakt värderas till balansdagskurs och det orealiserade resultatet nettoredovisas som skuld. Eventuella terminspåslag/avdrag betraktas som ränta, periodiseras och redovisas i räntenettot.

Definitioner av nyckeltal

Lån och terminskontrakt i utländska valutor kan användas i syfte att reducera valutaeffekten vid omräkning av utländska nettotillgångar till kronor. Kursdifferenser på dessa elimineras till den del de motsvaras av kursdifferenser på utländska nettotillgångar, efter beaktande av skatteeffekter, ur resultaträkningen och förs direkt mot eget kapital i balansräkningen . Dessa säkringar baserar sig på nettotillgångarnas koncernmässiga värde per valuta.

Värdering av varulager. Varulager värderas till det lägsta av anskaffnings- eller tillverkningskostnad efter avdrag för schablonmässig inkurans tre procent eller verkliga värdet. Verkliga värdet av färdigvaror är försäljningsvärdet minus beräknade försäljningskostnader. Verkliga värdet av timmer och massaved samt övriga råvaror, förrådsmaterial och dylikt är det lägsta av återanskaffningsvärdet eller anskaffningsvärdet efter avdrag för faktisk inkurans.

Konvertibelt förlagslån och teckningsoptioner. Storleken på det konvertibla förlagslånet har beräknats utifrån marknadsräntan i samband med upptagandet. Skillnaden mellan det på så sätt beräknade lånebeloppet och det uppburna beloppet förs till överkursfonden såsom överkurs på de aktier som kan komma att utfärdas senare. Den redovisade låneskulden uppräknas successivt under lånets löptid med en ränta så att det redovisade skuldbeloppet vid förfallodagen överensstämmer med det nominella lånebeloppet. Erhållen likvid för emitterade teckningsoptioner redovisas i överkursfonden.

Partnerfinansiering. Holmen har genom s k partnerfinansieringsavtal från åren 1983 och 1990 sålt vattenkrafttillgångar till två bolag (Junkaravan AB och Iggesund Kraft AB) i vilka Holmen äger mindre än 50 procent.

Enligt särskilda leveransavtal köper Holmen all kraft från dessa bolag till en kostnad som motsvarar självkostnaden för att producera kraften samt en finansieringskostnad som baseras på en realränta om fyra à fem procent plus faktisk inflation.

Holmen har genom optionsavtal rätt, men inte skyldighet, att köpa tillbaka krafttillgångarna vid vissa tidpunkter till priser som ger finansiärerna den avtalade reala avkastningen. Dessa lösenpriser beräknas vid utgången av 1999 uppgå till 2 237 Mkr.

Samgående avseende finpappers- och grossistverksamheter. Samgåendet mellan SCAs och Holmens finpappers- och grossistverksamheter genomfördes genom att ett helägt dotterföretag till Holmen genom apportemission förvärvade SCAs motsvarande verksamheter. Holmen redovisar samgåendet som en bytestransaktion varför inga resultateffekter uppkom.

Innehavet i det nya bolaget Modo Paper utgör intresseföretag och redovisas därför fr o m fjärde kvartalet 1999 enligt kapitalandelsmetoden.

Operativt kapital

Balansomslutningen reducerad med finansiella fordringar, kortfristiga placeringar, kassa och bank, rörelseskulder samt ej räntebärande avsättningar exklusive latent skatteskuld.

Genomsnitt beräknas som $\frac{\text{ingående balans} + \text{utgående balans}}{2}$

(Vid beräkning av operativt kapital enligt rekommendation av Näringslivets Börskommitté (NBK) sker reduktion även för latent skatteskuld.)

Eget kapital. För perioden 1988–1994 ingår konvertibelt vinstandelslån (KVB).

Genomsnitt beräknas som $\frac{\text{ingående balans} + \text{utgående balans}}{2}$

Skuldsättningsgrad. Finansiell nettoskuld (finansiella skulder och räntebärande avsättningar minus finansiella fordringar, kortfristiga placeringar och kassa och bank) dividerad med summan av eget kapital och minoritetsintressen.

Soliditet. Eget kapital plus minoritetsintressen uttryckt i procent av balansomslutningen.

Räntetäckningsgrad. Rörelseresultat dividerat med finansnettot.

Avkastning på operativt kapital

Rörelseresultat uttryckt i procent av genomsnittligt operativt kapital.

Avkastning på eget kapital. Årets resultat uttryckt i procent av genomsnittligt eget kapital.

Rörelsemarginal. Rörelseresultat (exkl jämförelsestörande poster och andelar i intresseföretags resultat) uttryckt i procent av nettoomsättning.

Nettomarginal. Årets resultat uttryckt i procent av nettoomsättning.

Kapitalomsättningshastighet. Nettoomsättning dividerad med genomsnittligt operativt kapital (uttrycks som ggr/år).

Vinst per aktie. Årets resultat dividerat med vägt genomsnitt av antalet aktier (och t o m 1993 även KVB) under året.

Vinst per aktie efter utspädning. Årets resultat, justerat med räntekostnader efter skatt hänförliga till utestående konvertibler, dividerat med vägt genomsnitt av antalet aktier under året, justerat för tillkommande antal aktier vid konvertering samt eventuella övervärden i utestående teckningsoptioner.

Noter (Belopp avser Mkr där ej annat anges)

1 Nettoomsättning

Extern nettoomsättning per marknad	Koncernen 1999	1998
Sverige	4 301	4 471
Storbritannien	3 438	4 098
Tyskland	2 683	2 952
Frankrike	2 072	2 258
Holland	1 412	1 691
Italien	765	767
Övriga EU-länder	2 976	2 450
Övriga Europa	1 506	2 626
Övriga världen	1 355	1 363
	20 508	22 676

Av moderbolagets nettoomsättning 15 840 (16 813) Mkr avser 9 (12) procent leveranser till koncernföretag. Moderbolagets inköp från koncernföretag är obetydliga.

2 Övriga rörelseintäkter

I posten övriga rörelseintäkter ingår huvudsakligen hyres- och arrendeintäkter, fraktverksamhet, försäljning av biprodukter samt resultat vid försäljning av anläggningstillgångar.

3 Råvaror, handelsvaror och förnödenheter

Handelsvaror utgör en liten del av koncernens omsättning. Därför redovisas dessa kostnader sammanslagna med råvaror och förnödenheter.

4 Avskrivningar enligt plan

	Koncernen 1999	1998	Moderbolaget 1999	1998
Goodwill och hyresrätter	5	56	–	–
Byggnader, övrig mark och markanläggningar	159	168	35	45
Maskiner och inventarier	1 223	1 283	256	317
	1 387	1 507	291	362

5 Jämförelsestörande poster

	Moderbolaget 1999	1998
Resultat vid avyttringar		
Koncernföretag	10	–
Intresseföretag	8	–
Övriga	–12	–14
Nedskrivning av aktier		
Koncernföretag	–3	–17
Intresseföretag	–8	–41
Nedskrivning av fordran intresseföretag	–	–10
	–5	–82

6 Andelar i intresseföretags resultat

	Koncernen 1999	1998
Andel av resultat efter finansiella poster	163	6
Skatt	–49	–2
Holmens andel av resultat efter skatt	114	4

Resultatandelarna avser Modo Paper AB, Les Bois de la Baltique SA, Svensk Etanolkemi AB och Sydved AB.

7 Finansnetto

	Koncernen 1999	1998	Moderbolaget 1999	1998
Utdelning på aktier				
Intresseföretag	–	–	7	6
Koncernföretag	–	–	1 755	1 419
Ränteintäkter från omsättningstillgångar				
Externa	86	122	57	110
Koncernföretag	–	–	1	2
Räntekostnader				
Externa	–297	–262	–279	–220
Koncernföretag	–	–	–164	–148
Övriga finansiella poster				
Kursdifferenser andra långfristiga skulder	–	–	234	–274
Upptagningskostnader lån	–3	–1	–3	–1
Övrigt	8	4	252	–145
	–206	–137	1 860	749

8 Skatt

		1999		1998
Bokförd skatt		–469		–83
Beräknad full skatt avseende				
Andelar i intresseföretags resultat	–49		–2	
Årets bokslutsdispositioner	–143		–122	
Förändringar av aktiverade förlustavdrag m m	66	–126	373	249
		–595		166

Moderbolagets skatt uppgick till –199 Mkr.

Moderbolaget har genom s k verksamhetsöverlåtelse överfört verksamhet till Modo Paper AB. Överföringen uppfyller villkoren för undantag från omedelbar beskattning, vilket innebär att upplösning av vissa obeskattade reserver inte medför någon beskattning.

	Koncernen		**Moderbolaget**	
Skatteskulder	**1999**	1998	**1999**	1998
Avsättningar för skatter				
Latenta skatteskulder	2 408	2 920	–	–
Övriga avsättningar	294	308	15	11
Summa avsättningar för skatter	2 702	3 228	15	11
Netto av kortfristig skatteskuld och skattefordran	778	427	539	264
	3 480	3 655	554	275

För koncernen har reserverats 320 Mkr för latent skatteskuld avseende den andel av aktieinnehavet i Modo Paper som föreslås utdelas. Motsvarande reservering har ej gjorts i moderbolaget.

Pågående skatteprocesser

Holmen har i såväl moderbolag som svenska koncernföretag ett antal pågående skatteprocesser. Processerna härrör från den granskning som skedde av moderbolagets och vissa koncernföretags deklarationer för taxeringsåren 1992–1997, vilket medförde höjningar av bolagens taxerade inkomster.

Under åren har ett flertal mål avgjorts till Holmens fördel. Holmen hade bl a genom delägda utländska bolag förvärvat andelar i flygplan. Skattemyndigheten ifrågasatte när i tiden avdragsrätt förelåg för uppkomna underskott. Det mål som varit föremål för länsrättens bedömning har avgjorts till Holmens förmån.

Reserveringar har, i vissa fall, av försiktighetsskäl gjorts för tillkommande skatt i de fall beslut föreligger men där målen fortfarande inte är slutligt avgjorda. Holmen kommer, i de fall så ännu inte skett, att överklaga skattemyndighetens beslut.

9 Immateriella anläggningstillgångar

Goodwill, hyresrätter och liknande rättigheter	**Koncernen**	**Moderbolaget**
Ackumulerade anskaffningsvärden		
Vid årets början	174	9
Verksamhet överförd till Modo Paper	–156	–
	18	9
Ackumulerade avskrivningar enligt plan		
Vid årets början	142	–
Årets avskrivning enligt plan	5	–
Verksamhet överförd till Modo Paper	–145	–
	2	–
Planenligt restvärde vid årets slut	16	9

10 Materiella anläggningstillgångar

Koncernen	Skogsmark	Byggnader, övrig mark och markanläggn	Maskiner och inventarier
Ackumulerade anskaffningsvärden			
Vid årets början	310	5 065	26 921
Nyanskaffningar	1	190	1 786
Verksamhet överförd till Modo Paper	–	–1 659	–10 772
Avyttringar och utrangeringar	–2	–210	–1 192
Årets omräkningsdifferenser	–	–45	–357
	309	3 341	16 386
Ackumulerade avskrivningar enligt plan			
Vid årets början	–	2 608	12 961
Årets avskrivning enligt plan	–	159	1 223
Verksamhet överförd till Modo Paper	–	–912	–4 785
Avyttringar och utrangeringar	–	–194	–1 018
Årets omräkningsdifferenser	–	–21	–185
	–	1 640	8 196
Ackumulerade uppskrivningar			
Vid årets början	4 275	108	–
Verksamhet överförd till Modo Paper	–	–4	–
Avyttringar och utrangeringar	–7	–	–
	4 268	104	–
Ackumulerade nedskrivningar			
Vid årets början	–	–	744
Verksamhet överförd till Modo Paper	–	–	–686
Årets omräkningsdifferenser	–	–	–58
	–	–	–
Planenligt restvärde vid årets slut	4 577	1 805	8 190

Moderbolaget	Skogsmark	Byggnader, övrig mark och markanläggn	Maskiner och inventarier
Ackumulerade anskaffningsvärden			
Vid årets början	43	1 340	6 188
Nyanskaffningar	–	19	481
Verksamhet överförd till Modo Paper	–	–997	–5 440
Avyttringar och utrangeringar	–	–185	–914
	43	177	315
Ackumulerade avskrivningar enligt plan			
Vid årets början	–	904	3 348
Årets avskrivning enligt plan	–	35	256
Verksamhet överförd till Modo Paper	–	–624	–2 563
Avyttringar och utrangeringar	–	–176	–803
	–	139	238
Ackumulerade uppskrivningar			
Vid årets början	1 751	1	–
Avyttringar och utrangeringar	–5	–	–
	1 746	1	–
Planenligt restvärde vid årets slut	1 789	39	77

I januari skrevs ett avtal om markbyte med AssiDomän omfattande cirka 80 000 hektar skogsmark i norra Sverige. Jordbruksverket beslöt i april att godkänna markbytet. Transaktionen är utan resultateffekt i Holmens redovisning.

Taxeringsvärden

Taxeringsvärden avser tillgångar i Sverige

	Koncernen		Moderbolaget	
	1999	1998	**1999**	1998
Skogs- och jordbruksfastigheter	6 699	6 050	3 421	3 105
Byggnader, övrig mark och markanläggningar	2 701	4 012	63	1 059
	9 400	10 062	3 484	4 164

11 Finansiella anläggningstillgångar

AKTIER OCH ANDELAR Koncernen	Intresseföretag	Övriga aktier och andelar
Ackumulerade anskaffningsvärden		
Vid årets början	161	59
Andel i Modo Paper	4 166	–
Aktieägartillskott	8	–
Avyttringar	–7	–8
Årets omräkningsdifferenser	–2	–4
	4 326	47
Ackumulerade resultatandelar		
Vid årets början	37	–
Årets resultatandelar/utdelningar	114	–
Avyttringar	–15	–
	136	–
Ackumulerade nedskrivningar		
Vid årets början	109	–
Årets nedskrivning	8	–
	117	–
Bokfört värde vid årets slut	4 345	47

Moderbolaget	Koncernföretag	Intresseföretag	Övriga aktier och andelar
Ackumulerade anskaffningsvärden			
Vid årets början	18 587	159	1
Inköp	1 813	–	–
Andel i Modo Paper	–	4 473	–
Aktieägartillskott	–	8	–
Verksamhet överförd till Modo Paper	–1 987	–	–
Avyttringar	–	–7	–
	18 413	4 633	1
Ackumulerade uppskrivningar			
Vid årets början	2 299	–	–
	2 299	–	–
Ackumulerade nedskrivningar			
Vid årets början	1 649	109	–
Årets nedskrivning	3	8	–
Verksamhet överförd till Modo Paper	–88	–	–
	1 564	117	–
Bokfört värde vid årets slut	19 148	4 516	1

För specifikation av aktieinnehav, se sid 48–49.

	Koncernen		Moderbolaget	
LÅNGFRISTIGA FORDRINGAR	**1999**	1998	**1999**	1998
Fordringar hos koncernföretag	–	–	286	435
Fordringar hos intresseföretag	–	11	–	11
Andra långfristiga fordringar	20	33	17	24
	20	44	303	470

12 Varulager m m

	Koncernen		Moderbolaget	
	1999	1998	**1999**	1998
Råvaror och förnödenheter	689	1 065	563	722
Timmer och massaved	182	296	125	206
Färdiga varor, handelsvaror och produkter i arbete	886	1 926	731	1 188
Avverkningsrätter	335	336	334	335
Förskott till leverantörer	10	25	9	10
	2 102	3 648	1 762	2 461

13 Rörelsefordringar

	Koncernen		Moderbolaget	
	1999	1998	**1999**	1998
Kundfordringar	2 051	3 586	1 761	2 066
Fordringar hos koncernföretag	–	–	159	280
Fordringar hos intresseföretag	272	45	265	45
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	130	323	86	240
Skattefordran	6	44	–	–
Övriga fordringar	507	616	216	343
	2 966	4 614	2 487	2 974

14 Finansiella fordringar

Av koncernens finansiella fordringar 3 380 Mkr avser 3 140 Mkr intresseföretag. Av moderbolagets fordringar 451 Mkr avser 212 Mkr intresseföretag.

15 Eget kapital

Koncernen	Bundet eget kapital Aktie-kapital	Bundna reserver	Fritt eget kapital Fria reserver	Årets resultat	Summa
Ingående balans 1999-01-01	4 443	7 819	3 611	2 504	18 377
Överföring av 1998 års resultat	–	–	2 504	–2 504	–
Lämnad utdelning					
Ordinarie	–	–	–889	–	–889
Extra	–	–	–3 110	–	–3 110
Förskjutningar mellan bundet och fritt eget kapital och kursdifferenser avseende utländska koncern- och intresseföretag	–	–2 476	2 167	–	–309
Årets resultat	–	–	–	1 814	1 814
Utgående balans 1999-12-31	4 443	5 343	4 283	1 814	15 883

Ackumulerade kursdifferenser fr o m 99-01-01 uppgår till –309 Mkr efter att ha reducerats med 141 Mkr genom valutasäkringsåtgärder under perioden.

Moderbolaget	1999-12-31 Antal	Mkr	1998-12-31 Antal	Mkr
Aktiekapital				
Serie A	22 623 234	1 131,2	22 623 234	1 131,2
Serie B	66 235 044	3 311,7	66 235 044	3 311,7
	88 858 278	4 442,9	88 858 278	4 442,9

För ytterligare information se avsnittet Holmen-aktien, sid 6–7.

	Bundet eget kapital Aktie-kapital	Upp-skriv-nings-fond	Övrigt bundet kapital	Fritt eget kapital Balan-serad vinst	Årets resultat	Summa
Ingående balans 1999-01-01	4 443	100	1 998	4 754	1 745	13 040
Överföring av 1998 års resultat	–	–	–	1 745	–1 745	–
Lämnad utdelning						
Ordinarie	–	–	–	–889	–	–889
Extra	–	–	–	–3 110	–	–3 110
Årets resultat	–	–	–	–	4 675	4 675
Utgående balans 1999-12-31	4 443	100	1 998*	2 500	4 675	13 716

* Övrigt bundet kapital består av reservfond om 1 952 Mkr och överkursfond om 46 Mkr.

16 Obeskattade reserver moderbolaget

	Summa 99-01-01	Årets förändring	Summa 99-12-31
Ackumulerade avskrivningar utöver plan	2 059	–2 018	41
Periodiseringsfond	797	234	1 031
	2 856	–1 784	1 072

I årets bokslutsdispositioner 1 778 Mkr ingår 1 784 Mkr som förändring av obeskattade reserver.

Av obeskattade reserver utgör 300 Mkr latent skatt. Den latenta skatten ingår ej i moderbolagets balansräkning men däremot i koncernens balansräkning.

17 Avsättningar

Pensionsavsättningarna motsvarar nuvärdet av pensionsförpliktelser beräknade efter försäkringstekniska grunder.

I övriga avsättningar ingår huvudsakligen reserver för framtida skogsvårdsutgifter och reserver för personalneddragningar.

18 Finansiella skulder

	Koncernen		Moderbolaget	
	1999	1998	**1999**	1998
Långfristiga				
Obligationslån	–	16	–	–
Förlagslån	376	374	376	374
Skulder till koncernföretag	–	–	7 373	8 383
Andra långfristiga skulder				
Skulder till kreditinstitut	924	1 776	874	1 312
Övriga skulder	13	14	8	8
	1 313	2 180	8 631	10 077
Kortfristiga				
Skulder till kreditinstitut	1 569	80	1 799	205
Företagscertifikat	3 167	–	3 167	–
Kortfristig del av långfristiga skulder				
Obligationslån	16	13	–	–
Skulder till kreditinstitut	634	590	462	153
Övriga skulder	–	3	–	2
Övriga kortfristiga skulder	146	1 383	146	1 349
	5 532	2 069	5 574	1 709
	6 845	4 249	14 205	11 786

Finansiella skulder är i allt väsentligt räntebärande. Moderbolagets skulder till koncernföretag innehåller en betydande del räntefria skulder mellan svenska helägda koncernföretag.

1998 emitterades ett konvertibelt förlagslån till personalen om 361 Mkr varav 332 (326) Mkr ingår bland förlagslån. Konverteringen till Holmen B-aktier kan ske under perioden 1 februari 2004 till 31 mars 2004 till konverteringskursen 148,10 kronor. Under vissa förhållanden kommer konverteringskursen att justeras, exempelvis vid större utdelningar.

Långfristiga finansiella skulder med förfallotidpunkt senare än fem år från balansdagen specificeras nedan.

	Koncernen	Moderbolaget
	1999	**1999**
Förlagslån	44	44
Skulder till kreditinstitut	3	–
	47	44

Information om skulder per valuta samt förfallostruktur återfinns under avsnitt Finansiella risker, sid 36–37.

19 Rörelseskulder

	Koncernen		Moderbolaget	
	1999	1998	**1999**	1998
Förskott från kunder	1	2	–	–
Leverantörskulder	1 475	2 001	1 190	1 312
Växelskulder	3	145	–	–
Skulder till koncernföretag	–	–	254	531
Skulder till intresseföretag	83	92	141	152
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	527	909	485	580
Skatteskuld	784	471	539	264
Övriga kortfristiga skulder	588	580	271	330
	3 461	4 200	2 880	3 169

Rörelseskulder avser till sin helhet poster som förfaller till betalning inom ett år från balansdagen.

Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter består huvudsakligen av personalkostnader, rabatter och reklamationer.

20 Ställda säkerheter

	Ställt säkerhetsvärde		Totalt ställd säkerhet 1999	Totalt ställd säkerhet 1998
	Fastighets-inteckningar	Övriga säkerheter		
Koncernen				
För egna skulder				
Skulder till kreditinstitut	–	–	–	373
Övriga skulder	10	–	10	30
Övriga åtaganden	–	30	30	42
	10	30	40	445
Moderbolaget				
För egna skulder				
Övriga skulder	10	–	10	25
Övriga åtaganden	–	30	30	42
	10	30	40	67

21 Ansvarsförbindelser

	Koncernen		Moderbolaget	
	1999	1998	**1999**	1998
Borgen till förmån för koncernföretag	–	–	255	66
Övriga ansvars- och borgensförbindelser	333	233	259	161
	333	233	514	227

Moderbolaget har förbundit sig att svara för vissa förpliktelser som kan åläggas koncernföretag.

22 Personal och löner

	1999		1998	
Medelantal anställda	Antal anställda	Varav män	Antal anställda	Varav män
Moderbolaget				
Sverige	5 960	4 935	6 490	5 394
Koncernföretag				
Sverige	216	165	264	198
Australien	2	1	2	1
Belgien	20	12	27	14
Danmark	6	3	8	4
Estland	50	35	58	39
Frankrike	720	609	982	822
Holland	225	173	234	192
Italien	6	1	8	2
Lettland	60	37	64	42
Litauen	51	39	58	42
Norge	30	20	40	27
Ryssland	54	34	167	133
Schweiz	8	6	20	14
Singapore	6	5	5	4
Spanien	31	22	44	33
Storbritannien	910	760	1 008	833
Tyskland	52	31	69	34
Ukraina	–	–	4	3
USA	4	3	2	1
Vitryssland	22	11	32	20
Totalt koncernföretag	2 473	1 967	3 096	2 458
Totalt koncernen	8 433	6 902	9 586	7 852

Löner, andra ersättningar och sociala kostnader	1999 Löner och ersättningar	1999 Varav styrelse och VD	1999 Sociala kostnader	1999 Varav pensions-kostnader	1998 Löner och ersättningar	1998 Varav styrelse och VD	1998 Sociala kostnader	1998 Varav pensions-kostnader
Moderbolaget								
Sverige	1 690	14[1]	726	192[2]	1 806	15[1]	685	31[2]
Koncernföretag								
Sverige	60	2	27	5	73	3	32	5
Övriga Norden	14	2	2	1	17	2	3	1
Frankrike	205	8	91	2	278	7	122	6
Holland	69	5	17	3	68	5	12	2
Storbritannien	294	9	51	24	315	10	52	24
Tyskland	27	3	7	2	32	5	7	2
Östeuropa	17	1	5	0	24	3	8	0
Övriga Europa	29	11	8	1	41	11	11	2
Övriga länder	5	2	0	0	5	2	1	0
Totalt koncernföretag	720	43[4]	208	38	853	48[4]	248	42
Totalt koncernen	2 410	57	934	230[3][5]	2 659	63	933	73[3]

1) Av beloppet avser 5,8 (5,8) Mkr gruppen styrelse och VD i moderbolaget och 8,2 (9,2) Mkr gruppen VD i kommissionärsbolag.

2) Av pensionskostnaderna avser 3,3 (2,3) Mkr gruppen styrelse och VD i moderbolaget och 1,9 (3,1) Mkr gruppen VD i kommissionärsbolag. Utestående pensionsförpliktelser, redovisade under posten Avsättningar för pensioner, uppgår för dessa sammanlagt till 0 (9,4) Mkr.

3) Av koncernens pensionskostnader avser 11,3 (9,9) Mkr gruppen styrelse och VD i moderbolaget och koncernföretag. Koncernens utestående pensionsförpliktelser, redovisade under posten Avsättningar för pensioner, uppgår för dessa till 0,8 (33,0) Mkr.

4) Tantiem till styrelse och VD i koncernföretag har utgått med totalt 0,8 (0,9) Mkr.

5) SPP har meddelat att Holmens andel av SPPs överskottsmedel uppgår till 184 Mkr. Då formerna för återbetalning av dessa medel ej är klarlagda har ej beloppet beaktats i bolagets redovisning.

Information enligt NBKs rekommendation om ledande befattningshavares förmåner:

Styrelsens ordförande
Arvode, 300 000,–

Verkställande direktören
Lön och övriga förmåner, 5 028 774,–

Pension
Avtal om framtida pension innebär pension vid 65 år, men med rätt för endera parten att aktualisera pension efter uppnådd 61 års ålder. Pension utgår mellan 61 och 65 år med 60 procent av lönen och därefter motsvarande ITP-plan kompletterad med viss ålders- och familjepension för den del av lönen som överstiger 20 basbelopp.

Uppsägning och avgångsvederlag
Uppsägningstiden är tolv månader från bolagets sida och sex månader från VDs sida. Vid uppsägning från bolagets sida utgår en avgångsersättning med två årslöner.

Affärsområdes- och stabschefer
Pension
Avtal om framtida pension innebär pension vid 65 år, men med rätt för endera parten att aktualisera pension efter uppnådd 60 års ålder. Pension utgår mellan 60 och 65 år med ett belopp motsvarande 65 procent av den pensionsmedförande lönen. Ordinarie pension följer ITP-planen eller motsvarande. Därutöver lämnas kompletterande pensionsförmåner på den del av lönen som överstiger 20 basbelopp.

Uppsägning och avgångsvederlag
Uppsägningstiden är tolv månader från bolagets sida och sex månader från den anställdes sida. Vid uppsägning från bolagets sida utgår avgångsersättning med motsvarande 1,0 till 2,5 årslöner beroende på ålder.

Ersättning till revisorer

Arvode avseende revision uppgår för koncernen till 6,6 Mkr och för moderbolaget till 3,5 Mkr. Arvoden avseende konsultationer och andra uppdrag uppgår för koncernen till 8,9 Mkr och för moderbolaget till 7,4 Mkr.

Specifikation av aktieinnehav

Moderbolagets och koncernens innehav av aktier och andelar i koncernföretag

	Org-nr	Säte	Antal andelar	Andel[1] %	1999 Bokfört värde Tkr	Andel[1] %	1998 Bokfört värde Tkr
Holmen Paper AB	556005-6383	Norrköping	100	100	100	100	100
Iggesund Paperboard AB	556088-5294	Hudiksvall	1 000	100	100	100	100
Iggesund Timber AB	556099-0672	Hudiksvall	1 000	100	100	100	100
Holmen Skog AB (f d MoDo Skog AB)	556220-0658	Örnsköldsvik	1 000	100	83	100	83
MoDo Paper AB	556082-1570	Örnsköldsvik	–	–	–	100	95
MoDo Merchants AB	556018-2338	Stockholm	–	–	–	100	120
AB Ankarsrums Skogar	556002-5495	Örnsköldsvik	1 000	100	41 609	100	41 609
Domsjö Klor AB	556227-5361	Örnsköldsvik	1 000	100	1 079	100	1 079
Fiskeby AB	556000-9218	Norrköping	2 000 000	100	646 160	100	646 160
Haradsskogarna AB	556000-6909	Örnsköldsvik	100 640	100	129 450	100	129 450
Harrsele Linjeaktiebolag	556003-6344	Örnsköldsvik	48 000	100	16 985	100	16 985
Holmens Bruk AB	556002-0264	Norrköping	49 514 201	100	4 061 703	100	4 061 703
Holmen Kraft AB	556340-9191	Norrköping	1 194 600	100	346 242	100	346 242
Husum Copy AB	556114-7058	Örnsköldsvik	100	100	100	100	100
AB Iggesunds Bruk	556000-8053	Hudiksvall	6 002 500	100	3 933 735	100	3 933 735
Lammbi AB	556037-1196	Örnsköldsvik	–	–	–	100	66
Lägernskog AB	556003-2806	Örnsköldsvik	1 480	100	1 385	100	1 385
MoDo-Iggesund CTMP AB	556245-2556	Örnsköldsvik	400 000	100	40 000	100	40 000
MoDo Paper East AB	556126-2279	Örnsköldsvik	–	–	–	90,1	0
MoDo Forest Management AB	556031-9047	Stockholm	100	100	16 200	100	16 200
AB PM 8 i Husum	556255-4070	Örnsköldsvik	–	–	–	100	50
Skärnäs Terminal AB	556008-3171	Hudiksvall	4 800	100	1 913	100	1 913
Ströms Trävaru AB	556000-7857	Örnsköldsvik	400	100	166 200	100	166 200
Svenskt Papper AB	556076-2022	Stockholm	–	–	–	95	86 400
Basberg Papir AS, Norge		Oslo	–	–	–	100	–
AB Överums Skogar	556156-0557	Norrköping	1 000	100	53 005	100	53 005
Örnsköldsviks Stuveri AB	556008-1530	Örnsköldsvik	–	–	–	100	5 185
Övriga svenska koncernföretag					7 023		7 022
MoDo Ltd, Storbritannien		Westerham	1 197 100	100	996 779	100	996 779
Iggesund Paperboard (Workington) Ltd		Workington	–	100	–	100	–
MoDo Holdings Ltd		Westerham	–	–	–	100	–
MoDo Merchants Ltd		West Byfleet	–	–	–	100	–
MoDo France Finances SAS, Frankrike		Paris	2 200 007	100	856 824	100	856 824
MoDo France Holding SAS, Frankrike		Paris	17 800 007	100	6 931 308	100	6 931 308
MoDo France SA*		Paris	–	100	–	100	–
MoDo Paper Alizay-Alicel SA		Paris	–	–	–	100	–
MoDo Paper Alizay-Alipap SA		Paris	–	–	–	100	–
MoDo Paper PSM SA		Paris	–	–	–	100	–
MoDo International Finance, Irland		Dublin	823 565 413	100	823 565	100	823 565
MoDo Merchants Benelux BV, Holland		Amsterdam	–	–	–	100	9 592
MoDo Van Gelder NV		Amsterdam	–	–	–	100	–
Partaros BV, Holland		Amsterdam	800	100	25 421	100	25 421
Noord-Europese Houtimport BV		Amsterdam	–	100	–	100	–
Comercial Papelera Aldi SA, Spanien		Madrid	–	–	–	100	–
Iggesund Paperboard Asia Pte Ltd, Singapore		Singapore	800 000	100	4 273	100	4 273
Övriga utländska koncernföretag					46 703		34 148
					19 148 045		19 236 997

1) Ägarandel överensstämmer med andel av rösterna för totalt antal aktier om ej annat anges.

* MoDo France SA ägs till 89 % av MoDo France Holding SAS och till 11 % av MoDo France Finances SAS.

Moderbolagets och koncernens innehav av aktier och andelar i intresseföretag

	Org-nr	Säte	Antal andelar	Andel[1] %	1999 Bokfört värde hos moderbolaget Tkr	1999 Andelens värde i koncernredovisn Tkr	Andel[1] %	1998 Bokfört värde hos moderbolaget Tkr	1998 Andelens värde i koncernredovisn Tkr
Iggesund Kraft AB	556422-0902	Örnsköldsvik	58 000	50,0	5 800	5 800	50,0	5 800	5 800
Industriskog AB	556193-9470	Falun	25 000	33,3	2 503	2 503	33,3	2 503	2 503
Junkaravan AB	556227-3630	Örnsköldsvik	343 000	22,3	12 200	12 200	22,3	12 200	12 200
Lumosi AB	556528-1051	Stockholm	–	–	–	–	26,5	0	0
Modo Paper AB	556552-6158	Stockholm	5 000 000	50,0	4 473 398	4 257 480	–	–	–
Svensk Etanolkemi AB	556263-4088	Örnsköldsvik	10 000	50,0	10 000	43 538	50,0	10 000	36 676
Sydved AB	556171-0814	Jönköping	–	–	–	–	33,3	7 060	7 060
Les Bois de la Baltique SA, Frankrike		Rouen	75 000	33,3	7 591	17 144	33,3	7 591	18 570
Diverse aktier									
Moderbolaget					4 703	4 703		4 652	4 652
Övriga koncernföretag					–	1 179		–	1 302
					4 516 195	**4 344 547**		49 806	88 763

1) Ägarandel överensstämmer med andel av rösterna för totalt antal aktier om ej annat anges.

Kapitalandelsfonden uppgår till 43 Mkr (se Redovisningsprinciper sid 40).

Moderbolagets och koncernens innehav av aktier och andelar i övriga företag

	Org-nr	Säte	Antal andelar	Andel[1] %	1999 Bokfört värde Tkr	Andel[1] %	1998 Bokfört värde Tkr
Moderbolaget							
Diverse aktier					656		656
Delsumma moderbolag					**656**		656
Koncernen							
Brännälvens Kraft AB	556017-6678	Arbrå	5 556	13,9	36 400	13,9	36 400
MoBaSa-MoDo Battistella Reflorestamento SA, Brasilien		Curitiba	234 951	1,9	8 910	1,9	12 491
Ukhta Ltd, Isle of Man		Douglas	–	–	–	99*	7 992
Diverse aktier					690		918
Summa koncernen					**46 000**		57 801
Totalt					**46 656**		58 457

1) Ägarandel överensstämmer med andel av rösterna för totalt antal aktier om ej annat anges.

* Andel röster 9 procent

Förslag till vinstdisposition

Till bolagsstämmans förfogande står hos moderbolaget följande vinstmedel:	Kronor
Nettoresultat för räkenskapsåret 1999	4 675 000 000
Kvarstående vinstmedel från föregående år	2 500 219 584
	7 175 219 584

Styrelsen och verkställande direktören föreslår	
att till aktieägarna utgår dels 11 kr per aktie (88 858 278 aktier)	977 441 058
dels, villkorat på sätt som anges i förvaltningsberättelsen, sammanlagt 70 procent av bolagets aktier i Modo Paper AB vars sammanlagda bokförda värde i moderbolaget uppgår till 4 473 398 314 kr	3 131 378 820
samt att återstående belopp balanseras	3 066 399 706
	7 175 219 584

Av koncernens fria egna kapital 6 097 Mkr föreslås inga överföringar till koncernens bundna reserver.

Stockholm den 14 februari 2000

Fredrik Lundberg

Steewe Björklundh	**Matts Jutterström**	**Carl Kempe**
Hans Larsson	**Arne Mårtensson**	**Thomas Nilsson**
Per Welin	**Christer Zetterberg**	**Bengt Pettersson** *Verkställande direktör*

Vår revisionsberättelse har avgivits den 21 februari 2000.

KPMG Bohlins AB
Thomas Thiel
Auktoriserad revisor

Revisionsberättelse

Till bolagsstämman i Holmen Aktiebolag (publ)
(Org nr 556001-3301)

Vi har granskat årsredovisningen, koncernredovisningen och bokföringen samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning i Holmen Aktiebolag för år 1999. Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för räkenskapshandlingarna och förvaltningen. Vårt ansvar är att uttala oss om årsredovisningen, koncernredovisningen och förvaltningen på grundval av vår revision.

Revisionen har utförts i enlighet med god revisionssed i Sverige. Det innebär att vi planerat och genomfört revisionen för att i rimlig grad försäkra oss om att årsredovisningen och koncernredovisningen inte innehåller väsentliga fel. En revision innefattar att granska ett urval av underlagen för belopp och annan information i räkenskapshandlingarna. I en revision ingår också att pröva redovisningsprinciperna och styrelsens och verkställande direktörens tillämpning av dem samt att bedöma den samlade informationen i årsredovisningen och koncernredovisningen. Som underlag för vårt uttalande om ansvarsfrihet har vi granskat väsentliga beslut, åtgärder och förhållanden i bolaget för att kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören är ersättningsskyldig mot bolaget. Vi har även granskat om någon styrelseledamot eller verkställande direktören på annat sätt har handlat i strid med aktiebolagslagen, årsredovisningslagen eller bolagsordningen. Vi anser att vår revision ger oss rimlig grund för våra uttalanden nedan.

Årsredovisningen och koncernredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger därmed en rättvisande bild av bolagets och koncernens resultat och ställning i enlighet med god redovisningssed i Sverige.

Vi tillstyrker att bolagsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för moderbolaget och för koncernen, disponerar vinsten i moderbolaget enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Stockholm den 21 februari 2000

KPMG Bohlins AB

Thomas Thiel
Auktoriserad revisor

Styrelse

PER WELIN

ARNE MÅRTENSSON

THOMAS NILSSON

CARL KEMPE

BENGT PETTERSSON

MATTS JUTTERSTRÖM

FREDRIK LUNDBERG

STEEWE BJÖRKLUNDH

HANS LARSSON

CHRISTER ZETTERBERG

TORGNY HAMMAR

KARIN NORIN

ANDERS LIDÉN

Fredrik Lundberg, Djursholm. Född 1951. Styrelseordförande. Ledamot sedan 1988. VD och koncernchef i L E Lundbergföretagen AB. Övriga väsentliga uppdrag: Ordförande i Cardo AB och Hufvudstaden AB, styrelseledamot i L E Lundbergföretagen AB, Modo Paper AB och NCC AB.
Aktieinnehav i Holmen: Direkt och via privat bolag 584 724 aktier.

Carl Kempe, Örnsköldsvik. Född 1939. Vice ordförande. Ledamot sedan 1983. Övriga väsentliga uppdrag: Ordförande i Kempestiftelserna.
Aktieinnehav i Holmen: 300 218 aktier.

Steewe Björklundh, Hudiksvall. Född 1958. Ledamot sedan 1998. Löntagarrepresentant LO. Ordförande i Skogs- och Träfacket vid Iggesunds Sågverk.
Aktieinnehav i Holmen: 800 konvertibler.

Matts Jutterström, Forsa. Född 1961. Ledamot sedan 1999. Löntagarrepresentant LO. Ordförande i Pappers avd 15, Iggesund.
Aktieinnehav i Holmen: 900 konvertibler.

Hans Larsson, Stockholm. Född 1942. Ledamot sedan 1990. Övriga väsentliga uppdrag: Ordförande i NCC AB, Althin Medical AB, Biolight International AB och Nobia AB samt styrelseledamot i Handelsbanken och Bilia AB.
Aktieinnehav i Holmen: 1 000 aktier.

Arne Mårtensson, Djursholm. Född 1951. Ledamot sedan 1991. Koncernchef i Handelsbanken. Övriga väsentliga uppdrag: Vice ordförande i Svenska Bankföreningen och i KSSS. Styrelseledamot i Handelsbanken, Sandvik AB, Näringslivets Börskommitté, OMgruppen AB, Svenska ICC, Teleoptimering i Sverige AB och V & S Vin & Sprit AB.
Aktieinnehav i Holmen: 0.

Thomas Nilsson, Åby. Född 1945. Ledamot sedan 1992. Löntagarrepresentant PTK. Ordförande i SIF-klubben Holmen, Norrköping och i SIFs branschdelegation inom skogens avtalsområden.
Aktieinnehav i Holmen: 1 000 konvertibler.

Bengt Pettersson, Stockholm. Född 1938. VD och koncernchef t o m 14 februari 2000. Ledamot sedan 1994. Övriga väsentliga uppdrag: Styrelseledamot i Cardo AB, L E Lundbergföretagen AB, Sveriges Industriförbund och Skogsindustrierna.
Aktieinnehav i Holmen: 3 000 aktier, 10 000 köpoptioner och 1 000 teckningsoptioner.

Per Welin, Stockholm. Född 1936. Ledamot sedan 1991. Ordförande i L E Lundbergföretagen AB. Övriga väsentliga uppdrag: Styrelseledamot i Allgon, Autoliv, NCC AB och Östgöta Enskilda Bank.
Aktieinnehav i Holmen: 3 200 aktier.

Christer Zetterberg, Trosa. Född 1941. Ledamot sedan 1994. Övriga väsentliga uppdrag: Styrelseordförande i IDI, Segerström & Svensson, Ekman & Co, Turn IT och Micronic Laser Systems. Styrelseledamot i bl a Caenfil AB och L E Lundbergföretagen AB.
Aktieinnehav i Holmen: 1 000 aktier.

Suppleanter

Torgny Hammar, Hallstavik. Född 1943. Suppleant sedan 1993. Löntagarrepresentant PTK. Ordförande i Ledarna i Hallstavik och förbundsstyrelseledamot i Ledarna. Aktieinnehav i Holmen: 900 konvertibler.

Anders Lidén, Herräng. Född 1969. Suppleant sedan 1999. Löntagarrepresentant LO, Hallstavik. Aktieinnehav i Holmen: 300 teckningsoptioner.

Karin Norin, Forsa. Född 1950. Suppleant sedan 1999. Löntagarrepresentant PTK. Ordförande i SIF-klubben MoDo-Iggesund. Ledamot i SIFs branschdelegation inom skogens avtalsområde. Aktieinnehav i Holmen: 0.

Revisorer

KPMG Bohlins AB
Huvudansvarig: Auktoriserad revisor **Thomas Thiel.**

Ledande befattningshavare

VD och koncernchef

Bengt Pettersson
T o m 14 februari 2000.

Per Ericson
Fr o m 15 februari 2000. Född 1946. Anställd 2000.
Aktieinnehav i Holmen: 10 000 köpoptioner.

Koncernstaber

Johan Flodström
Chef för koncernstab Juridik. Styrelsens sekreterare.
Född 1945. Anställd 1976. Aktieinnehav i Holmen:
500 aktier, 10 000 köpoptioner, 900 teckningsoptioner.

Ingalill Landfors
Chef för koncernstab Personal.
Född 1939. Anställd 1964. Aktieinnehav i Holmen:
10 000 köpoptioner, 900 teckningsoptioner.

Christer Lewell
Chef för koncernstab Information.
Född 1948. Anställd 1987. Aktieinnehav i Holmen:
10 000 köpoptioner.

Lennart Svensson
Chef för koncernstab Ekonomi och Finans.
Född 1945. Anställd 1977. Aktieinnehav i Holmen:
10 000 köpoptioner, 900 teckningsoptioner.

Olle Svensson
Chef för koncernstab Teknik.
Född 1936. Anställd 1965. Aktieinnehav i Holmen:
400 aktier, 4 000 köpoptioner, 900 konvertibler.

PER ERICSON

OLLE SVENSSON

BENGT PETTERSSON

LENNART SVENSSON

INGALILL LANDFORS

JOHAN FLODSTRÖM

CHRISTER LEWELL

Affärsområden

Göran Lundin
Chef för Holmen Paper
Född 1940. Anställd 1964. Aktieinnehav i Holmen:
10 000 köpoptioner, 900 teckningsoptioner.

Erik Sjölund
Chef för Iggesund Paperboard
Född 1941. Anställd 1969. Aktieinnehav i Holmen:
10 000 köpoptioner, 1 000 teckningsoptioner.

Per Erik Frick
Chef för Iggesund Timber
Född 1938. Anställd 1966. Aktieinnehav i Holmen:
2 282 aktier, 5 000 köpoptioner, 900 teckningsoptioner.

Björn Andrén
Chef för Holmen Skog
Född 1946. Anställd 1971. Aktieinnehav i Holmen:
10 000 köpoptioner, 1 000 konvertibler.

BJÖRN ANDRÉN

PER ERIK FRICK

ERIK SJÖLUND

GÖRAN LUNDIN

Köpoptioner är utfärdade av L E Lundbergföretagen AB.

Produktionsenheter

Holmen Paper

BRAVIKEN
Råvara: Granved, returpapper.
Process: Tillverkning av TMP- och DIP-massa samt papper.
Produkter: Tidningspapper, färgat tidningspapper, telefonkatalogpapper.
Produktionskapacitet: 700 000 ton/år.
Medelantal anställda: 741.
Varumärken: Holmen News, Holmen Coloured News, Holmen Guide.

HALLSTA
Råvara: Granved, returpapper.
Process: Tillverkning av TMP-, slip- och DIP-massa samt papper.
Produkter: Tidningspapper, förbättrat tidningspapper, SC-papper, kontors- och bokpapper.
Produktionskapacitet: 670 000 ton/år.
Medelantal anställda: 1 053.
Varumärken: Holmen News (Super News, Super Print, Super Bright, Ultra Bright, Ultra Bright Plus), SCANMAG, ECO.

WARGÖN
Råvara: Granved.
Process: Tillverkning av sulfit- och slipmassa samt papper.
Produkter: Bestruket tryckpapper, MWC, i rulle och ark.
Produktionskapacitet: 130 000 ton/år.
Medelantal anställda: 385.
Varumärken: SCANGLOSS, SCANMATT, SCANPLUS.

HOLMEN KRAFT
Ansvarar för elkraftsförsörjning till Holmens svenska enheter. Egna och partnerfinansierade vattenkraftverk i Umeälven, Faxälven, Gideälven, Ljusnan, Iggesundsån och Motala Ström.
Produktion/köp av elkraft 1999.
Egna och delägda vattenkraftverk: 1 135 GWh.
Industriernas mottryckskraft: 338 GWh.
Inköpt elkraft: 2 464 GWh.
Totalt: 3 937 GWh.
Medelantal anställda: 18.

Iggesund Paperboard

IGGESUNDS BRUK
Råvara: Barr- och lövved.
Process: Sulfatmassa- och kartongtillverkning.
Produkter: Helblekt kartong för förpackningar och grafiska ändamål.
Produktionskapacitet: Kartong 300 000 ton. Massa för avsalu 20 000 ton/år.
Medelantal anställda: 942.
Varumärken: Invercote, Invercote Albato, Invercote Creato m fl.

WORKINGTON
Råvara: Granved och inköpt sulfatmassa.
Process: RMP-massa och kartongtillverkning.
Produkter: Falskartong för förpackningar och grafiska ändamål.
Produktionskapacitet: 235 000 ton/år.
Medelantal anställda: 611.
Varumärken: Graphique-Silkia, Carton-Silkia, Tabac-Silkia, Carton-Cote, CartonExcel.

STRÖMS BRUK
Råvara: Kartong från Iggesunds Bruk och Workington samt inköpt plastgranulat, folie m m.
Process: Plastbeläggning av kartong.
Produkter: Plastbelagd och laminerad kartong.
Produktionskapacitet: 40 000 ton/år.
Medelantal anställda: 141.
Varumärken: Invercote, Carton-Cote, Carton-Excel.

Iggesund Timber

IGGESUNDS SÅGVERK
Råvara: Gran- och talltimmer.
Process: Sågverk.
Produkter: Trävaror.
Produktionskapacitet: 300 000 m^3/år.
Medelantal anställda: 171.
Varumärken: MONOLIT, DUOLIT, QUATROLIT.

DOMSJÖ SÅGVERK
Råvara: Talltimmer.
Process: Sågverk.
Produkter: Trävaror.
Produktionskapacitet: 90 000 m^3/år.
Medelantal anställda: 75.
Varumärken: MONOLIT.

Holmen Skog

Regioner: Lycksele, Örnsköldsvik, Iggesund och Norrköping. Helägt inköpsbolag i Estland.

Markinnehav	1 303 000 hektar
Produktiv skogsmark	1 029 000 hektar
Andel av Sveriges skogar	4,5 procent
Virkesförråd	106 m^3sk per hektar
Totalt virkesförråd	109 miljoner m^3sk

Virkesanskaffning 1999
exkl. anskaffning till avyttrade enheter 4,27 m^3f
Medelantal anställda: 556

Ordlista

Barrved
Tall- och granved

Bestruket papper
Papper som bestryks med till exempel lera för att få en jämn yta lämpad för kvalificerat tryck.

DIP
”De-inked-pulp”, avsvärtad returfibermassa.

FBB
Folding Box Board – flerskiktskartong tillverkad av mekanisk och kemisk massa.

FSC
Forest Stewardship Council. En världsomspännande organisation med huvudkontor i Mexico. FSC har tagit fram tio grundprinciper som beaktar miljöaspekter, ekonomiska aspekter och sociala aspekter för skogsbruk i hela världen. Den svenska FSC-standarden är anpassad till de speciella förhållandena i Sverige. Bakom den svenska FSC-standarden står bland annat skogsbolag, miljöorganisationer, kunder, samer, svenska kyrkan och fackföreningar. Holmen Skog blev certifierat enligt FSC under 1998.

ISO 14001
Ett internationellt miljöledningssystem. Anger hur miljöarbetet skall organiseras och bedrivas för att nå ständiga förbättringar.

Kemisk massa
Sulfat- och sulfitmassa där cellulosafibrerna frilagts ur veden med hjälp av kemikalier.

Lövved
Huvudsakligen björkved.

m^3fub
Fastkubikmeter under bark. Volymmått som anger den verkliga mängden virke utan bark eller toppar.

Massaved
Virke som används för framställning av massa. Oftast klena dimensioner; gallringsvirke eller virke från stammarnas övre delar.

Mekanisk massa
Massa i vilken fibrerna frilagts uteslutande på mekanisk väg.

MF Journal
Förbättrat tidningspapper för dagstidningsbilagor och reklamtryck.

MF Special
MF Journal (förbättrat tidningspapper), telefonkatalogpapper och färgat tidningspapper.

MWC-papper
Medium Weight Coated. Bestruket papper i ytvikter mellan 80 och 110 gram per kvadratmeter.

Nyfiber
Cellulosafiber från färsk ved direkt från trädet.

Produktiv skogsmark
Skogsmark där träden inom ett hektar sammanlagt växer till med mer än en kubikmeter per år.

Returfiber
Cellulosafiber som återvunnits från använt papper som samlats in.

SBB
Solid Bleached Board – enskiktskartong tillverkad av blekt kemisk massa.

SC-papper
Superkalandrerat papper. Obestruket glättat journalpapper i ytvikter mellan 50 och 65 g per kvadratmeter.

Sulfatmassa
Se kemisk massa.

TMP-massa
Termomekanisk massa. En högutbytesmassa (94 – 96 procent vedutbyte) som erhålls genom att flis från granved värms och därefter mals i raffinörer.

Sågtimmer
De grova delarna av stammen som används av sågverken till trävaror.

Tidningspapper
Papper för dagstidningar, oftast tillverkat av TMP-massa, mekanisk massa och DIP.

Ytvikt
Vikten på en kvadratmeter papper. Mäts i gram.

Adresser

Huvudkontor

Holmen AB
(Strandvägen 1)
Box 5407
114 84 STOCKHOLM
Tel 08-666 21 00
Fax 08-666 21 35
E-post: info@holmen.com
www.holmen.com

Holmen Paper

Holmen Paper AB
(Vattengränden 2)
601 88 NORRKÖPING
Tel 011-23 50 00
Fax 011-23 63 04
E-post:
info@holmenpaper.com
www.holmenpaper.com

Holmen Paper AB
Bravikens Pappersbruk
601 88 NORRKÖPING
Tel 011-23 50 00
Fax 011-23 66 30
E-post:
braviken@holmenpaper.com

Holmen Paper AB
Hallsta Pappersbruk
763 81 HALLSTAVIK
Tel 0175-260 00
Fax 0175-264 01
E-post:
hallsta@holmenpaper.com

Holmen Paper AB
Wargöns Bruk
468 81 VARGÖN
Tel 0521-27 75 00
Fax 0521-22 38 45
E-post:
wargon@holmenpaper.com

Iggesund Paperboard

Iggesund Paperboard AB
825 80 IGGESUND
Tel 0650-280 00
Fax 0650-288 00
E-post:
info@iggesundpaperboard.com
www.iggesundpaperboard.com

Iggesund Paperboard AB
Iggesunds Bruk
825 80 IGGESUND
Tel 0650-280 00
Fax 0650-285 32
E-post: info.ib@
iggesundpaperboard.com

Iggesund Paperboard AB
Ströms Bruk
Box 67
820 72 STRÖMSBRUK
Tel 0650-289 00
Fax 0650-289 30
E-post: info.sb@
iggesundpaperboard.com

Iggesund Paperboard
(Workington) Ltd
WORKINGTON Cumbria
CA14 1JX
Storbritannien
Tel +44 1900 601000
Fax +44 1900 605000
E-post: info.wo@
iggesundpaperboard.com

Iggesund Timber

Iggesund Timber AB
Box 45
825 21 IGGESUND
Tel 0650-280 00
Fax 0650-280 57
E-post:
info@iggesundtimber.com
www.iggesundtimber.com

Iggesund Timber AB
Iggesunds Sågverk
Box 45
825 21 IGGESUND
Tel 0650-280 00
Fax 0650-178 65
E-post:
info@iggesundtimber.com

Iggesund Timber AB
Domsjö Sågverk
(Domsjövägen 82)
Box 44
892 21 DOMSJÖ
Tel 0660-754 00
Telex 6040
Fax 0660-759 88
E-post:
info@iggesundtimber.com

Holmen Skog

Holmen Skog AB
(Hörneborgsvägen 6)
891 80 ÖRNSKÖLDSVIK
Tel 0660-754 00
Fax 0660-759 85
E-post:
info@holmenskog.com
www.holmenskog.com

Fullständig adressförteckning
kan rekvireras från
Holmen AB
Koncernstab Information
Box 5407
114 84 Stockholm
Telefon 08-666 21 00
Fax 08-666 21 30
E-post: info@holmen.com

Holmens årsredovisning 1999 är tryckt på kartong och papper tillverkade av Holmen och Modo Paper.
Omslag: Invercote® Creato 260 g. Inlaga: Silverblade® matt 130 g.
Grafisk form och tryck: Energi Reklambyrå och Nova Print AB, Linköping.
Foto: Anders Engman, Malcolm Hanes, Bo-Göran Backström, m fl.

HOLMEN